

**Публічне акціонерне товариство
«Державний експортно-імпортний банк України»**

**Консолідований звіт керівництва
(консолідований звіт про управління)**

Консолідована фінансова звітність

*За рік, що закінчився 31 грудня 2018 року,
зі звітом незалежного аудитора*

ЗМІСТ

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ КЕРІВНИЦТВА (КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ).....	3
---	---

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

РІЧНА КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Консолідований звіт про фінансовий стан (Консолідований баланс)	37
Консолідований звіт про прибутки та збитки (Консолідований звіт про фінансові результати)	38
Консолідований звіт про сукупний дохід	39
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі (Консолідований звіт про власний капітал).....	40
Консолідований звіт про рух грошових коштів	41

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Основна діяльність	42
2. Основа складання фінансової звітності	42
3. Основні положення облікової політики	43
4. Суттєві облікові судження та оцінки	60
5. Ефект переходу на МСФЗ 9	61
6. Інформація за сегментами.....	63
7. Грошові кошти та їх еквіваленти	66
8. Зміни в зобов'язаннях у фінансовій діяльності.....	66
9. Витрати на резерви під зменшення корисності.....	67
10. Заборгованість кредитних установ.....	67
11. Кредити клієнтам.....	68
12. Інвестиційні цінні папери.....	74
13. Інвестиційна нерухомість.....	76
14. Основні засоби.....	76
15. Нематеріальні активи.....	78
16. Податок на прибуток.....	79
17. Інші активи та зобов'язання	81
18. Заборгованість перед кредитними установами.....	82
19. Заборгованість перед клієнтами.....	84
20. Емітовані єврооблігації.....	86
21. Субординований борг.....	87
22. Капітал	87
23. Договірні та умовні зобов'язання	89
24. Комісійні доходи та витрати	94
25. Витрати на персонал та інші операційні витрати.....	94
26. Управління ризиками	95
27. Справедлива вартість активів та зобов'язань.....	112
28. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення.....	118
29. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки.....	119
30. Операції зі зв'язаними сторонами	119
31. Достатність капіталу.....	121

**Консолідований звіт керівництва (Консолідований звіт про управління)
ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПОРТНО – ІМПОРТНИЙ БАНК УКРАЇНИ»**

(консолідований звіт керівництва (консолідований звіт про управління) складено відповідно до вимог ст. 40-1 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів, затвердженого рішенням НКЦПФР від 3 грудня 2013 року № 2826, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління НБУ від 24 жовтня 2011 року № 373)

Публічне акціонерне товариство «Державний експортно-імпортний банк України» (далі – Укрексімбанк, «Укрексімбанк», АТ «Укрексімбанк», Банк/банк або емітент) засновано у 1992 році. «Укрексімбанк» здійснює свою діяльність на підставі Банківської ліцензії № 2 від 5 жовтня 2011 року та Генеральної ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій № 2-2 від 18 листопада 2016 року.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років 100% статутного капіталу «Укрексімбанку» належить державі в особі Кабінету міністрів України.

Головний офіс «Укрексімбанку» знаходиться у м. Києві по вул. Антоновича, 127. Банк має 22 філії та 39 безбалансових відділень (31 грудня 2017 року: 24 філії та 41 безбалансових відділень) і два представництва в Лондоні та Нью-Йорку. Банк та його філії є єдиною юридичною особою.

Історично основним видом діяльності «Укрексімбанку» є обслуговування експортно-імпортних операцій. Наразі «Укрексімбанк» має диверсифіковану клієнтську базу, що включає значну кількість великих промислових і державних підприємств. «Укрексімбанк» приймає вклади від фізичних та юридичних осіб, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну іноземних валют, інвестує кошти, здійснює розрахунково-касове обслуговування клієнтів та надає інші банківські послуги.

Однією із головних функцій «Укрексімбанку» є сприяння, від імені Уряду України, обслуговуванню кредитних договорів, що підписані Урядом України та урядами інших держав. «Укрексімбанк» виступає агентом Уряду України та обслуговує кредити від іноземних фінансових установ у відповідності до зазначених договорів.

Людські ресурси, зайнятість, повага до прав людини, інтелектуальний капітал та його використання для досягнення цілей банку, боротьба з корупцією

Відповідно до Кадрової політики АТ «Укрексімбанк» (далі – «Кадрова політика»), Банк гарантує рівні можливості зайнятості, а саме:

- ▶ Банк приймає рішення щодо прийому на роботу, призначення та переміщення на посади, а також інші рішення, які впливають на працевлаштування персоналу незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної належності, статі, політичних поглядів, релігійних переконань, членства у професійній спілці чи іншому об'єднанні громадян, роду і характеру занять, місця проживання.

Наприклад, станом на 31 грудня 2018 року частка жінок, що працює на керівних посадах по системі Банку, складає 50%, у тому числі у складі Правління Банку – 30%.

- ▶ Банк не лише забезпечує робочим місцем, а й активно сприяє інтеграції осіб з інвалідністю у суспільне, колективне, громадське життя та надає всі можливості для їх професійної і особистісної самореалізації.

Станом на 31 грудня 2018 року частка осіб з інвалідністю по системі Банку складає 4%.

- ▶ Банк орієнтований на підтримку працівників передпенсійного віку та поступову адаптацію персоналу цієї категорії до нового соціального статусу. Працівники передпенсійного та пенсійного віку мають можливість активно працювати та залучаються до передавання досвіду і знань молодим колегам.

Станом на 31 грудня 2018 року по системі Банку частка працівників передпенсійного та пенсійного віку складає 5%.

Крім цього, Банк сприяє забезпеченню молоді першим робочим місцем, а також забезпечує організацію та проходження практики або стажування в Банку для студентів та молоді.

За 2018 рік по системі Банку 102 студента пройшли практику та забезпечено першим робочим місцем 12 спеціалістів.

У питаннях поваги до прав людини Банк керується Конституцією України та Кодексом корпоративної етики АТ «Укресімбанк», а саме:

- ▶ Банк гарантує рівні можливості всім працівникам та кандидатам на відповідні посади в Банку, незважаючи на вік, стать, сімейний стан, сексуальну орієнтацію, релігійну, расову, національну приналежність, політичні переконання, обмежені можливості та інші обставини.
- ▶ Банк цінує індивідуальність, відмінності та потенціал, які кожний співробітник привносить у діяльність Банку, а також підтримує постійний розвиток умінь та здібностей персоналу.
- ▶ Усі рішення стосовно персоналу (відбір, прийом, навчання, просування, оцінка, заохочення і мотивація, звільнення тощо) приймаються лише на підставі кваліфікації працівника, результатів його роботи та інших пов'язаних з роботою факторів.
- ▶ Банк у своїй діяльності не застосовує переслідування по відношенню до працівників, клієнтів, конкурентів тощо будь-якої форми – психологічної, вербальної чи фізичної, на підставі віку, статі, сімейного стану, сексуальної орієнтації, релігійної, расової, національної приналежності, політичних переконань, обмежених можливостей та інших обставин.

Банк усвідомлює актуальні ризики існування рабства, торгівлі людьми, батрацтва, примусової або обов'язкової праці та інших форм експлуатації людей та готовий протидіяти таким явищам у будь-яких їх проявах.

Банк не використовує та не підтримує використання праці дітей, які не досягли встановленого трудовим законодавством мінімального віку, з якого допускається прийняття на роботу.

По системі Банку щороку встановлюються норми тривалості робочого часу за календарем п'ятиденного робочого тижня з двома вихідними в суботу та неділю з обов'язковим дотриманням норм тривалості робочого часу.

Відповідно до вимог чинного законодавства України працівникам Банку надаються різні види відпусток, зокрема, щорічна відпустка (основна та додаткова (за особливий характер праці)), додаткова відпустка у зв'язку з навчанням, соціальні відпустки (у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, працівникам, які мають дітей тощо), відпустки без збереження заробітної плати.

Крім цього, Банк турбується про здоров'я своїх працівників, зокрема, оплачує послуги з добровільного медичного страхування працівників системи Банку.

Стратегія управління персоналом розглядає персонал як основний капітал банку, а витрати на персонал як інвестиції в розвиток банку. При цьому, банк – це в першу чергу команда професіоналів, а досягнення банку – це результат діяльності кожного.

Ефективне управління персоналом передбачає наявність трьох основних складових – професійності, працездатності, та долученості працівників, на забезпечення та розвиток яких направлена стратегія управління персоналом.

Забезпечення та розвиток цих складових досягається шляхом якісного пошуку та підбору персоналу, системи адаптації, навчання та розвитку, налагоджених внутрішніх комунікацій та за допомогою інструментів матеріальної та нематеріальної мотивації.

Станом на 31 грудня 2018 року по системі Банку 91% працівників мають вищу освіту, з них:

- ▶ 10% працівників мають дві або більше вищих освіт,
- ▶ 1% персоналу має наукові ступені.

Крім цього, 61% персоналу має стаж роботи в Банку більше 7 років.

Банк інвестує у розвиток лідерів, які в свою чергу навчають, розвивають, мотивують і наставляють інших працівників Банку на вирішення поточних та стратегічних завдань Банку.

Таким чином, з метою забезпечення ефективності функціонування бізнесу та досягнення цілей Банку протягом 2018 року:

- ▶ 92% персоналу Банку пройшли дистанційне навчання (в середньому кожний працівник проходить близько 5 заходів з дистанційного навчання на рік);
- ▶ 31% працівників Головного банку взяли участь у 138 навчальних заходах організованих зовнішніми провайдерами, у томі числі 40 працівників відвідали 15 міжнародних заходів.

Відповідно до вимог Закону України «Про запобігання корупції» в Банку затверджено і введено в дію Антикорупційну програму публічного акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України» (далі – «Антикорупційна програма»). Положеннями зазначеної Антикорупційної програми визначаються права та обов'язки працівників Банку у зв'язку із запобіганням і протидією корупції у діяльності Банку. Також, з метою нагляду за реалізацією Антикорупційної програми у Банку призначено Уповноваженого з питань запобігання корупції.

У 2018 році в АТ «Укресімбанк», з метою забезпечення здійснення ефективних дій щодо запобігання проявам корупції у структурних підрозділах банківської установи, було здійснено комплекс заходів направлених на удосконалення внутрішньої нормативно-правової бази, а також проведено навчальні та роз'яснювальні заходи щодо застосування антикорупційного законодавства.

Технологічні ресурси та їх використання для досягнення цілей банку

Корпоративна мережа банку побудована на сучасних технологіях із використанням швидкісних каналів IP/MPLS як основних каналів наземного зв'язку.

Укресімбанк має свій власний процесинговий центр для обслуговування карток платіжних систем Visa, MasterCard, American Express і став першим з найбільших банків України, який здійснив сертифікацію на відповідність банку вимогам до інформаційної та фізичної безпеки згідно з міжнародним стандартом PCI DSS, яку щорічно підтвержує.

Банк приділяє значну увагу питанням побудови надійної інформаційної інфраструктури, що базується на передових технічних і архітектурних рішеннях лідерів ІТ галузі, таких як, Oracle, Microsoft, HPE, Cisco, HDS, VMware, Riverbed, Nortel, Dell, RedHat, Microfocus. У банку побудовано високотехнологічний центр обробки даних, який відповідає всім сучасним вимогам і стандартам та дозволяє гнучко й ефективно будувати інформаційну систему під бізнес-завдання банку.

Банк постійно вдосконалює інфраструктуру інформаційних ресурсів та управління інформаційною інфраструктурою. У рамках впровадження методології та стандартів ITSM у банку функціонує система моніторингу та управління інформаційною інфраструктурою Укресімбанку.

Використання програмних модулів власної розробки, програмних продуктів і апаратних засобів від відомих вітчизняних та зарубіжних постачальників (CS TEK, Oracle, Microsoft, SAP, HP, Cisco, EMC, VMware, Riverbed, Nortel, Dell, RedHat, Novell, NetIQ) дозволяє гнучко й ефективно будувати інформаційну систему під бізнес-завдання банку.

При цьому перехід до промислових рішень є пріоритетним завданням, у зв'язку з чим в банку здійснюється перехід на централізовану АБС Б2 розробки компанії CIEC TEK (м. Харків).

У 2018 році впроваджено базову функціональність промислової системи дистанційного обслуговування клієнтів iFOBS на заміну системи «Клієнт-Банк» власної розробки, що дозволяє розширити перелік послуг, які клієнт може оформлювати і отримувати без необхідності відвідування офісу банку.

У відповідності до нових вимог S.W.I.F.T. щодо забезпечення виконання програми безпеки користувачів («SWIFT Customer Security Framework. Supplementary Guide» – CSP) в 2018 році успішно запущено в промислову експлуатацію повністю оновлене програмно-технічне середовище, яке значно підвищує рівень безпеки процесів виконання валютних платежів через систему SWIFT в умовах сучасних кіберзагроз.

Впроваджено сховище даних процесингової системи OpenWay DataMart, що дозволяє отримувати різноманітну звітність для прийняття управлінських рішень.

Використання платформи Oracle BPM Suite дозволяє банку ефективно створювати і змінювати процеси, скорочуючи час на їх впровадження в експлуатацію.

Характер бізнесу (опис зовнішнього середовища, в якому здійснює діяльність банк, короткий опис діючої бізнес-моделі, основні продукти та послуги)

Опис зовнішнього середовища

Відновлення співпраці з МВФ, продовження політики бюджетної консолідації та жорсткої монетарної політики Урядом і Національним банком України сприяли стабілізації макроекономічної ситуації в Україні. При цьому, збереження відносно сприятливої зовнішньоторговельної кон'юнктури та поживлення внутрішнього споживчого та інвестиційного попиту, підтриманого ростом номінальних доходів населення сприяли загальному відновленню економіки України.

Джерело: Держстат

Згідно даних Держстату зростання реального ВВП України у 2018 році прискорилося до 3,3%. Стабілізація обмінного курсу гривні відносно основних іноземних валют та підвищення облікової ставки НБУ, не зважаючи на продовження підвищення адміністративно-регульованих цін і тарифів, сприяли зниженню споживчої інфляції до 9,8%.

Основні макроекономічні показники у 2017-2018 роках

Показники	31 грудня 2017 року	31 грудня 2018 року
Реальний ВВП, зміна у %	2,5	3,3
ІСЦ, зміна у % (до грудня п.р.)	13,7	9,8
Промислове виробництво, зміна у %	0,4	1,6
Зареєстроване безробіття, %	1,4	1,3
Міжнародні резерви НБУ	18,8	20,8
Офіційний курс гривні до дол. США, грн. / дол. США	28,07	27,69

Джерело: Держстат

У 2018 році позитивне сальдо зведеного платіжного балансу країни зросло до 2,9 млрд. дол. США завдяки збільшенню надходжень за фінансовим рахунком, у т.ч. за рахунок активізації співпраці з міжнародними фінансовими організаціями. При цьому позитивне сальдо валютних інтервенцій НБУ на МВРУ склало 1,4 млрд. дол. США. За таких умов, не зважаючи на продовження росту від'ємного сальдо зовнішньої торгівлі товарами й послугами, за підсумками 2018 року, Національному банку вдалося наростити міжнародні резерви до 20,8 млрд. дол. США.

Платіжний баланс України у 2017-2018 роках, млн. дол. США

<i>Статті платіжного балансу:</i>	<i>31 грудня 2017 року</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>
<u>A. Рахунок поточних операцій</u>	(2 442)	(4 510)
<u>B. Рахунок операцій з капіталом</u>	(4)	37
<u>C. Фінансовий рахунок</u>	(5 012)	(7 350)
<u>D. Зведений баланс (= A + B – C)</u>	2 566	2 877

Джерело: Національний банк України

На фоні збереження високого інфляційного тиску Національний банк у 2018 році чотири рази послідовно підвищував облікову ставку (з 14,5% до 18,0%). За даними НБУ у 2018 році монетарна база зросла на 9,2%, грошова маса – на 5,7%.

Діюча бізнес-модель

Бізнес-модель банку передбачає:

- ▶ фокусування на продовженні програм з МФО в рамках кредитування експортно-орієнтованих підприємств;
- ▶ розширення периметру комерційних банків, яким надається фінансування в рамках програм МФО;
- ▶ фокусування на існуючих та залученні нових клієнтів для обслуговування експортно-імпорتنих операцій, а також консультаційної підтримки;
- ▶ розвиток бази корпоративних клієнтів;
- ▶ збереження роздрібних клієнтів зі значними залишками коштів.

Засадами стратегічного реформування державного банківського сектору, розробленими Міністерством фінансів України та схваленими на засіданні Уряду, для «Укресімбанку» передбачені опції стратегічних напрямів подальшого розвитку.

З урахуванням змін до Закону України «Про банки і банківську діяльність» найближчим часом буде призначено новий склад Наглядової ради АТ «Укресімбанк», яка, після визначення Кабінетом Міністрів України основних (стратегічних) напрямів діяльності державного банку, забезпечить розроблення та затвердження нової стратегії розвитку Укресімбанку.

Основні продукти та послуги

Основними продуктами та послугами банківської установи є:

- ▶ кредити;
- ▶ депозити;
- ▶ розрахунково-касове обслуговування;
- ▶ операції з використанням платіжних карток;
- ▶ операції з цінними паперами;
- ▶ документарні операції;
- ▶ факторинг;
- ▶ послуги з використанням дистанційних систем обслуговування («Клієнт-банк», інтернет-банкінг, мобільний банкінг).

Цілі керівництва та стратегії досягнення цих цілей (інформація щодо пріоритетів дій для досягнення результатів, висвітлення діяльності у сфері досліджень і розроблень)

Стратегія розвитку Укресімбанку передбачає досягнення визначених вищим органом основних (стратегічних) напрямів діяльності державного банку та спрямована на збільшення ринкової вартості банку у довгостроковій перспективі.

Укресімбанк основну увагу приділятиме фінансуванню експортно-імпоротної діяльності українських компаній для яких можливості фінансування зі сторони приватних комерційних банків є обмеженими.

Відповідно до оновлених Зasad стратегічного реформування державного банківського сектору стратегічні цілі для Укресімбанку передбачені сценаріями розвитку. Залежно від вибору того чи іншого сценарію Укресімбанк має досягти до 2022 року наступних ключових показників:

1. Рентабельність власного капіталу (12-15%).
2. Чистий прибуток (1,6-2,3 млрд. грн.).

Планами банку на 2022 рік передбачено отримання чистого прибутку обсягом не менше 2,1 млрд. грн. та забезпечення показника рентабельності власного капіталу у розмірі не нижче 16,9%.

Висвітлення діяльності у сфері досліджень і розроблень

В серпні 2018 року Укресімбанк запровадив технологію захисту платежів 3D Secure Mastercard SecureCode. Аналогічну технологію платіжної системи Visa – Verified by Visa – банк запровадив ще у 2014 році.

Технологія 3D Secure Mastercard SecureCode – це система додаткової безпеки оплати онлайн-покупок, яка реалізується завдяки використанню спеціальних кодів для підтвердження транзакції. Оплата за допомогою Mastercard SecureCode відбувається швидко та зручно. Оскільки кожен код є унікальним та дійсним тільки для однієї покупки, клієнту банку не треба запам'ятовувати числові комбінації або зберігати попередньо записані паролі – вони автоматично формуються банком. Платіж буде схвалено відразу після успішного введення коду. Таким чином забезпечується ефективний захист платіжної картки від несанкціонованого використання в мережі Інтернет сторонніми особами.

Також банківською установою здійснюється перехід на централізовану АБС Б2, яка буде сприяти розширенню спектра реалізованих послуг банку і зменшенню собівартості банківських операцій. Зокрема, експлуатація АБС Б2 дозволить банку значно оптимізувати процес реалізації розрахунково-касового обслуговування, кредитування, міжнародних розрахунків, гарантійних операцій, операцій фінансування і багатьох інших. Наявність у системі потужного аналітичного модуля послужить надійною основою для здійснення аналізу діяльності банку.

Система призначена для комплексної автоматизації банківської діяльності, є повноцінним інструментом ведення банківського бізнесу і дозволяє автоматизувати широкий спектр бізнес-процесів і фінансових інструментів банку.

Переваги автоматизації банку з використанням АБС Б2

- ▶ продукто-орієнтована архітектура. У системі автоматизовано роботу з максимальною кількістю банківських продуктів серед АБС українського виробництва.
- ▶ високий ступінь автоматизації фронт-офісних і бек-офісних операцій, а також операцій казначейства і внутрішньобанківської бухгалтерії з широким набором режимів функціонування.
- ▶ автоматизація формування звітності НБУ. Гнучкість, висока настроюваність системи і якісний супровід дозволяють банку оперативної реагувати на вимоги, що часто змінюються, до звітності НБУ.
- ▶ наявність аналітичної підсистеми дозволяє отримувати поточні і прогнозні показники економічної діяльності банку, а також інші види аналітичної інформації відповідно до вимог як українських так і західних банків (gap-аналіз та інше).
- ▶ підсистема адміністрування дозволяє гнучко настроювати права доступу користувачів до інформації, а також контролювати дії адміністраторів.
- ▶ АБС Б2 є системою, що масштабується, успішно функціонує як у невеликих, так і в великих банках, і забезпечує динамічне нарощування об'ємів оброблюваної інформації без змін самої системи і істотної зміни її налаштувань.
- ▶ система надійно функціонує в режимі високих навантажень, а відмовостійкість системи забезпечується надійними сучасними засобами.
- ▶ система створена на промисловій СУБД компанії Oracle, що є лідером на ринку баз даних і ПЗ для корпоративних систем.

Ключові фінансові та нефінансові ресурси, їх використання для досягнення цілей (структура капіталу, фінансові механізми, ліквідність та грошові потоки)

Для досягнення поставлених цілей щодо продовження спільних програм з МФО в рамках кредитування експортно-орієнтованих підприємств та залученні нових клієнтів для обслуговування їх експортно-імпорتنих операцій Банк у 2018 році успішно реалізував ряд заходів.

Бездоганна репутація АТ «Укресімбанк» як надійного партнера та позичальника на міжнародних ринках капіталу, у поєднанні з державним статусом дозволяє Банку залучати на зовнішніх ринках довгострокові ресурси.

Так, Укрексімбанк став першим банком в Україні, який вийшов на міжнародні ринки капіталу після кризи 2014-2015 років та єдиним, який здійснив в 2018 році випуск єврооблігацій в національній валюті на суму 4,1 млрд. грн.

Окремо необхідно відмітити додаткові залучення обсягом 88,6 млн. дол. США по спільній програмі з ЄІБ для підтримки поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі з Україною для клієнтів МСБ.

Структура зобов'язань Банку

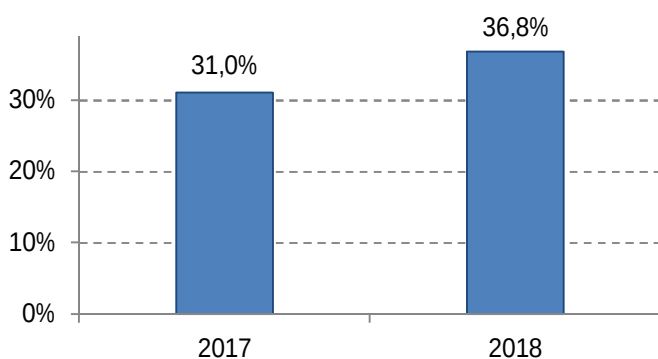
Зобов'язання	на 31.12.2017	на 31.12.2018	Зміни		Структура, %	
			абс.	%	2017	2018
Заборгованість перед кредитними установами	23 283 787	24 405 913	1 122 126	5%	26%	30%
Заборгованість перед клієнтами	90 501 500	82 163 124	-8 338 376	-9%	100%	100%
Емітовані єврооблігації	38 821 831	42 541 905	3 720 074	10%	43%	52%
Субординований борг	3 615 792	3 584 690	-31 102	-1%	4%	4%
Резерв під покриття інших збитків	6 168	72 625	66 457	-	0%	0%
Інші зобов'язання	324 948	423 623	98 675	30%	0%	1%
Усього зобов'язання	156 554 026	153 191 880	-3 362 146	-2%	173%	186%

В свою чергу, залучені ресурси спрямовувались Банком на фінансування реального сектору економіки України – надання довгострокових кредитів підприємствам паливно-енергетичного комплексу, машинобудування, транспорту, хімічної промисловості, сільського господарства та інших галузей на найвигідніших умовах для позичальників, реалізацію програм міжнародних фінансових організацій, підтримку експортерів та підвищення енергоефективності вітчизняних підприємств.

Також, одним із стратегічних завдань, які стояли перед Банком була подальша диверсифікація джерел доходів, що знайшло відображення у збільшенні питомої ваги чистого непроцентного доходу в структурі чистого операційного доходу, яка продовжує демонструвати висхідну динаміку третій рік поспіль.

Так за результатами 2018 року вона склала 36,8%, що на +6 п.п. більше рівня 2017 року, а абсолютне зростання непроцентних доходів склало +41,4 млн. грн.

Частка непроцентних доходів в структурі операційного доходу

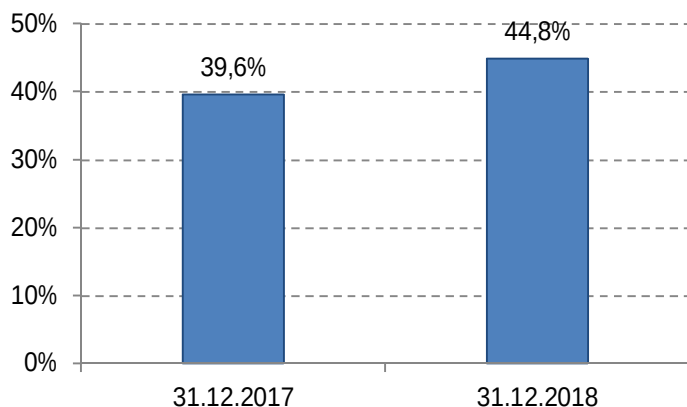

Зростання обсягів комісійного доходу Банку було забезпечено проведенням активної роботи з розширення переліку послуг, індивідуальною роботою з клієнтами, доступністю та спрощенням отримання послуг, що, як наслідок дозволило не тільки залучити нових клієнтів, але й наростити обсяги операцій діючими клієнтам, а саме: розрахунково-касових, валютно-обмінних та документарних операцій.

Фінансування реального сектору української економіки залишалося пріоритетним завданням для АТ «Укрексімбанк», так на кінець 2018 року частка кредитного портфелю в структурі активів склала 45%, збільшившись з початку року на +5 п.п.

Поступове відновлення кредитування дозволило Банку збільшити обсяги кредитного портфелю, реалізуючи стратегію переорієнтації з інвестицій в цінні папери в кредитування реального сектору економіки, забезпечуючи стабільність росту економіки країни.

Частка кредитного портфеля в загальній структурі активів

Капітал Банку сформований переважно за рахунок статутного капіталу, розмір якого становить 38,73 млрд. грн. станом на 31 грудня 2018 року.

Структура капіталу банку

(в тис.грн.)	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Капітал		
Статутний капітал	38 730 042	38 730 042
Резерв переоцінки	(816 406)	282 951
Результат від операцій з акціонером	635 104	635 104
Непокритий збиток	(30 260 073)	(25 747 076)
Резервні та інші фонди	162 926	162 926
Усього капітал	8 451 593	14 063 947

Ліквідність

У своїй діяльності АТ «Укресімбанк» неухильно дотримується встановлених Національним банком України нормативів ліквідності (Н4, Н5, Н6 та LCR), норми обов'язкового резервування, а також проводить збалансовану політику щодо управління активами та пасивами з урахуванням стратегічних цілей банку та напрямів його розвитку, диверсифікуючи відповідні портфелі за джерелами виникнення та строками у основних валютах (гривня, долар США та євро).

З урахуванням потреб у ліквідності, банк формує ресурсну базу з таких джерел: кошти клієнтів, залучені на внутрішньому ринку; запозичення на зовнішніх ринках: як цільових коштів, так і загального призначення (єврооблігації, прямі позики іноземних банків та міжнародних фінансових установ тощо). Тимчасово надлишкова ліквідність розміщується у депозитні сертифікати, ОВДП, міжбанківські кредити.

Результати діяльності та перспективи подальшого розвитку (фінансові та не фінансові показники, що дають можливість зрозуміти основні тенденції та чинники, що впливають на бізнес, результати діяльності банку, їх зв'язок із цілями керівництва та стратегіями для досягнення цих цілей, аналіз значних змін у фінансовому стані, ліквідності та результатах діяльності, причини змін показників протягом звітного періоду, намір реалізації стратегії банку в довгостроковій перспективі)

Звітний фінансовий рік став логічним результатом проведення Банком послідовної, зваженої та консервативної політики в частині нарощення активів та повного і своєчасного відображення ризиків, пов'язаних із погіршенням стану позичальників внаслідок кризи 2014-2015 років.

Загалом чистий прибуток за результатами 2018 року склав 805 млн. грн., що стало максимальним показником чистого прибутку в історії діяльності Банку.

Отримання високого фінансового результату другий рік поспіль підтверджує повернення Банку на шлях відновлення та стабільного розвитку.

Протягом 2018 року Укресімбанк забезпечував збалансовану структуру активних операцій для надійного виконання клієнтських трансакцій та фінансування реального сектору економіки, при цьому рівень ліквідності банку був достатнім для своєчасного виконання зобов'язань у повному обсязі.

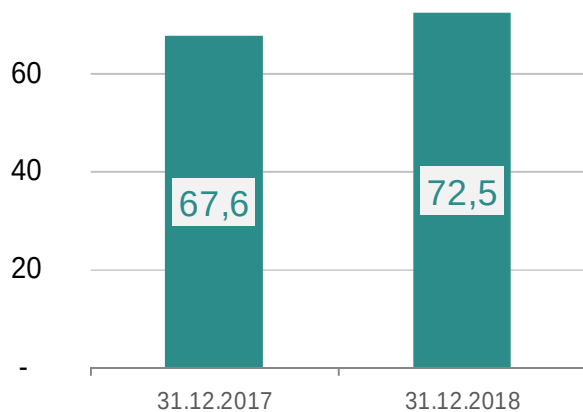
Основні показники діяльності АТ «Укресімбанк»

Показник	На 31.12.2017 тис. грн.	На 31.12.2018 тис. грн.	Темп приросту, %	Частка на ринку, на 31.12.2018*	Ринкова позиція, на 31.12.2018*
Активи	170 617 973	161 643 473	-5,3%	11,89%	3
Кредити клієнтам	67 607 544	72 496 358	7,2%	12,31%	1
Зобов'язання	156 554 026	153 191 880	-2,1%	12,71%	3
Кошти клієнтів	90 501 500	82 163 124	-9,2%	8,32%	3
Капітал	14 063 947	8 451 593	-39,9%	5,49%	4
Прибуток	765 495	804 831	5,1%	-	-
* серед платоспроможних банків, за інформацією, що розміщена на офіційному сайті Національного банку https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=71165741					
* за попередніми даними (до завершення річних коригуючих)					

У звітному році Укресімбанк продовжував активну діяльність з розвитку державних програм, спрямованих на активізацію розвитку економіки України, а також брав участь у спільних з міжнародними фінансовими організаціями програмах розвитку експорту, енергоефективності, енергозбереження та модернізації вітчизняних підприємств.

У сфері кредитування банк проводив консервативну та виважену політику: активні операції здійснювались одночасно з посиленням заходів, спрямованих на мінімізацію кредитних ризиків, покращення якості кредитного обслуговування клієнтів, забезпечення прийнятної рівня дохідності кредитної діяльності.

Кредити клієнтам, млрд. грн.

Обсяг наданих кредитів клієнтам зріс у 2018 році на +4,9 млрд. грн. порівняно з попереднім роком (або на +7,2%).

Збільшення обсягу активних операцій та оптимізація структури активів, успішна діяльність щодо формування ресурсної бази прийнятної вартості як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку, збільшення клієнтської бази та розширення асортименту послуг – стали основними чинниками формування чистого операційного доходу Банку у 2018 році.

За наявної ринкової кон'юнктури Укресімбанк використовував також вкладення в ОВДП як найефективніший на ринку інструмент з точки зору співвідношення дохідності та ризиків.

Основні зміни в структурі активів

Найбільш вагомою статтею в зобов'язаннях банку є кошти клієнтів, частка яких станом на 31 грудня 2018р. складає 54%.

Основні зміни в зобов'язаннях банку, млрд. грн.

Банк наростив обсяги залучення коштів на міжнародних ринках капіталу, так обсяг коштів міжнародних фінансових організацій зріс на + 4,8 млрд. грн. або на 7,8%.

У звітному періоді рівень довіри клієнтів та вкладників до Укресімбанку залишався на незмінно високому рівні, що дало змогу утримати на обслуговуванні основних ресурсотворюючих клієнтів та забезпечити стабільність ресурсної бази.

Перспективи подальшого розвитку

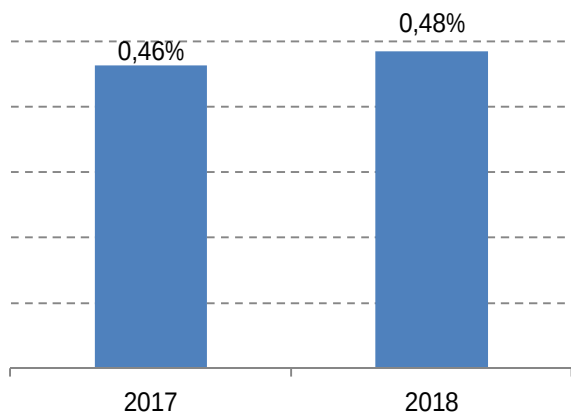
Після визначення Кабінетом Міністрів України основних (стратегічних) напрямів діяльності державного банку оновлений склад Наглядової ради «Укресімбанку» забезпечить розроблення та затвердження нової стратегії розвитку банку, що у довгостроковій перспективі передбачатиме збільшення його ринкової вартості.

Ключові показники діяльності (показники ефективності, які використовує керівництво для оцінки результатів діяльності банку відповідно до встановлених цілей, аналіз значних змін у фінансовому стані, ліквідності та результатах діяльності порівняно із цільовими показниками, їх зміни протягом звітного періоду)

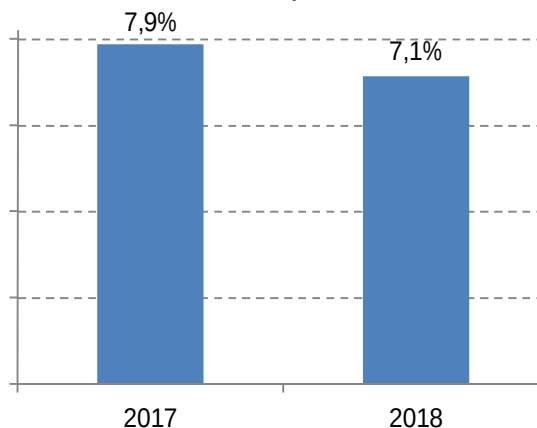
Серед основних показників діяльності Банку відзначимо:

- рентабельність активів Банку, за результатами 2018 року децю покращилась, у порівнянні з попереднім роком, до рівня 0,5%.

Рентабельність активів

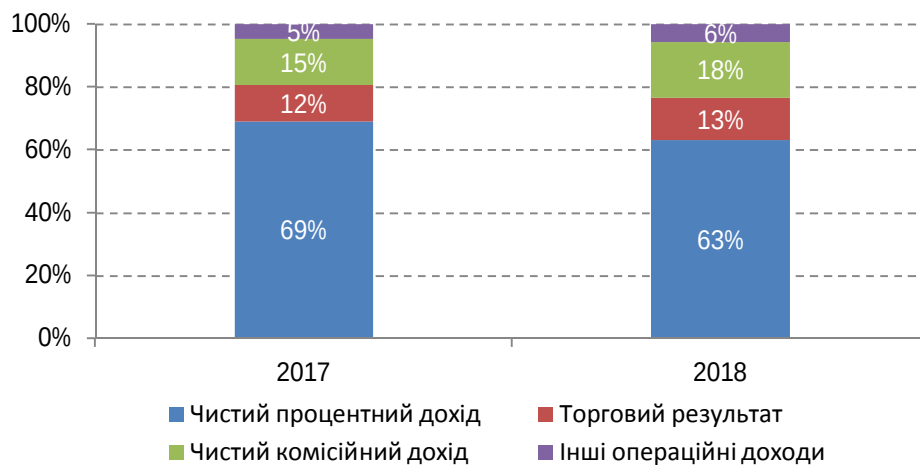
Рентабельність капіталу

- показник рентабельності капіталу другий рік поспіль становить понад 7%.

Динаміка рентабельності активів та капіталу є віддзеркаленням тих змін, які відбувались в банку протягом останніх 5 років та підтверджує ефективність обраного вектору розвитку.

Складові чистого операційного доходу

В структурі операційних доходів в цілому переважають доходи від процентних операцій Банку, так в 2018 році вони займали 63%. Водночас їх доля поступово знижуються, поступаючись в позиціях частці комісійних доходів Банку та торгового результату. Частка чистого комісійного доходу зросла до 18%, або на 3 п.п. порівняно з 2017 роком. У 2018 році Укресімбанком були перераховані до Державного бюджету України дивіденди у розмірі 588 млн.грн.

Ключові показники діяльності

тис. грн.

Показник	За 2017 рік	За 2018 рік	Зміни		Структура, %	
			абс.	%	2017	2018
Чистий процентний дохід	2 821 993	2 247 741	-574 252	-20%	69%	63%
Процентний дохід	12 335 686	12 089 114	-246 572	-2%	100%	100%
кредити клієнтів	6 908 278	7 789 950	881 672	13%	56%	64%
цінні папери	5 141 083	4 132 600	-1 008 483	-20%	42%	34%
заборгованість кредитних установ	286 325	166 564	-119 761	-42%	2%	1%
Процентні витрати	-9 513 693	-9 841 373	-327 680	3%	100%	100%
заборгованість перед клієнтами	-4 389 571	-3 837 274	552 297	-13%	46%	39%
емітовані єврооблігації	-3 534 286	-4 184 372	-650 086	18%	37%	43%
заборгованість перед кредитними установами	-1 307 382	-1 503 708	-196 326	15%	14%	15%
субординований борг	-282 454	-316 019	-33 565	12%	3%	3%
Непроцентні доходи	1 269 816	1 311 169	41 353	3%	31%	37%
Чистий комісійний дохід	606 363	627 473	21 110	3%	15%	18%
комісійний дохід	939 543	997 821	58 278	6%		
комісійні витрати	-333 180	-370 348	-37 168	11%		
Результат від торгових операцій	476 475	478 238	1 763	0%	12%	13%
Інші операційні доходи	186 978	205 458	18 480	10%	5%	6%
Чистий операційний дохід	4 091 809	3 558 910	-532 899	-13%	100%	100%
Операційні витрати	-1 681 192	-2 149 719	-468 527	28%		
Витрати на персонал	-949 529	-1 334 023	-384 494	40%		
Інші операційні витрати	-630 895	-715 177	-84 282	13%		
Амортизація за знос	-100 768	-100 519	249	0%		
Операційний прибуток	2 410 617	1 409 191	-1 001 426	-42%	-	-
Результат переоцінок	-797 524	-952 223	-154 699	19%		
Витрати на резервування та модифікація активів	-666 076	452 999	1 119 075	-		
Прибуток до оподаткування	947 017	909 967	-37 050	-4%		
Витрати з податку на прибуток	-181 522	-105 136				
Чистий прибуток	765 495	804 831	39 336	5%		

Інформація про укладення деривативів або вчинення правочинів щодо похідних цінних паперів емітентом

Банк не проводив операції з валютними деривативами, а також операції в іноземній валюті з іншими похідними фінансовими інструментами, базовим активом яких є валютні цінності, курси валют, процентні ставки, індекси.

Звіт про корпоративне управління (відповідно до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок»):

1) *зробіть посилання на:*

a) *власний кодекс корпоративного управління, яким керується емітент.*

Наглядною радою банку не затверджувався.

б) *кодекс корпоративного управління фондової біржі, об'єднання юридичних осіб або інший кодекс корпоративного управління, який емітент добровільно вирішив застосовувати.*

АТ «Укресімбанк» не застосовує кодекс корпоративного управління фондової біржі, об'єднання юридичних осіб або інший кодекс корпоративного управління.

в) *всю відповідну інформацію про практику корпоративного управління, застосовувану понад визначені законодавством вимоги.*

Не застосовувалася.

2) *у разі якщо емітент відхиляється від положень кодексу корпоративного управління, зазначеного в абзацах другого або третьому пункту 1 цієї частини, надайте пояснення, від яких частин кодексу корпоративного управління такий емітент відхиляється і причини таких відхилень. У разі якщо емітент прийняв рішення не застосовувати деякі положення кодексу корпоративного управління, зазначеного в абзацах другого або третьому пункту 1 цієї частини, обґрунтуйте причини таких дій*

Не відхиляється.

3) Інформацію про проведені загальні збори акціонерів (учасників)

Згідно ст.7 Закону України «Про банки і банківську діяльність», вищим органом управління державного банку є Наглядова рада. Загальні збори акціонерів в державному банку не проводяться.

4) Інформація про наглядову раду та виконавчий орган емітента

Інформація про наглядову раду

Склад наглядової ради (за наявності)

	Кількість осіб
Членів наглядової ради – акціонерів	0
Членів наглядової ради – представників акціонерів	9
Членів наглядової ради – незалежних директорів	0

Комітети в складі наглядової ради (за наявності)

	Так*	Ні*
3 питань аудиту		X
3 питань призначень		X
3 винагород		X
Інші (зазначити)		

* Ставиться відмітка «X» у відповідних графах.

У разі проведення оцінки роботи комітетів зазначається інформація щодо їх компетентності та ефективності, а також інформація щодо кількості засідань та яких саме комітетів наглядової ради _____ – _____

Персональний склад наглядової ради

Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Незалежний член	
		Так*	Ні*
ГРЕБА Роман Володимирович	Голова Наглядової ради		X
ШЕВАЛЬОВ Артем Валентинович	Заступник Голови Наглядової ради		X
ВОЛОШИН Вячеслав Едуардович	Член Наглядової ради		X
ПАРАКУДА Олег Васильович	Член Наглядової ради		X
БАТЮК Олег Володимирович	Член Наглядової ради		X
БАЛЧЕНКО Сергій Олексійович	Член Наглядової ради		X
СМОВЖЕНКО Тамара Степанівна	Член Наглядової ради		X
ДЕНИСЕНКО Віталій Миколайович	Член Наглядової ради		X
ПЕРЕВЕЗЕНЦЕВ Олексій Юрійович	Член Наглядової ради		X

* Ставиться відмітка «X» у відповідних графах.

Які з вимог до членів наглядової ради викладені у внутрішніх документах акціонерного товариства?

	Так*	Ні*
Галузеві знання і досвід роботи в галузі	X	
Знання у сфері фінансів і менеджменту	X	
Особисті якості (чесність, відповідальність)		X
Відсутність конфлікту інтересів	X	
Граничний вік		X
Відсутні будь-які вимоги		X
Інші (зазначити)		

* Ставиться відмітка «X» у відповідних графах.

Коли останній раз обирався новий член наглядової ради, як він ознайомився зі своїми правами та обов'язками?

	Так*	Ні*
Новий член наглядової ради самостійно ознайомився зі змістом внутрішніх документів акціонерного товариства	X	
Було проведено засідання наглядової ради, на якому нового члена наглядової ради ознайомили з його правами та обов'язками		X
Для нового члена наглядової ради було організовано спеціальне навчання (з корпоративного управління або фінансового менеджменту)		X
Усіх членів наглядової ради було переобрано на повторний строк або не було обрано нового члена		X
Інше (зазначити)		

* Ставиться відмітка «X» у відповідних графах.

Чи проводилися засідання наглядової ради? Загальний опис прийнятих на них рішень?

Так, протягом 2018 року було проведено 3 (три) засідання Наглядової ради шляхом опитування на яких були розглянуті наступні питання:

1. Про розгляд звіту «Аудит стану здійснення фінансового моніторингу по системі АТ «Укресімбанк» від 2 жовтня 2017 року. Звіт для Наглядової ради».
2. Про затвердження Плану аудиторських перевірок на 2018 рік.
3. Про затвердження змін до умов договору про надання аудиторських послуг, укладеного із товариством з обмеженою відповідальністю «Ернст енд Янг Аудиторські послуги», та встановлення розміру оплати аудиторських послуг.
4. Про визначення аудиторською фірмою для проведення зовнішнього аудиту фінансової звітності АТ «Укресімбанк» за 2018 рік, складеної відповідно до вимог законодавства України, Товариство з обмеженою відповідальністю «Ернст енд Янг Аудиторські послуги», затвердження умов договору, що укладатиметься з ним, та встановлення розміру оплати послуг.
5. Про делегування Правлінню АТ «Укресімбанк» повноважень Наглядової ради АТ «Укресімбанк» для забезпечення виконання зобов'язань АТ «Укресімбанк» за кредитами, отриманими за операціями з рефінансування.

Як визначається розмір винагороди членів наглядової ради?

	Так*	Ні*
Винагорода є фіксованою сумою		X
Винагорода є відсотком від чистого прибутку або збільшення ринкової вартості акцій		X
Винагорода виплачується у вигляді цінних паперів товариства		X
Члени наглядової ради не отримують винагороду	X	
Інші (зазначити)		

* Ставиться відмітка «X» у відповідних графах.

Інформація про діяльність Наглядової ради АТ «Укресімбанк»

Наглядова рада АТ «Укресімбанк» є вищим органом управління Банку, що здійснює контроль за діяльністю Правління Банку з метою збереження залучених у вклади грошових коштів, забезпечення їх повернення вкладникам і захисту інтересів держави як акціонера державного банку, а також здійснює інші функції, визначені Законом України «Про банки і банківську діяльність».

Наглядова рада товариства усвідомлює свою роль, завдання та виконує поставлені цілі в рамках затвердженної стратегії розвитку та повноважень, визначених Статутом та внутрішніми документами АТ «Укресімбанк».

Процедурні питання діяльності Наглядової ради банку регламентуються Статутом АТ «Укресімбанк» та Положенням про Наглядову раду АТ «Укресімбанк».

Засідання наглядової ради банку проводяться не рідше ніж один раз на квартал. Плани проведення чергових засідань наглядової ради Банку затверджуються рішенням наглядової ради на кожний календарний рік.

Засідання, що скликаються позапланово називаються позачерговими. Позачергові засідання наглядової ради скликаються в тому ж порядку, що і чергові засідання наглядової ради.

Засідання Наглядової ради веде Голова наглядової ради або заступник Голови наглядової ради, згідно з розподілом обов'язків, затвердженим Головою наглядової ради.

Порядок денний засідання наглядової ради затверджується Головою наглядової ради (заступником, який виконував обов'язки Голови наглядової ради). У разі скликання позачергового засідання наглядової ради банку за ініціативою членів наглядової ради, Правління, порядок денний засідання наглядової ради банку затверджується Головою наглядової ради банку (заступником, який виконував обов'язки Голови наглядової ради) або простою більшістю голосів (вісьмома) членів наглядової ради.

Позачергові засідання наглядової ради банку скликаються Головою наглядової ради або за ініціативою простої більшості (восьми) членів наглядової ради, за поданням Правління банку.

Інформація про виконавчий орган

Статутом АТ «Укресімбанк» передбачено, що постійно діючим органом банку є Правління у кількості не менше як вісім осіб, яке здійснює курівництво оперативною (поточною) діяльністю банку і несе відповідальність за ефективність його роботи, виконання його статутних завдань, вимог чинного законодавства.

До складу Правління входять Голова Правління, заступник Голови Правління та інші члени Правління.

У 2018 році було проведено 60 засідань Правління. Засідання відбувалися за наявності кворуму, визначеного відповідно до вимог Статуту (присутні не менш як дві третини його членів від фактично призначеного складу Правління).

На розгляд Правління виносилися питання, які відповідно до Статуту банку, належать до компетенції Правління. Серед основних питань, які розглядалися Правлінням:

- ▶ підготовка і винесення на розгляд наглядової ради питань, які відповідно до чинного законодавства та Статуту банку підлягають розгляду та вирішенню наглядовою радою: розгляд річної фінансової звітності / консолідованої річної фінансової звітності разом із висновками зовнішнього аудиту, бізнес-плану розвитку банку;
- ▶ схвалення граничних розмірів ключових показників ризику, питання щодо результатів стрес-тестування чутливості до ризиків, розгляду управлінської звітності за кредитними ризиками, складеної за результатами кварталу;
- ▶ затвердження найважливіших правил, процедур, внутрішніх положень;
- ▶ визначення і затвердження оргструктури банку;
- ▶ надання згоди на призначення керівних працівників структурних підрозділів Головного банку, філій;
- ▶ затвердження рішень Кредитного комітету, Комітету роздрібного бізнесу та Комітету з управління проблемними активами;
- ▶ інші питання, розгляд яких відповідно до Статуту банку належить до компетенції Правління.

Порядок прийняття рішень

Засідання Правління проводяться у разі потреби, але не рідше одного разу на місяць. За необхідності Голова Правління проводяться позачергові засідання.

Правління має право приймати рішення, якщо на його засіданні присутні не менше як дві третини його членів від фактичного складу Правління банку.

Рішення Правління приймаються простою більшістю голосів його членів, які беруть участь у його засіданні. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні Правління.

Аналіз діяльності Правління

Забезпечення надійної та стабільно роботи банку та клієнтоорієнтованість стали пріоритетними цілями в роботі Правління АТ «Укресімбанк» у звітному році.

Оцінка роботи Правління

Кількісний склад Правління АТ «Укресімбанк» відповідає потребам банку, сукупність навичок та досвід членів Правління є оптимальним для забезпечення належної діяльності Правління.

Голова та члени Правління мають професійний досвід, знання та компетенцію, необхідні для ефективної роботи у складі Правління АТ «Укресімбанк».

Правління АТ «Укресімбанк» усвідомлює свою роль, завдання та виконує поставлені цілі в рамках затвердженої стратегії розвитку та повноважень, визначених Статутом та внутрішніми документами банку.

Склад виконавчого органу

Функціональні обов'язки

Гриценко Олександр Вікторович,
Голова Правління банку

Керує роботою банку, організовує та координує роботу Правління банку, спрямовує її на виконання Концепції розвитку діяльності банку та реалізацію поточної політики банку, керує розробленням та реалізацією політики банку на внутрішньому та зовнішньому валютно-кредитних ринках, спрямовує та координує діяльність членів Правління.

Белінський Олег Віталійович,
заступник Голови Правління –
член Правління банку

Відповідає за організацію операційної діяльності банку, побудову системи бізнес-процесів здійснення банківських операцій, розробку та впровадження системи управління тарифами банку, розвиток недержавного корпоративного пенсійного фонду АТ «Укресімбанк», координує діяльність з розробки, впровадження і використання інформаційних технологій.

Котов Володимир Михайлович,
заступник Голови Правління –
член Правління банку

Відповідає за організацію роботи щодо забезпечення безпеки банку (його охорону, збереження банківської та комерційної таємниці, забезпечення інформаційної безпеки), погашення проблемної заборгованості, реалізації заставленого майна.

Монастирська Світлана Миколаївна,
член Правління –
заступник Голови Правління банку

Відповідає за розробку та реалізацію стратегії розвитку банку в частині роздрібного бізнесу, за розробку та реалізацію єдиної зовнішньої та внутрішньої комунікативної політики, регіональної стратегії, комплексний розвиток мережі банку.

Миськів Сергій Миколайович,
член Правління –
заступник Голови Правління банку

Відповідає за організацію правової роботи в системі банку під час здійснення банківської і поточної господарської діяльності; забезпечує захист прав банку в судах; здійснює контроль за дотриманням вимог чинного законодавства всіма структурними підрозділами Головного банку та відокремленими підрозділами банку.

Алексєєва Ольга Миколаївна,
член Правління банку

Відповідає за дотримання банком облікової та податкової політики, проведення зовнішнього аудиту, співпрацю з Національним банком України, а також за матеріально-технічне забезпечення діяльності, пожежну безпеку, очолює цивільну оборону банку; здійснює контроль витрат, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом та обслуговуванням будівель і приміщень Головного банку та філій/відділень банку.

Руда Вікторія Олександрівна,
член Правління банку

Відповідає за розробку і реалізацію стратегії розвитку банку в частині корпоративного бізнес-напряму і малого та середнього бізнесу; за організацію поточного планування та впровадження заходів з розвитку корпоративного бізнес-напряму і малого та середнього бізнесу, забезпечення продажу продуктів та послуг банку клієнтам корпоративного бізнес-напряму і малого та середнього бізнесу, розробки та модернізації банківських продуктів та каналів продажу корпоративного бізнес-напряму і малого та середнього бізнесу.

Соколов Олександр Володимирович,
член Правління банку

Відповідає за забезпечення виконання у системі Банку внутрішнього фінансового моніторингу, здійснення валютного контролю за валютними операціями банку.

Щур Олександр Володимирович,
член Правління банку

Відповідає за реалізацію зовнішніх кредитних угод, розробку та реалізацію стратегії розвитку представництв банку, забезпечує розробку та реалізацію політики Банку на внутрішньому та зовнішньому валютно-кредитних ринках, координує роботу банку з іноземними та українськими банками-кореспондентами.

5) Опис основних характеристик систем внутрішнього контролю і управління ризиками

Система організації внутрішнього контролю АТ «Укресімбанк» розроблена та функціонує з метою забезпечення ефективності й результативності здійснення операцій, забезпечення стабільності, безперервності та безпеки діяльності Банку, вдосконалення процесів проведення банківських операцій, контролюючих процедур та захисту інтересів засновника, вкладників і кредиторів банку, ефективного управління активами і пасивами, ризиками, забезпечення повноти, своєчасності та достовірності ведення бухгалтерського обліку та складання і надання фінансової, статистичної, управлінської, податкової та іншої звітності, запобігання шахрайству, компласнс, контролю за ефективністю функціонування системи внутрішнього контролю.

- ▶ Банк забезпечує функціонування системи внутрішнього контролю шляхом:
 - ▶ контролю за дотриманням всіма працівниками банку вимог чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів банку;
 - ▶ розподілу обов'язків під час здійснення діяльності банку;
 - ▶ контролю за функціонуванням системи управління ризиками;
 - ▶ контролю за інформаційною безпекою та обміном інформацією;
 - ▶ впровадження процедур внутрішнього контролю;
 - ▶ проведення моніторингу системи внутрішнього контролю;
 - ▶ впровадження процедур внутрішнього аудиту.

Система внутрішнього контролю охоплює всі контрольні механізми у банку, діє постійно і на всіх рівнях.

У Банку запроваджено систему управлінської інформації та систему звітування з внутрішнього контролю та управління ризиками. Працівники банку генерують інформацію, яка використовується в системі внутрішнього контролю, або здійснюють інші дії, необхідні для здійснення контролю. Принципами системи внутрішнього контролю є:

- ▶ Дієвість та ефективність – полягає в організації постійного процесу внутрішнього контролю, інтегрованого в поточну діяльність банку та зрозумілого на всіх рівнях працівників банку.
- ▶ Розподіл обов'язків, що полягає в забезпеченні уникнення ситуації, за якої одна особа здійснює повний контроль над функцією або видом діяльності банку (відокремлення функції контролю від здійснення операцій банку).
- ▶ Усебічність, що полягає в охопленні всіх видів діяльності банку та всіх його Підрозділів на всіх організаційних рівнях.
- ▶ Своєчасність, що полягає в створенні системи внутрішнього контролю, яка надає можливість отримати інформацію про загрозу виникнення втрат банку раніше, ніж такі втрати будуть понесені, з метою запобігання виникнення таких втрат банку та застосування відповідних адекватних заходів реагування.
- ▶ Незалежність, що полягає у відокремленні функцій оцінки ефективності системи внутрішнього контролю й функцій його організації та здійснення.
- ▶ Конфіденційність – недопущення розголошення інформації особам, у яких немає повноваження щодо її отримання.

У відповідності до запроваджених в банку процедур об'єктами системи внутрішнього контролю відносно основних його суб'єктів є:

- ▶ Для Наглядової ради банку – управлінська звітність Правління банку; річні результати діяльності банку; звіти та пропозиції Управління внутрішнього аудиту та Підрозділів з управління ризиками банку; інша звітність, передбачена чинним законодавством України та внутрішніми нормативними документами банку. Наглядова рада банку забезпечує функціонування системи внутрішнього контролю та здійснює контроль за її ефективністю в межах повноважень, визначених чинним законодавством України, Статутом Банку та внутрішніми нормативними документами банку.

- ▶ Для Правління банку – управлінська звітність Управління планування та аналізу; фінансова, статистична та податкова звітності; звітність щодо результатів подальших перевірок бухгалтерського контролю від Управління обліку і звітності; управлінська звітність, яка містить інформацію про ризики від Управління контролю ризиками та методології ризик-менеджменту банку; управлінська звітність керівників Підрозділів банку; управлінська звітність керівників і співробітників банку, які здійснюють внутрішній контроль відповідно до своїх повноважень, визначених внутрішніми нормативними документами банку; інша звітність, передбачена чинним законодавством України та внутрішніми нормативними документами банку. Правління банку підзвітне Наглядовій раді банку. Правління банку може делегувати частину функцій з організації системи внутрішнього контролю постійно діючим Уповноваженим колегіальним органам банку. Правління банку забезпечує контроль за виконанням делегованих ним функцій.
- ▶ Для Управління внутрішнього аудиту – діяльність всіх суб'єктів та об'єктів з питань організації системи внутрішнього контролю в банку.
- ▶ Для Головного бухгалтера і його заступників – бухгалтерський облік операцій банку; процеси формування фінансової, статистичної та податкової звітності.
- ▶ Для самостійних структурних підрозділів Головного банку з управління ризиками: дотримання граничних розмірів ризиків, лімітування ризиків (ліміти апетитів, лімітування ринкових (валютного, процентного) ризиків та ризику ліквідності), ключові показники ризиків, результати аналізу ризиків як на індивідуальному, так і портфельному рівнях, результати стрес-тестування чутливості до ризиків управлінська звітність, що містить інформацію про ризики, та внутрішні нормативні документи з ризик-менеджменту.
- ▶ Для самостійного структурного підрозділу банку, що здійснює моніторинг ефективності функціонування системи внутрішнього контролю – звітність Підрозділів банку, які залучені до системи внутрішнього контролю, про результати моніторингу ефективності функціонування системи внутрішнього контролю.
- ▶ Для Керівників Підрозділів і співробітників банку, які здійснюють внутрішній контроль відповідно до повноважень, визначених внутрішніми нормативними документами банку, рішеннями Органів управління банку та Уповноважених колегіальних органів – операції банку, що проводяться в підпорядкованих їм Підрозділах. Керівники Підрозділів забезпечують здійснення послідовного контролю за всіма операціями Підрозділу.

Окрім цього, в банку діють процедури внутрішнього контролю, які передбачають:

- ▶ забезпечення контролю за наявністю активів банку, що включає періодичну інвентаризацію, подвійний контроль, обмежений доступ до активів банку.
- ▶ Забезпечення контролю за доступами до електронних банківських систем, баз даних та програмного забезпечення, що включає розроблення процедур та порядку надання відповідних дозволів.
- ▶ Забезпечення контролю за доступом до інформації, що містить банківську таємницю, що включає розроблення процедур та порядку надання доступу.
- ▶ Забезпечення контролю за доступом працівників банку до здійснення операцій банку, що включає розроблення процедур та порядку надання доступу.
- ▶ Відображення всіх операцій банку в бухгалтерському обліку в день їх здійснення або наступного робочого дня, якщо операція здійснена після закінчення операційного дня (часу) банку або у вихідні чи святкові дні.
- ▶ Перелік заходів (дій) банку для забезпечення контролю за оформленням облікових документів працівниками, уповноваженими на це Керівником банку або іншою уповноваженою особою банку.
- ▶ Постійний моніторинг та оцінювання адекватності та ефективності системи внутрішнього контролю.

Внутрішній контроль з питань виконання обов'язків з протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, в тому числі нормативно-правових актів Національного банку України та відповідно до внутрішніх нормативних документів банку, що регламентують здійснення фінансового моніторингу банку.

Система управління ризиками АТ «Укресімбанк»

АТ «Укресімбанк» розглядає побудову ефективної системи управління ризиками як запоруку успішного ведення діяльності Банку, досягнення стратегічних цілей, планів в умовах сьогодення, забезпечення стабільності Банку та уникнення в майбутньому понесення непередбачуваних втрат як для Банку, так і банківського сектору країни в цілому.

Банк організовує та забезпечує функціонування системи управління ризиками у відповідності до вимог чинного законодавства України, в т.ч. нормативно-правових актів з урахуванням рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду щодо управління ризиками та внутрішніх нормативних і розпорядчих документів Банку.

Система управління ризиками Банку передбачає безперервний аналіз ризиків з метою прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків та зменшення пов'язаних із ними витрат.

Система управління ризиками Банку охоплює такі види ризиків, а саме:

- ▶ кредитний ризик;
- ▶ ризик ліквідності;
- ▶ ринковий ризик (процентний та валютний);
- ▶ операційний ризик.

Керівництво з управління ризиками в Банку здійснюють наступні колегіальні органи: Наглядова рада, Правління, Комітет з управління активами та пасивами (далі – «КУАП»), Кредитний комітет, Комітет роздрібного бізнесу, Комітет з управління проблемними активами, інші колегіальні органи Банку відповідно до наданих їм повноважень.

Система управління ризиками Банку передбачає низку чинних нормативних документів Банку з питань управління ризиками, включаючи стратегія управління ризиками, політику щодо управління ризиками, граничні розміри кредитного ризику, ліміти апетиту, відповідні методики, моделі, правила, процедури, порядки тощо.

- ▶ Стратегія управління ризиками визначає основні засади управління ризиками в Банку, які деталізуються і конкретизуються у відповідних політиках, методиках, порядках, правилах, інструкціях та інших внутрішніх нормативних документах Банку. Політика управління ризиками визначає принципи організації управління ризиками Банку за видами ризиків Банку, перелік ризиків, оцінку та основних вимог щодо інструментів управління ризиками Банку (інструментів вимірювання ризиків, інструментів мінімізації та контролю ризиків).
- ▶ Нормативні документи Банку з питань управління ризиками постійно переглядаються та підтримуються в актуальному стані, в тому числі з урахуванням змін вимог законодавства.
- ▶ Для управління ризиками Банк здійснює ідентифікацію, оцінку, безперервний та якісний аналіз ризиків, визначення і встановлення прийнятного рівня ризику, прогнозування ризиків, оцінку величини капіталу з урахуванням результатів оцінки та/або прогнозування ризиків, моніторинг та контроль ризиків, в т.ч. з урахуванням їх рівня прийнятності за кожним видом ризику, реалізацію заходів щодо пом'якшення/ зниження рівня суттєвих ризиків та звітування щодо ризиків (зокрема, інформування Наглядової ради, Правління Банку). Для управління ризиками Банком використовуються відповідні інструменти, виходячи з природи відповідного виду ризику, його значимості для Банку, а також з урахуванням поточної ситуації та макроекономічних показників.

З метою визначення та дотримання прийнятного рівня та мінімізації ризиків, а також своєчасного виявлення схильності до того чи іншого виду ризику Банк визначає та встановлює ліміти для кожного з видів ризику. Ліміти переглядаються у разі змін ринкових умов або стратегії Банку з урахуванням пропозицій бізнес-підрозділів та/або підрозділів з управління ризиками.

Банк забезпечує постійний моніторинг ризиків, їх показників, а також фактичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, та їх ефективності. У разі порушення лімітів / показників ризику та значного підвищення ризику (максимальному наближенні фактичних показників ризику до встановлених лімітів) інформація про це доводиться підрозділами з управління ризиками до уповноважених колегіальних органів Банку.

З метою надання прогнозуючої оцінки ризиків, визначення спроможності протистояти ризикам, на які наражається Банк в процесі своєї діяльності або які можуть виникнути у майбутньому, а також визначення спроможності Банку протистояти кризовим явищам на фінансовому ринку, у Банку проводиться стрес-тестування не рідше одного разу на квартал. При цьому, враховуючи динаміку змін за окремими видами активів і зобов'язань Банку, а також тенденції змін в економічному і фінансовому середовищі, Банком може забезпечуватися проведення оперативного стрес-тестування (частіше одного разу на квартал).

В рамках стрес-тестування Банк здійснює кількісну оцінку ризиків: кредитного, ринкового (валютного і процентного) ризику та ризику ліквідності з визначенням їх впливу на капітал для спроможності Банку протистояти негативним явищам на фінансовому ринку. Результати стрес-тестування доводяться до відома КУАП, Правління Банку та Наглядової ради Банку.

Інформаційні системи Банку забезпечують можливість реєстрації та збереження необхідного обсягу первинних даних, які дозволяють здійснити оцінку прийнятності ризиків, розрахунок показників ризиків, обов'язкових економічних нормативів, визначення розміру ризиків, формування резервів під активні операції Банку тощо, та можливість оперативної підготовки звітів.

- ▶ Система звітності щодо ризиків передбачає своєчасне інформування керівництва Банку, у т.ч. колегіальних органів, про розмір прийнятих Банком ризиків. Система звітування щодо ризиків передбачає підготовку та надання на розгляд керівництва Банку та/або уповноваженим колегіальним органам Банку ряду стандартних звітів за видами ризиків на регулярній основі (щоденно, щомісячно, щоквартально).
- ▶ Управлінська звітність надається Наглядовій раді Банку, Правлінню Банку, колегіальним органам Банку та іншим користувачам, які використовують інформацію з управлінської звітності щодо ризиків для виконання своїх функцій.

Кредитний ризик

З метою управління та пом'якшення кредитного ризику, Банком визначена кредитна політика, впроваджені ліміти апетиту до кредитного ризику, багаторівнева система повноважень, встановлені критерії відбору клієнтів для проведення кредитних операцій, перелік документів та інформації, необхідної для прийняття рішень щодо позичальників Банку, запроваджена рейтингова система, процедури/ процеси кредитування, адміністрування та моніторингу кредитних проектів, система звітування щодо кредитного ризику. Прийняття рішення щодо проведення кредитних операцій уповноваженими колегіальними органами/ посадовими особами Банку здійснюється після детального аналізу та комплексної оцінки ризиків за такими операціями, зокрема, ризиків, притаманних діяльності клієнтів¹, ризиків, на які наражається клієнт внаслідок участі в групі, ризиків кредитного проекту тощо.

Кредитним підрозділом здійснюється розрахунок індивідуального ліміту кредитного ризику на проведення операцій з позичальником/групою, перевірка та контроль якого забезпечується підрозділом ризик-аналізу в рамках підготовки відповідного ризик-висновку. Індивідуальний ліміт ризику за позичальником/групою розраховується, виходячи з даних фінансової звітності та з урахуванням бізнес-плану. За необхідності, також можуть встановлюватись субліміти (наприклад, у розрізі валют, напрямів фінансування тощо). Ліміти та субліміти затверджуються рішенням відповідних власників кредитних повноважень та переглядаються не рідше ніж раз на рік. Підрозділом ризик-аналізу також верифікується визначена кредитним підрозділом ризик-група та рейтинг позичальника, здійснюється контроль за якістю аналізу позичальника/групи та кредитного проекту, проведеного кредитним підрозділом, та контроль за якістю і повнотою наданих профільними структурними підрозділами документів (в тому числі висновків) для проведення аналізу кредитного ризику. Підрозділ з кредитного ризик-аналізу також здійснює перевірку і підтвердження рівня кредитних повноважень, в межах яких приймається рішення про встановлення ліміту ризику / проведення кредитних операцій.

Прийняття кредитного рішення здійснюється уповноваженим колегіальним органом / уповноваженою особою у відповідності до наданих (делегованих) їм повноважень. Банк дотримується багаторівневої системи розподілу лімітів повноважень щодо прийняття рішень з питань прийняття ризиків за кредитними операціями. Обсяг делегованих повноважень (їх кількісні та якісні параметри) визначається в залежності від рівня ризику операцій для Банку і з дотриманням лімітів апетиту до кредитного ризику.

Розподіл повноважень між колегіальними органами і посадовими особами Банку здійснюється шляхом делегування (часткової або повної передачі) повноважень від Правління або шляхом субделегування повноважень від належним чином уповноваженого Правлінням колегіального органу іншому колегіальному органу / посадовій особі.

Контроль за відповідністю рівня повноважень на прийняття рішення, делегованим відповідним особам/колегіальним органам проводиться підрозділом кредитного ризик-аналізу.

- ▶ Контроль відповідності договорів, що укладаються за кредитними операціями прийнятому кредитному рішення, в тому числі ліміту ризику на операцію, здійснюється підрозділом кредитного адміністрування. Також цей підрозділ долучається до моніторингу та супроводження кредитних операцій (у частині дотримання всіх умов надання кредитних коштів при їх видачі та пост-контролю виконання зобов'язань за договором на періодичній основі, в тому числі дотримання встановленого ліміту ризику, своєчасність та повноту сплати платежів з обслуговування боргу тощо).

Банк також здійснює контроль кредитного ризику на портфельному рівні через визначенні відповідних лімітів (обмежень), правил, методик та моделей оцінки кредитного ризику, їх перегляду та актуалізації з урахуванням статистичних даних Банку та макроекономічних факторів.

¹ Аналіз показників діяльності здійснюється у динаміці за остання періоди та прогнозні показники з урахуванням бізнес-плану, оцінки його реалізації із впливом макропоказників та галузі.

- Щомісячно здійснюється адекватна оцінка кредитного ризику в рамках визначення розміру кредитного ризику відповідно до вимог Національного банку України та визначення резерву у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності, результати якого розглядаються відповідно уповноваженими колегіальними органами Банку. Періодично проводиться аналіз кредитного портфеля в динаміці з визначенням суттєвих змін та причин таких змін, формування звітності за кредитними ризиками та надання її на розгляд всіх рівнів управлінської вертикалі, включаючи Наглядову раду Банку. Так, наприклад, готуються звіти щодо обсягів та динаміки кредитного портфелю, рівня кредитного ризику та резерву, у т.ч. прогнозного, топових концентрацій тощо.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності визначається в Банку як наявний або потенційний ризик, який виникає через потенційну неспроможність Банку виконати свої зобов'язання у належні строки, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат. Враховуючи тенденції на міжбанківському ринку України – короткострокове фінансування у гривні, АТ «Укресімбанк» притаманні певні ризики короткострокової ліквідності у гривні. Проте, у банку створено значну подушку ліквідності, яка у т.ч. складається з Облігацій внутрішньої державної позики. Беручи до уваги специфіку діяльності АТ «Укресімбанк», ризик ліквідності у основних іноземних валютах (долар США, Євро) мінімізується шляхом залучення коштів на зовнішніх ринках, зокрема, від Міжнародних фінансових організацій.

Ринковий ризик

Ринковий ризик (процентний, валютний) визначається в Банку як наявний або потенційний ризик, який виникає унаслідок несприятливих змін ринкових індикаторів, таких як валютні курси, процентні ставки. В АТ «Укресімбанк» валютний ризик мінімізується шляхом закриття валютної позиції для зменшення потенційних втрат від коливань курсів валют в майбутньому. Процентний ризик оцінюється тим, наскільки зміни ринкових процентних ставок впливають на показники прибутковості Банку. З метою управління процентним ризиком, Банк оцінює вплив змін ринкових ставок за активами та пасивами на показники прибутковості банку.

Операційний ризик

З метою побудови ефективної системи управління операційним ризиком у Банку та з урахуванням мінімізації конфлікту інтересів між прийняттям ризику, обмеженням та контролем рівня ризику та проведення аудиту системи управління операційним ризиком, організаційна структура Банку побудована згідно моделі «трьох ліній захисту» – розділення відповідальності в процесі управління операційним ризиком.

На «першій лінії захисту» перебувають бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки Банку, які є власниками всіх операційних ризиків, що виникають у сфері їх відповідальності. Зазначені підрозділи відповідають за виявлення та оцінювання операційних ризиків, ужиття управлінських заходів та звітування щодо таких ризиків. Метою створення «першої лінії захисту» є управління рівнем ризику на рівні самостійних структурних та відокремлених підрозділів, що володіють та управляють ризиком, у тому числі бізнес-підрозділів, а також самостійних структурних та відокремлених підрозділів, що забезпечують незалежний послідовний контроль (верифікацію) в межах процесів та/або щодо операцій в рамках установлених обмежень

До «другої лінії захисту» належить підрозділ з управління операційним ризиком, що проводить незалежну оцінку та контроль операційного ризику.

До «третьої лінії захисту» відноситься Управління внутрішнього аудиту, що проводить незалежну оцінку ефективності системи управління операційним ризиком.

Банк постійно працює над удосконаленням системи управління ризиками, включаючи впровадження / приведення у відповідність до вимог законодавства України, в т.ч. нормативно-правових актів Національного банку України.

Наразі Банк проводить активну роботу щодо впровадження вимог Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 червня 2018 року № 64 (далі – «Положення № 64»). Протягом 2019-2020 років Банком з метою ефективного функціонування системи управління ризиками буде забезпечене приведення організаційної структури з управління ризиками, інструментів та внутрішніх нормативних документів у відповідність до вимог Положення № 64, формування, розвиток та підтримка високої культури управління ризиками за всіма напрямками діяльності та на всіх організаційних рівнях Банку, зокрема шляхом – організації навчання працівників Банку з метою отримання ними нових знань, навичок та досвіду у сфері управління ризиками, в тому числі для формування правильного і своєчасного застосування працівниками Банку інструментів управління ризиками, підтримки високого рівня ризик-комунікації щодо управління ризиками на всіх організаційних рівнях, а також впровадження інших вимог Положення № 64.

Усі заходи, що Банком провадяться та будуть здійснені протягом найближчих років (2019-2020 років) в частині запровадження вимог Положення № 64 спрямовані на підвищення ефективності системи управління ризиками та спроможності Банку протистояти ймовірним потрясінням та загрозам у майбутньому, а також на приведення системи управління ризиків до рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду щодо управління ризиками.

Чи створено у вашому акціонерному товаристві ревізійну комісію або введено посаду ревізора? (так, створено ревізійну комісію / так, введено посаду ревізора / ні) **Ні**.

Якщо в товаристві створено ревізійну комісію:

- ▶ кількість членів ревізійної комісії 0 осіб;
 - ▶ скільки разів на рік у середньому відбувалися засідання ревізійної комісії протягом останніх трьох років?
- Ревізійна комісія не створена**

Відповідно до статуту вашого акціонерного товариства, до компетенції якого з органів (загальних зборів акціонерів, наглядової ради чи виконавчого органу) належить вирішення кожного з цих питань?*

	Загальні збори акціонерів	Наглядова рада	Виконавчий орган	Не належить до компетенції жодного органу
Визначення основних напрямів діяльності (стратегії)	Ні	Так	Ні	Ні
Затвердження планів діяльності (бізнес-планів)	Ні	Ні	Так	Ні
Затвердження річного фінансового звіту, або балансу, або бюджету	Ні	Так	Ні	Ні
Обрання та припинення повноважень голови та членів виконавчого органу	Ні	Так	Ні	Ні
Обрання та припинення повноважень голови та членів наглядової ради	Ні	Ні	Ні	Так
Обрання та припинення повноважень голови та членів ревізійної комісії	Ні	Так	Ні	Ні
Визначення розміру винагороди для голови та членів виконавчого органу	Ні	Так	Ні	Ні
Визначення розміру винагороди для голови та членів наглядової ради	Ні	Ні	Ні	Ні
Прийняття рішення про притягнення до майнової відповідальності членів виконавчого органу	Ні	Так	Ні	Ні
Прийняття рішення про додатковий випуск акцій	Ні	Ні	Ні	Так
Прийняття рішення про викуп, реалізацію та розміщення власних акцій	Ні	Ні	Ні	Так
Затвердження зовнішнього аудитора	Ні	Так	Ні	Ні
Затвердження договорів, щодо яких існує конфлікт інтересів	Ні	Ні	Ні	Ні

* Ставиться «так» або «ні» у відповідних графах.

Чи містить статут акціонерного товариства положення, яке обмежує повноваження виконавчого органу приймати рішення про укладення договорів, враховуючи їх суму, від імені акціонерного товариства? (так/ні) **Так**

Чи містить статут або внутрішні документи акціонерного товариства положення про конфлікт інтересів, тобто суперечність між особистими інтересами посадової особи або пов'язаних з нею осіб та обов'язком діяти в інтересах акціонерного товариства? (так/ні) **Ні**

Які документи передбачені у вашому акціонерному товаристві?

	Так*	Ні*
Положення про загальні збори акціонерів		X
Положення про наглядову раду	X	
Положення про виконавчий орган	X	
Положення про посадових осіб акціонерного товариства		X
Положення про ревізійну комісію (або ревізора)	X	
Положення про акції акціонерного товариства		X
Положення про порядок розподілу прибутку		X
Інше (зазначити)		

* Ставиться відмітка «X» у відповідних графах.

Як акціонери можуть отримати інформацію про діяльність вашого акціонерного товариства?*

Інформація про діяльність акціонерного товариства	Інформація розповсюджується на загальних зборах	Інформація оприлюднюється в загальнодоступній інформаційній базі даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку	Інформація оприлюднюється в інформаційній базі даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку про ринок цінних паперів або через особу, яка провадить діяльність з оприлюднення регульованої інформації від імені учасників фондового ринку	Документи надаються для ознайомлення безпосередньо в акціонерному товаристві	Копії документів надаються на запит акціонера	Інформація розміщується на власній інтернет-сторінці акціонерного товариства
Фінансова звітність, результати діяльності	Ні	Так	Ні	Так	Так	Так
Інформація про акціонерів, які володіють 10 відсотками та більше статутного капіталу	Ні	Так	Ні	Так	Так	Так
Інформація про склад органів управління товариства	Ні	Так	Ні	Так	Так	Так
Статут та внутрішні документи	Ні	Ні	Ні	Так	Так	Так
Протоколи загальних зборів акціонерів після їх проведення	Ні	Ні	Ні	Ні	Ні	Ні
Розмір винагороди посадових осіб акціонерного товариства	Ні	Ні	Так	Так	Так	Ні

* Ставиться «так» або «ні» у відповідних графах.

Чи готує акціонерне товариство фінансову звітність відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності? (так/ні) Так

Скільки разів на рік у середньому проводилися аудиторські перевірки акціонерного товариства незалежним аудитором (аудиторською фірмою) протягом звітного періоду?

	Так*	Ні*
Не проводились взагалі		X
Менше ніж раз на рік		X
Раз на рік		X
Частіше ніж раз на рік	X	

* Ставиться відмітка «X» у відповідних графах.

Який орган приймав рішення про затвердження незалежного аудитора (аудиторської фірми)?

	Так*	Ні*
Загальні збори акціонерів		X
Наглядова рада	X	
Виконавчий орган		X
Інше (зазначити)	—	

* Ставиться відмітка «X» у відповідних графах.

З ініціативи якого органу ревізійна комісія (ревізор) проводила (проводив) перевірку востаннє?

	Так*	Ні*
З власної ініціативи		X
За дорученням загальних зборів		X
За дорученням наглядової ради		X
За зверненням виконавчого органу		X
На вимогу акціонерів, які в сукупності володіють понад 10 відсотками голосів		X
Інше (вказати)	23 квітня 2018 року припинено повноваження Голови та членів Ревізійної комісії АТ «Укресімбанк» у зв'язку зі спливом терміну повноважень, визначеного п. 2.5 Положення про ревізійну комісію відкритого акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України», затвердженого рішенням Наглядової ради АТ «Укресімбанк». Станом на звітну дату Наглядовою радою АТ «Укресімбанк» не прийнято рішення про призначення персонального складу ревізійної комісії.	

* Ставиться відмітка «X» у відповідних графах.

6) **Перелік осіб, які прямо або опосередковано є власниками значного пакета акцій емітента**

№ з/п	Повне найменування юридичної особи – власника (власників) або прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи – власника (власників) значного пакета акцій	Ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (для юридичної особи – резидента), код/номер з торговельного, банківського чи судового реєстру, реєстраційного посвідчення місцевого органу влади іноземної держави про реєстрацію юридичної особи (для юридичної особи – нерезидента)	Розмір частки акціонера (власника) (у відсотках до статутного капіталу)
1.	Держава Україна в особі Кабінету Міністрів України	—	100%

7) **Інформацію про будь-які обмеження прав участі та голосування акціонерів (учасників) на загальних зборах емітента**

Загальна кількість акцій	Кількість акцій з обмеженнями	Підстава виникнення обмеження	Дата виникнення обмеження
—	—	—	—

Згідно ст. 7 Закону України «Про банки і банківську діяльність», вищим органом управління державного банку є Наглядова рада. Загальні збори акціонерів в державному банку не проводяться.

8) *Порядок призначення та звільнення посадових осіб емітента, інформація про будь-які винагороди або компенсації, які мають бути виплачені посадовим особам емітента в разі їх звільнення*

Наглядова рада

Відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність», Статуту АТ «Укресімбанк» та Положення про наглядову раду АТ «Укресімбанк», до складу наглядової ради державного банку входять члени наглядової ради банку, призначені Верховною радою, Президентом України та Кабінетом міністрів України. Термін повноважень членів наглядової ради банку – п'ять років.

Повноваження призначеного складу наглядової ради та/або кожного з членів наглядової ради можуть бути припинені за рішенням органу, що призначив таку особу членом наглядової ради, не раніше ніж через рік з моменту її призначення.

Кожен з членів наглядової ради вправі ініціювати припинення власних повноважень шляхом надсилання відповідної заяви органу, що його призначив. В такому випадку повноваження зазначеного члена наглядової ради припиняються з дати набрання чинності згідно з чинним законодавством України рішенням відповідного органу, який його призначив, якщо інша дата не зазначена у відповідному рішенні.

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (в редакції до 9 лютого 2019 року), члени наглядової ради державного банку виконують свої функції без отримання будь-якої матеріальної винагороди.

Наглядову раду банку очолює Голова, який обирається наглядовою радою шляхом відкритого голосування зі складу її членів.

Правління банку

Відповідно до Статуту АТ «Укресімбанк» та Положення про правління АТ «Укресімбанк», до складу Правління входять Голова Правління, заступники Голови Правління та інші члени Правління. Голова Правління призначається на посаду та звільняється з посади наглядовою радою банку. Заступники Голови Правління та інші члени Правління призначаються та звільняються із займаної посади наглядовою радою банку, у тому числі за поданням Голови Правління.

У разі звільнення посадових осіб із складу Правління АТ «Укресімбанк» їм буде виплачена компенсація згідно з чинним законодавством, а саме: грошова компенсація за всі не використані ними дні щорічної відпустки, а також додаткової відпустки працівникам, які мають дітей (ст. 83 КЗпП України).

Головний бухгалтер

Відповідно до Статуту АТ «Укресімбанк», Голова Правління банку призначає на посаду та звільняє з посади працівників банку. У разі звільнення буде виплачена компенсація згідно з чинним законодавством, а саме: грошова компенсація за всі не використані дні щорічної відпустки, а також додаткової відпустки працівникам, які мають дітей (ст. 83 КЗпП України).

9) *Повноваження посадових осіб емітента*

До виключної компетенції наглядової ради належить:

1. Визначення основних напрямів діяльності банку та затвердження звітів про їх виконання.
2. Затвердження стратегії розвитку банку відповідно до основних напрямів діяльності.
3. Призначення і звільнення Голови Правління.
4. Призначення і звільнення заступників Голови Правління, членів Правління банку, у тому числі за поданням Голови Правління, визначення персонального та кількісного складу Ревізійної комісії, дострокове припинення повноважень усього призначеного персонального складу Ревізійної комісії банку або окремого з її членів.
5. Визначення джерел капіталізації та іншого фінансування банку.
6. Здійснення контролю за діяльністю Правління банку, внесення пропозицій щодо її вдосконалення.
7. Затвердження річних результатів діяльності банку, в тому числі його дочірніх підприємств, затвердження звіту Правління банку та заходів за результатами розгляду висновків зовнішнього аудиту, розгляд і затвердження звіту Ревізійної комісії Банку.
8. Здійснення розподілу прибутку банку та затвердження строків, розміру, порядку виплати річних дивідендів.
9. Прийняття рішень про покриття збитків банку.

10. Затвердження плану відновлення діяльності банку.
11. Прийняття рішення щодо утворення дочірніх підприємств та участі у них, їх реорганізації та ліквідації, затвердження їх статутів.
12. Визначення організаційної структури банку в частині утворення, реорганізації та ліквідації відокремлених підрозділів банку (філій, відділень, представництв тощо), затвердження положень про них.
13. Визначення порядку роботи та планів підрозділу внутрішнього аудиту і контроль за його діяльністю.
14. Визначення аудиторської фірми для проведення зовнішнього аудиту та затвердження умов договору, що укладесться з нею, встановлення розміру оплати послуг, а також розгляд висновку зовнішнього аудиту банку та прийняття рішення щодо нього.
15. Затвердження умов цивільно-правових, трудових договорів, що укладаються з Головою, заступниками Голови Правління та членами Правління банку, встановлення розміру їх винагороди, у тому числі заохочувальних та компенсаційних виплат.
16. Затвердження бюджету банку, в тому числі підрозділу внутрішнього аудиту, та бізнес-плану розвитку банку.
17. Вирішення питань участі банку у групах.
18. Вирішення питання про притягнення до матеріальної та/або дисциплінарної відповідальності посадових осіб, банку – Голови Правління, заступників Голови Правління, членів Правління Банку та керівника підрозділу внутрішнього аудиту у випадках, передбачених законодавством.
19. Призначення і звільнення керівника підрозділу внутрішнього аудиту, затвердження положення про внутрішній аудит.
20. Розгляд звітів та пропозицій підрозділу внутрішнього аудиту, підрозділу з управління ризиками.
21. Затвердження умов правочинів на відчуження майна на суму, що перевищує 10 (десять) відсотків статутного капіталу банку.
22. Затвердження положення про Наглядову раду банку.
23. Затвердження положення про Правління банку.
24. Затвердження ліквідаційного балансу в разі припинення банку.
25. Визначення і затвердження стратегії та політики управління ризиками, процедури управління ними, а також переліку ризиків, їх граничних розмірів.
26. Забезпечення функціонування системи внутрішнього контролю банку та контролю за її ефективністю.
27. Контроль за ефективністю функціонування системи управління ризиками.
28. Затвердження порядку здійснення операцій із пов'язаними з банком особами.
29. Управління рахунком у цінних паперах, на якому зберігаються та обліковуються акції банку, що належать державі, в частині:
 - ▶ укладення договорів для забезпечення обліку та зберігання прав на акції банку, що належать державі, на рахунку в цінних паперах;
 - ▶ отримання звітів про виконання депозитарних операцій та іншої інформації, пов'язаної з акціями банку, що належать державі, та подання їх Кабінетові Міністрів України;
 - ▶ призначення розпорядників рахунку у цінних паперах з наданням їм повноважень на підписання відповідно до рішень, прийнятих Кабінетом Міністрів України, розпоряджень про зарахування прав на акції банку, що належать державі, обмеження їх обігу та інших розпоряджень.
30. Прийняття рішень про здійснення інвестування у статутні капітали юридичних осіб у разі, коли частка банку в статутному капіталі таких юридичних осіб становитиме 50 або більше відсотків (придбання акцій, часток, паїв), крім випадків отримання у власність акцій, часток паїв у зв'язку з реалізацією права заставодержателя).
31. Прийняття рішень про вихід зі складу засновників або учасників юридичних осіб чи продаж корпоративних прав (акцій, часток, паїв) у разі, коли частка банку в статутному капіталі таких юридичних осіб становитиме 50 або більше відсотків.
32. Створення (у тому числі шляхом придбання) дочірніх банків, філій і представництв на території іноземних держав після отримання дозволу Національного банку, їх реорганізація та ліквідація, затвердження їх статутів (положень про них).
33. Прийняття рішень про утворення комітетів наглядової ради та затвердження положень про них, призначення (обрання) та відкликання голів і членів таких комітетів.
34. Призначення позачергового аудиту банку.

35. Затвердження положень внутрішніх документів банку, необхідність затвердження яких наглядовою радою банку, передбачена Статутом банку.
36. Виконання інших функцій відповідно до законодавства та Статуту банку.

Голова наглядової ради

Має право брати участь у засіданнях Правління банку, а також у засіданнях усіх органів управління та контролю банку з правом дорадчого голосу, отримувати копії всіх рішень органів управління та контролю банку з дотриманням вимог законодавства щодо банківської таємниці.

Члени Наглядової ради мають право:

1. Брати участь у засіданнях Наглядової ради Банку, голосувати за всіма питаннями порядку денного, вносити пропозиції щодо питань порядку денного, в тому числі надавати проекти відповідних рішень Наглядової ради та/або пропонувати відповідно до цього Положення власні кандидатури для призначення Наглядовою радою на відповідні посади.
2. Отримувати від Банку будь-яку інформацію, що стосується діяльності Банку, крім інформації, що становить банківську таємницю, – протягом 5-ти робочих днів з дня отримання Головою Правління Банку відповідного запиту. Бути присутніми на засіданнях Правління банку з правом дорадчого голосу.
3. Брати участь у службових розслідуваннях в порядку, який встановлений за рішенням Наглядової ради.
4. За рішенням Голови Наглядової ради або за пропозицією більшості членів Наглядової ради організовувати здійснення аудіо- та/або відеофіксації засідань Наглядової ради, Правління та/або Ревізійної комісії Банку.
5. Брати участь у скликанні позачергового засідання Наглядової ради Банку у випадках, передбачених цим Положенням.
6. Вносити пропозиції щодо доповнення або зміни порядку денного засідань Наглядової ради.
7. Отримувати копії протоколів засідань Наглядової ради та документів, що нею затверджені, засвідчені підписом Голови Наглядової ради або особи, що виконує його обов'язки.
8. Отримувати копії документів, що надходять на ім'я Наглядової ради.
9. Запрошувати, за погодженням з Головою Наглядової ради, на засідання Наглядової ради Банку третіх осіб.
10. Делегування та/або доручення виконання членами Наглядової ради власних повноважень третім особам не допускається.
11. Голова Наглядової ради має право отримувати інформацію, що становить банківську таємницю, протягом 5-ти робочих днів з дня отримання Головою Правління Банку відповідного запиту Голови Наглядової ради.

До виключної компетенції Правління належить:

1. Організація виконання рішень наглядової ради банку.
2. Винесення на розгляд наглядової ради банку питань, які відповідно до законодавства та Статуту банку підлягають розгляду та вирішенню наглядовою радою банку, підготовка відповідних матеріалів та пропозицій з цих питань.
3. Затвердження поточних планів діяльності банку, фінансового плану, кошторисів витрат на власні потреби банку.
4. Підготовка для затвердження наглядовою радою банку бюджету банку, в тому числі підрозділу внутрішнього аудиту, та бізнес-плану розвитку банку.
5. Розгляд річної фінансової звітності / консолідованої річної фінансової звітності банку разом із висновками зовнішнього аудиту та винесення їх на розгляд наглядової ради банку.
6. Організація діяльності банку, його обліку та звітності, внутрішньобанківського контролю, автоматизації банківських операцій.
7. Розгляд питань оперативної діяльності банку, діяльності його структурних підрозділів, філій, представництв, відділень, дочірніх підприємств.
8. Контроль за дотриманням вимог законодавства працівниками банку.
9. Затвердження найважливіших правил, процедур та інших внутрішніх положень, затвердження яких не належить до компетенції наглядової ради банку.

10. Визначення основних засад ведення активних та пасивних операцій.
11. Затвердження порядку встановлення процентних ставок за активними і пасивними операціями, розмірів комісійних та інших винагород за послуги банку.
12. Прийняття рішення про приватне розміщення, дроблення або консолідацію акцій банку, затвердження результатів укладення договорів з першими власниками у процесі приватного розміщення акцій банку, результатів приватного розміщення акцій банку, звіту про результати приватного розміщення акцій банку на підставі відповідних актів Кабінету Міністрів України.
13. Визначення системи, умов і розмірів оплати та стимулювання праці працівників банку.
14. Прийняття рішень про соціальне забезпечення і захист працівників банку.
15. Прийняття рішень про надання благодійної допомоги.
16. Розгляд матеріалів ревізій та перевірок, звітів керівників установ банку і прийняття за його результатами рішень.
17. Затвердження та формування організаційної структури Головного банку та типової структури відокремлених підрозділів банку.
18. Підготовка пропозицій щодо створення в установленому порядку відокремлених підрозділів (філій, відділень, представництв тощо), дочірніх підприємств банку та участі в них, а також їх реорганізації і ліквідації, розгляд проектів їх статутів, положень про них з подальшим поданням наглядовій раді банку для прийняття рішення.
19. Надання згоди на призначення керівних працівників структурних підрозділів Головного банку, філій, представництв, керівників дочірніх підприємств згідно із затвердженою Правлінням номенклатурою посад.
20. Прийняття рішень про організацію та координацію роботи філій, представництв, відділень, дочірніх підприємств та здійснення контролю за виконанням покладених на них завдань.
21. Прийняття рішень про утворення благодійних або інших неприбуткових організацій, спілок чи асоціацій, інших прибуткових та неприбуткових об'єднань або участь банку в них та вступ банку до їх складу.
22. Прийняття рішень про здійснення інвестування у статутні капітали юридичних осіб (придбання акцій, часток, паїв) у разі, коли частка банку в статутному капіталі таких юридичних осіб становить менш як 50 відсотків, а також у випадках отримання у власність акцій, часток, паїв у зв'язку з реалізацією права заставодержателя.
23. Прийняття рішення про вихід із складу засновників або учасників юридичних осіб чи продаж їх корпоративних прав (акцій, часток, паїв) у разі, коли частка банку в статутному капіталі таких підприємств становить менш як 50 відсотків.
24. Укладення банком договорів на відчуження майна відповідно до законодавства та Статуту банку на суму, що не перевищує 10 відсотків статутного капіталу банку.
25. Прийняття рішень про списання активів банку, в тому числі за рахунок резервів, недостачі та втрат його товарно-матеріальних цінностей.
26. Прийняття рішень та надання дозволів на реалізацію або списання заставленого майна, в тому числі акцій, часток, паїв, що було прийнято на баланс банку в рахунок погашення заборгованості за кредитами та іншими активними операціями.
27. Утворення постійно діючих робочих органів (комітетів, комісій, груп), яким у разі потреби можуть бути делеговані окремі повноваження Правління банку.
28. Затвердження символіки банку.
29. Прийняття рішень щодо передачі майна банку в заставу для забезпечення його зобов'язань.
30. Забезпечення підготовки проекту стратегії розвитку банку для затвердження його наглядовою радою банку.
31. Визначення форми та встановлення порядку моніторингу діяльності банку.
32. Реалізація стратегії, бізнес-плану розвитку та політики управління ризиками, затверджених наглядовою радою, забезпечення впровадження процедур виявлення, оцінки, контролю та моніторингу ризиків.
33. Забезпечення безпеки інформаційних систем банку і систем, що застосовуються для зберігання активів клієнтів.
34. Інформування наглядової ради банку про показники діяльності банку, виявлені порушення законодавства, внутрішніх положень банку та про будь-яке погіршення фінансового стану банку або про загрозу такого погіршення, про рівень ризиків, що виникають у ході діяльності банку.
34. Затвердження внутрішніх положень, що регламентують діяльність структурних і відокремлених підрозділів (крім положень про структурні та відокремлені підрозділи) згідно із стратегією розвитку банку.
35. Прийняття рішення про розміщення банком цінних паперів.

36. Прийняття рішення про викуп розміщених банком цінних паперів, крім акцій.
37. Прийняття рішення про обрання (заміну) депозитарної та/або клірингової установи та затвердження умов договору, що укладесть з нею, встановлення розміру оплати послуг.
38. Ініціювання позачергових засідань наглядової ради банку.
39. Підготовка пропозицій щодо зміни розміру статутного капіталу.
40. Вирішення інших питань, пов'язаних з управлінням діяльністю банку, питань, повноваження щодо яких делеговані йому наглядовою радою банку, питань, внесених на розгляд Правління за рішенням Голови Правління, крім питань, що належать до компетенції Кабінету Міністрів України та наглядової ради банку.

Повноваження Голови Правління

1. Здійснює керівництво діяльністю Правління і несе персональну відповідальність за виконання покладених на Правління завдань.
2. Розпоряджається майном і коштами банку відповідно до законодавства та Статуту.
3. Вносить подання наглядовій раді щодо призначення та звільнення Заступників Голови Правління, членів Правління та керівника підрозділу внутрішнього аудиту.
4. Розподіляє обов'язки між заступниками Голови Правління, іншими членами Правління та визначає їх функціональні повноваження.
5. Видає довіреності від імені банку, підписує договори, в тому числі зовнішньоекономічні договори (контракти), має право встановлювати інший порядок підписання договорів (контрактів) та інших зобов'язань і документів від імені банку.
6. Підписує позовні заяви від імені банку.
7. Затверджує правила, процедури, положення про структурні підрозділи та інші внутрішні положення, зокрема методичні, затвердження яких не віднесено до компетенції правління та наглядової ради.
8. Підписує Статут, зміни до нього, у тому числі шляхом викладення у новій редакції, затверджені відповідними актами Кабінету Міністрів України для проведення реєстраційних дій.
9. Видає накази та розпорядження з питань діяльності банку.
10. Затверджує штатний розпис банку.
11. Приймає рішення про надання матеріальної допомоги працівникам банку.
12. Призначає на посаду та звільняє з посади працівників банку, встановлює посадові оклади, надбавки, застосовує заходи матеріального заохочення працівників, притягує до дисциплінарної та матеріальної відповідальності.
13. Підписує документи, необхідні для реєстрації випусків акцій банку в разі прийняття Кабінетом Міністрів України рішень про збільшення статутного капіталу банку.
14. Здійснює інші повноваження від імені банку.
15. Виконує також інші функції за дорученням наглядової ради та Правління.
16. Має право брати участь у засіданнях наглядової ради з правом дорадчого голосу.
17. Не може очолювати структурні підрозділи банку.
18. Має право делегувати окремі свої повноваження заступникам Голови Правління, членам Правління та іншим працівникам банку.

Головний бухгалтер

1. Забезпечує розробку облікової політики банку з метою визначення єдиних принципів та методів обліку операцій, що проводяться банком, на базі чинного законодавства та міжнародних стандартів фінансової звітності.
2. Забезпечує дотримання в банку встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку.
3. Організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх операцій, що проводяться банком.
4. Здійснює організацію та розробку єдиних методологічних правил формування фінансової звітності банку згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності із застосуванням визначених зазначеними стандартами принципів, методів і процедур та складання фінансової звітності банку відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності.

5. Забезпечує своєчасне та якісне складання статистичної звітності банку згідно з вимогами Національного банку України та подання файлів показників до Національного банку України.
6. Організує складання та надання податкової звітності банку відповідно до вимог чинного законодавства України та проведення розрахунків з бюджетом по податкам, зборам та обов'язковим платежам.
7. Забезпечує проведення інвентаризації активів та зобов'язань банку для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності банку.

10) Інформація аудитора щодо звіту про корпоративне управління

Інформація аудитора щодо звіту про корпоративне управління зазначається у звіті незалежного аудитора до Річної фінансової звітності АТ «Укресімбанк» за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

Інформація АТ «Укресімбанк» як фінансової установи, передбачена Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг».

11) Мета провадження діяльності фінансової установи

Метою діяльності банку є створення сприятливих умов для розвитку економіки та підтримки вітчизняного товаровиробника, обслуговування експортно-імпортних операцій, кредитно-фінансова підтримка процесів структурної перебудови, зміцнення та реалізація виробничого і торгового потенціалу галузей економіки та підприємств, що є експортоорієнтованими або провадять діяльність, пов'язану з виробництвом імпортозамінної продукції, а також отримання прибутку в інтересах банку та його акціонера шляхом:

- ▶ залучення зовнішніх і внутрішніх кредитних ресурсів та інвестицій в економіку України, насамперед у її пріоритетні галузі;
- ▶ отримання та надання кредитів від імені та за дорученням Кабінету Міністрів України або іншого уповноваженого державою згідно із законодавством органу, обслуговування відповідної частки державного зовнішнього боргу України за кредитами, залученими державою або під державні гарантії, в рамках виконання банком агентських функцій;
- ▶ фінансування та гарантування експортно-імпортних операцій підприємств;
- ▶ надання кредитно-фінансової підтримки суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності з метою просування товарів вітчизняного виробництва на зарубіжні ринки;
- ▶ здійснення комплексу заходів щодо фінансування інвестиційних проектів, у тому числі за рахунок бюджетних і позичкових коштів, коштів суб'єктів підприємницької діяльності, іноземних інвестицій та кредитів, супроводження інвестиційних проектів та контролю за раціональним використанням залучених ресурсів;
- ▶ надання банківських послуг, здійснення операцій на грошовому, валютному та фондовому ринку, в тому числі у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- ▶ співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями, урядовими, неурядовими організаціями та кредитно-фінансовими установами іноземних держав з питань залучення фінансових ресурсів в економіку України;
- ▶ провадження інших видів діяльності та здійснення інших операцій відповідно до законодавства, ліцензій, дозволів, наданих Національним банком або іншими уповноваженими органами, та положень Статуту.

12) Дотримання/недотримання принципів чи кодексу корпоративного управління (з посиланням на джерело розміщення їх тексту), відхилення та причини такого відхилення протягом року

Наглядовою радою банку не затверджувався.

13) Перелік власників істотної участі (в тому числі осіб, що здійснюють контроль за фінансовою установою), їх відповідність встановленим законодавством вимогам та зміну їх складу за рік

Станом на 31 грудня 2018 року 100% статутного капіталу АТ «Укресімбанк» належить державі в особі Кабінету міністрів України. Адреса: 01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2, ЄДРПОУ: н/д.

14) Склад наглядової ради фінансової установи та його зміну за рік, у тому числі утворені нею комітети

Склад наглядової ради

Прізвище, ім'я, по батькові	Посада
ГРЕБА Роман Володимирович	Голова Наглядової ради
ШЕВАЛЬОВ Артем Валентинович	Заступник Голови Наглядової ради
ВОЛОШИН Вячеслав Едуардович	Член Наглядової ради
ПАРАКУДА Олег Васильович	Член Наглядової ради
БАТЮК Олег Володимирович	Член Наглядової ради
БАЛЧЕНКО Сергій Олексійович	Член Наглядової ради
СМОВЖЕНКО Тамара Степанівна	Член Наглядової ради
ДЕНИСЕНКО Віталій Миколайович	Член Наглядової ради
ПЕРЕВЕЗЕНЦЕВ Олексій Юрійович	Член Наглядової ради

Зміни за 2018 рік

Відповідно до Указу Президента України від 21 червня 2018 року № 174/2018, призначено членом наглядової ради банку ПЕРЕВЕЗЕНЦЕВА Олексія Юрійовича – державного секретаря Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Відповідно до Указу Президента України від 15 травня 2018 року № 127/2018, призначено членом наглядової ради банку ДЕНИСЕНКА Віталія Миколайовича – директора департаменту планування і моніторингу фінансово – господарської діяльності та з питань банкрутства Фонду державного майна України.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 року № 1116 «Питання наглядової ради публічного акціонерного товариства «Державний експортно – імпорتنний банк України» та публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України» припинено повноваження Члена Наглядової ради МАРКАРОВОЇ Оксани Сергіївни, відповідно до частини другої ст. 7 Закону України «Про Кабінет Міністрів України». Замість особи, повноваження якої припинено, іншу особу не обрано.

Комітети у складі наглядової ради не створювалися.

15) Склад виконавчого органу фінансової установи та його зміну за рік

Склад виконавчого органу банку

Прізвище, ім'я, по батькові	Посада
Гриценко Олександр Вікторович	Голова Правління банку
Белінський Олег Віталійович	заступник Голови Правління, член Правління банку
Котов Володимир Михайлович	заступник Голови Правління, член Правління банку
Монастирська Світлана Миколаївна	член Правління – заступник Голови Правління банку
Миськів Сергій Миколайович	член Правління – заступник Голови Правління банку
Алексєєва Ольга Миколаївна	член Правління банку
Руда Вікторія Олександрівна	член Правління банку
Соколов Олександр Володимирович	член Правління банку
Щур Олександр Володимирович	член Правління банку

Змін у складі виконавчого органу банку не відбувалось.

16) Факти порушення членами наглядової ради та виконавчого органу фінансової установи внутрішніх правил, що призвело до заподіяння шкоди фінансовій установі або споживачам фінансових послуг

Факти порушення членами Наглядової ради та Правління АТ «Укресімбанк» внутрішніх правил, що призвело до заподіяння шкоди або споживачам фінансових послуг, відсутні.

17) Заходи впливу, застосовані протягом року органами державної влади до фінансової установи, в тому числі до членів її наглядової ради та виконавчого органу

За рішенням органів державної влади на АТ «Укресімбанк» протягом року накладено штрафних санкцій у сумі 70,6 тис. грн.

18) Розмір винагороди за рік членів наглядової ради та виконавчого органу фінансової установи

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (в редакції до 9 лютого 2019 року), члени наглядової ради державного банку виконують свої функції без отримання будь – якої матеріальної винагороди.

Винагорода членів виконавчого органу АТ «Укресімбанк» за 2018 рік склала 49 530 663,25 грн.

19) значні фактори ризику, що впливали на діяльність фінансової установи протягом року

Протягом 2018 року на діяльність банку впливали такі ж фактори ризику, що й на діяльність інших банківських установ та банківської системи України в цілому, зокрема, значний вплив мали **зовнішні фактори** (макрофактори, в тому числі економічні та законодавчі).

У 2018 році банк перейшов на застосування вимог МСФЗ 9, впроваджені відповідні методики та порядки щодо оцінки зменшення корисності фінансових інструментів та формування резервів відповідно до вимог МСФЗ 9. Окрім цього, з урахуванням макроекономічних факторів в 2018 році були актуалізовані відповідні методики та моделі банку з оцінки ризиків, у тому числі в частині кредитного ризику – переглянуто модель визначення ймовірності дефолту PD.

20) Наявність у фінансової установи системи управління ризиками та її ключові характеристики

У банку наявна комплексна система управління ризиками. Ключові характеристики системи розкриті у п. 5) (розділ «Система управління ризиками»).

21) Результати функціонування протягом року системи внутрішнього аудиту (контролю), а також дані, зазначені в примітках до фінансової та консолідованої фінансової звітності відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку

Головною метою функціонування Управління внутрішнього аудиту (далі – «Управління») є збереження та зростання вартості банку шляхом проведення об'єктивних внутрішніх аудиторських перевірок на основі ризик-орієнтовного підходу, надання рекомендацій та обміну знаннями / інформацією з підрозділами і керівництвом банку. Управління забезпечує виконання функцій постійного нагляду та моніторингу адекватності системи внутрішнього контролю банку та операційних процедур, здійснення неупередженої та об'єктивної оцінки фінансової, операційної, інших систем і процедур контролю в банку, оцінки та аналізу виконання посадовими особами і персоналом банку законодавчих актів, Статуту, внутрішніх нормативних документів банку щодо проведення операцій в обсягах наданої Національним банком України банківської ліцензії та дозволу на окремі банківські операції.

Протягом 2018 року робота Управління проводилася згідно із планом, затвердженим рішенням Наглядової ради АТ «Укресімбанк». Управлінням проведено 17 аудиторських перевірок.

Про свою роботу Управління внутрішнього аудиту щоквартально та щорічно звітує перед Наглядовою Радою АТ «Укресімбанк», та раз на півріччя – перед Національним банком України.

Загальну відповідальність за встановлення та затвердження цілей у сфері управління ризиками та капіталом несе Наглядова рада. При цьому, банк має окремі незалежні підрозділи, які відповідають за управління ризиками та їх контроль. За управління ризиками в банку відповідають такі органи та посадові особи: Правління, Комітет з питань управління активами і пасивами (КУАП), Кредитний комітет, Комітет роздрібного бізнесу, Директор з управління ризиками, Управління контролю ризиків та методології ризик – менеджменту, Управління кредитного ризик – аналізу, Управління адміністрування кредитних операцій та застави, Управління внутрішнього контролю, Управління казначейства, Управління цінних паперів, Управління активів і пасивів, Управління внутрішнього аудиту.

Процеси управління ризиками в банку щорічно перевіряються Управлінням внутрішнього аудиту в частині як достатності процедур контролю, так і дотримання працівниками банку цих процедур. Результати аудиту, висновки та рекомендації надаються на розгляд Правління та Наглядової ради.

22) Факти відчуження протягом року активів в обсязі, що перевищує встановлений у статуті фінансової установи розмір

АТ «Укресімбанк» протягом 2018 року не відчужував активи в обсязі, що перевищує встановлений у статуті.

23) Результати оцінки активів у разі їх купівлі-продажу протягом року в обсязі, що перевищує встановлений у статуті фінансової установи розмір

АТ «Укресімбанк» протягом 2018 року не здійснював купівлю-продаж активів в обсязі, що перевищує встановлений у статуті фінансової установи розмір.

24) Операції з пов'язаними особами, в тому числі в межах однієї промислово-фінансової групи чи іншого об'єднання, проведені протягом року. Така інформація не є комерційною таємницею

Інформація щодо операцій з пов'язаними особами висвітлена у Примітці № 30 «Операції зі зв'язаними сторонами» річної фінансової звітності АТ «Укресімбанк» за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року.

25) Використані рекомендації органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, щодо аудиторського висновку

Рекомендації (вимоги) органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, щодо аудиторського висновку не надавались.

26) інформація про зовнішнього аудитора наглядової ради фінансової установи, призначеного протягом року

Зовнішнім аудитором фінансової звітності АТ «Укресімбанк» за 2018 рік визначена аудиторська компанія ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги».

27) діяльність зовнішнього аудитора, зокрема:

- ▶ загальний стаж аудиторської діяльності – більше 25 років;
- ▶ кількість років, протягом яких надає аудиторські послуги такій фінансовій установі – 3 роки;
- ▶ перелік інших аудиторських послуг, що надавались такій фінансовій установі протягом року – не надавались;
- ▶ випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій внутрішнього аудитора – відсутні;
- ▶ ротацию аудиторів у фінансовій установі протягом останніх п'яти років – ТОВ Аудиторська фірма «ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)» (за 2013-2015 роки), ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» (за 2016-2018 роки);
- ▶ стягнення, застосовані до аудитора Аудиторською палатою України протягом року, та факти подання недостовірної звітності фінансової установи, що підтверджена аудиторським висновком, виявлені органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг – відсутні.

28) Захист фінансовою установою прав споживачів фінансових послуг, зокрема:

Наявність механізму розгляду скарг – розгляд скарг в банку здійснюється відповідно до Закону України «Про звернення громадян», інших нормативно-правових актів України, а також внутрішніх нормативних документів АТ «Укресімбанк».

Прізвище, ім'я та по батькові працівника фінансової установи, уповноваженого розглядати скарги – скарги клієнтів банку розглядаються Головою Правління банку (відповідно до ст. 16 Закону України «Про звернення громадян» і п. 40 Статуту публічного акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2000 року № 1250), а також уповноваженими Головою Правління банку посадовими особами з правом підпису відповідей на такі скарги, а у разі незгоди громадянина з прийнятим за скаргою рішенням, вирішуються у судовому порядку.

Стан розгляду фінансовою установою протягом року скарг стосовно надання фінансових послуг (характер, кількість скарг, що надійшли, та кількість задоволених скарг) – банком протягом звітного періоду належним чином розглянуто та задоволено 27 скарг різнопланового характеру стосовно надання банківських послуг.

Головний банк та філії:

Фізична особа 1 – Залишено без розгляду
Фізична особа 2 – На розгляді
Фізична особа 3 – На розгляді
Фізична особа 4 – Відмовлено
Фізична особа 5 – На розгляді
Фізична особа 6 – На розгляді
Фізична особа 7 – На розгляді
Фізична особа 8 – На розгляді
Фізична особа 9 – На розгляді в суді касаційної інстанції
Фізична особа 10 – Залишено без змін
Фізична особа 11 – Задоволена
Фізична особа 12 – На розгляді
Фізична особа 13 – Відмовлено
Фізична особа 14 – На розгляді
Фізична особа 15 – На розгляді
Фізична особа 16 – Відмовлено
Фізична особа 17 – На розгляді
Фізична особа 18 – На розгляді
Фізична особа 19 – На розгляді
Фізична особа 20 – На розгляді
Фізична особа 21 – На розгляді
Фізична особа 22 – Відмовлено
Фізична особа 23 – На розгляді
Фізична особа 24 – Засідання не відбулось
Фізична особа 25 – На розгляді
Фізична особа 26 – На розгляді
Фізична особа 27 – Відсутні відомості
Фізична особа 28 – На розгляді у Верховному суді
Фізична особа 29 – На розгляді
Фізична особа 30 – На розгляді
Фізична особа 31 – На розгляді
Фізична особа 32 – На розгляді
Фізична особа 33 – На розгляді
Фізична особа 34 – На розгляді

Юридична особа 1 – На розгляді у Верховному суді
Юридична особа 2 – На розгляді
Юридична особа 3 – На розгляді
Юридична особа 4 – На розгляді
Юридична особа 5 – На розгляді
Юридична особа 6 – Відмовлено в задоволенні
Юридична особа 7 – Відмовлено в задоволенні
Юридична особа 8 – Відмовлено

Звіт незалежного аудитора

Акціонеру Публічного акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України»

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності Публічного акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України» та його дочірніх компаній (далі разом - «Банк»), представленої на сторінках 37–122, що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан (консолідованого балансу) на 31 грудня 2018 року, консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати), консолідованого звіту про сукупний дохід, консолідованого звіту про зміни у власному капіталі (консолідованого звіту про власний капітал) та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах консолідований фінансовий стан Банку на 31 грудня 2018 року, та його консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту - це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо кожного питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо консолідованої фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Перехід на МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти»

З 1 січня 2018 року Банк застосував МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти». МСФЗ (IFRS) 9 замінив МСБО (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» та суттєво змінив підхід до обліку фінансових інструментів, зокрема:

- ▶ існуючі принципи класифікації та оцінки було змінено шляхом запровадження нових категорій, які ґрунтуються на бізнес моделі та характеристиках продукту, та
- ▶ методологію розрахунку збитків від зменшення корисності було змінено шляхом переходу від моделі понесених збитків до моделі прогнозованих очікуваних кредитних збитків (ОКЗ).

Як дозволено МСФЗ (IFRS) 9, його вимоги було застосовано ретроспективно без перерахунку порівняльної інформації за 2017 рік.

Наші аудиторські процедури включали оцінку методології, яку реалізував Банк для застосування нових принципів обліку за МСФЗ (IFRS) 9, тестування вхідних даних та аналіз моделей та припущень, що були застосовані на дату переходу на МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», 1 січня 2018 року.

Для класифікації та оцінки, ми проаналізували облікову політику, яку застосував Банк, та порівняли її з вимогами МСФЗ (IFRS) 9; та провели оцінку бізнес моделі та аналіз контрактних грошових потоків для вибірки фінансових інструментів. Наша вибірка була здійснена з урахуванням ризико-орієнтованого підходу та охоплювала різні типи фінансових інструментів.

Для аудиту зменшення корисності, ми залучили наших спеціалістів для аналізу методології та моделей, які використав Банк для застосування МСФЗ (IFRS) 9. Ми оцінили процедури перевірки, що були здійснені спеціалістами Банку по відношенню до

Ключове питання аудиту

Різниця між балансовою вартістю фінансових інструментів, що була відображена станом на 31 грудня 2017 року, та новою балансовою вартістю станом на 1 січня 2018 року в розмірі 4 814 221 тис. грн. було відображено у складі нерозподіленого збитку станом на 1 січня 2018 року.

Вплив переходу на МСФЗ (IFRS) 9 на статті звіту про фінансовий стан, враховуючи ефект переходу від моделі понесених збитків за МСБО (IAS) 39 до моделі прогнозованих ОКЗ за МСФЗ (IFRS) 9 та зміни у класифікації та оцінці фінансових інструментів, розкрито у Примітці 5 до консолідованої фінансової звітності.

Приймаючи до уваги складність впровадження МСФЗ (IFRS) 9, оцінка впливу першого застосування МСФЗ (IFRS) 9 була значною для нашого аудиту та одним з його ключових питань.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

моделей з застосуванням прогнозованої інформації для макроекономічних факторів.

Для резервів під очікувані кредитні збитки, які оцінюються на колективній основі, ми перевірили правильність виявлення та розрахунку критеріїв для оцінки того, чи відбулось суттєве збільшення кредитного ризику та кредитного знецінення, визначення етапів, правильність застосування показників ймовірності дефолту та рівня втрат у разі дефолту та розрахунок очікуваних кредитних збитків. Крім того, ми протестували використані моделі та вхідні дані, що використовуються в цих моделях, та їх математичну точність.

Для резервів під очікувані кредитні збитки, які оцінюються на індивідуальній основі, використовуючи ризико-орієнтований підхід для вибірки кредитів, ми протестували критерії оцінки того, чи відбулось суттєве збільшення кредитного ризику та кредитного знецінення, що призвело до визначення відповідного етапу, та припущення, що лежать в основі аналізу фінансового стану позичальників, прогнози майбутніх грошових потоків та оцінку застави, які використовуються у сценаріях. Ми також порівняли припущення, що лежать в основі виявлення зменшення корисності для кредитів, які оцінені на індивідуальній основі, станом на 31 грудня 2017 року та 1 січня 2018 року.

Ми проаналізували інформацію щодо переходу на МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», яка розкрита в консолідованій фінансовій звітності.

Оцінка резерву під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) по кредитах клієнтам

Питання доцільності резерву під очікувані кредитні збитки по кредитах клієнтам було суттєвим для нашого аудиту, оскільки є ключовою сферою застосування професійного судження управлінського персоналу. Розрахунок ОКЗ Банку є результатом складних моделей з використанням певних припущень стосовно вибору змінних вхідних даних та їх взаємозв'язку.

До елементів моделі розрахунку ОКЗ, які вважаються обліковими судженнями та оцінками, належать:

- ▶ критерії, що Банк використовує для оцінки того, чи відбулось суттєве збільшення кредитного ризику, в результаті чого резерв під зменшення корисності по фінансових активах має бути оцінений у розмірі ОКЗ за весь період;
- ▶ розробка моделей розрахунку ОКЗ, враховуючі різні формули та вибір вхідних даних;
- ▶ визначення взаємозв'язку між макроекономічними сценаріями та економічними даними, наприклад, індекси зростання ВВП, інфляції та імпорту, та вплив на показники ймовірності дефолту, величини, яка перебуває під ризиком дефолту, та рівня втрат у разі дефолту;
- ▶ вибір прогнозних макроекономічних сценаріїв та їх зваження з урахуванням вірогідностей для отримання економічних вхідних даних для моделей оцінки ОКЗ;

Наші аудиторські процедури включали оцінку послідовності застосування методології, яку використовував Банк для оцінки ОКЗ у відповідності до МСФЗ (IFRS) 9, тестування вхідних даних та аналіз моделей та припущень станом на 31 грудня 2018 року та за рік, що закінчився зазначеною датою.

Для резервів під очікувані кредитні збитки, які оцінюються на індивідуальній основі, наші аудиторські процедури включали наступне:

- ▶ ми протестували критерії оцінки того, чи відбулось суттєве збільшення кредитного ризику та кредитного знецінення, що призвело до визначення відповідного етапу, для вибірки кредитів, зробленої використовуючи ризико-орієнтований підхід;
- ▶ використовуючи ризико-орієнтований підхід для вибірки кредитів, ми протестували припущення, що лежать в основі аналізу фінансового стану позичальників, прогноз майбутніх грошових потоків та оцінку застави, які використовуються у сценаріях.

Для резервів під очікувані кредитні збитки, які оцінюються на колективній основі, наші аудиторські процедури включали наступне:

- ▶ ми протестували дизайн та ефективність роботи внутрішніх контролів Банку щодо правильності виявлення та розрахунку критеріїв для оцінки того, чи відбулось суттєве збільшення кредитного ризику та кредитного знецінення, визначення

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
оцінка сум та часу майбутніх грошових потоків та вартості застави.	етапів, показників ймовірності дефолту та рівня втрат у разі дефолту;
Використання різних припущень може призвести до різних оцінок резерву під очікувані кредитні збитки по кредитах клієнтам. Приймаючи до уваги суттєвість залишків кредитів клієнтам та високий рівень суб'єктивності суджень, ми визначили оцінку резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам ключовим питанням аудиту.	- ми протестували дизайн та ефективність роботи внутрішніх контролів Банку щодо розрахунку резерву під ОКЗ; - ми протестували моделі з застосуванням прогнозної інформації для макроекономічних факторів з урахуванням оновлених статистичних даних за 2018 рік, та вхідні дані, що використовуються в цих моделях, та їх математичну точність.
Інформація щодо підходу керівництва Банку до оцінки та управління кредитним ризиком наведено у Примітці 11 та Примітці 26 до консолідованої фінансової звітності.	Ми проаналізували розкриття в Примітці 11 та Примітці 26 до консолідованої фінансової звітності щодо резерву під очікувані кредитні збитки по кредитах клієнтам.

Оцінка справедливої вартості державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Оцінка справедливої вартості державних облігацій з індексованою вартістю та відповідних вбудованих похідних фінансових інструментів за справедливою вартістю через прибуток або збиток було одним із суттєвих професійних суджень управлінського персоналу внаслідок складності оцінок щодо застосування вхідних даних, таких як безризикова процентна ставка в національній та іноземній валюті, поточна спот ставка та волатильність курсу, та суб'єктивності оціночних підходів.

Приймаючи до уваги суттєвість залишків державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток для консолідованої фінансової звітності, а також суттєву невизначеність відповідних оцінок, ми визначили оцінку справедливої вартості таких активів ключовим питанням аудиту.

Наші аудиторські процедури щодо оцінки державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток, включали опитування управлінського персоналу Банку щодо суттєвих припущень, що застосовувалися, оцінку та тестування вхідних даних, оцінку математичної точності розрахунку значень та порівняння результатів у моделях до сум визнаних у консолідованому звіті про фінансовий (консолідованому балансі) стан станом на 31 грудня 2018 року.

Ми перевірили розкриття інформації, підготовлені Банком, щодо державних облігацій за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Примітки 12 та 27 до консолідованої фінансової звітності містять інформацію щодо державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Оцінка відстроченого податкового активу

Станом на 31 грудня 2018 року Банк має значні залишки визнаного та невизнаного відстроченого податкового активу. Визнання відстроченого податкового активу залежить від наявності майбутніх оподатковуваних прибутків. Оцінці прогнозів щодо майбутніх оподатковуваних прибутків притаманна невизначеність. Аналіз визнання та відшкодування відстроченого податкового активу був одним з значних питань нашого аудиту, оскільки залишки є суттєвими, процес оцінки є суб'єктивним та базується на припущеннях, на які впливають очікувані майбутні ринкові та економічні умови.

Примітки 4 та 16 до консолідованої фінансової звітності містять інформацію щодо суджень та сум відстроченого податкового активу.

Наші аудиторські процедури включали аналіз припущень Банку щодо відстроченого податкового активу, що стосувалися наявності достатніх майбутніх оподатковуваних прибутків на основі бізнес плану та прогнозу, обговорення відповідних суджень з управлінським персоналом Банку, тестування сум визнаних у податковому обліку та періодів реалізації майбутніх вирахувань. Крім того, ми оцінили історичну точність оцінок управлінського персоналу шляхом порівняння бюджетних та фактичних показників. Ми також порівняли припущення використані у бізнес-плані та прогнозі із наявною інформацією з банківського ринку та прогнозами щодо української економіки в цілому.

Ми також перевірили та протестували розкриття інформації, підготовлені Банком щодо відстроченого податкового активу та представлені у консолідованій фінансовій звітності.

Інша інформація, що включена Річної інформації емітента цінних паперів за 2018 рік

Інша інформація складається з Консолідованого звіту керівництва (консолідований звіт про управління) (що включає Звіт про корпоративне управління, але не включає консолідовану фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї), який ми отримали до дати цього звіту аудитора, та іншої інформації, що включається до Річної інформації емітента цінних паперів, яку ми очікуємо отримати після цієї дати. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо і не будемо робити висновку з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи щодо іншої інформації отриманої до дати цього звіту аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової ради за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;
- ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;
- ▶ оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання;
- ▶ отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації дочірніх компаній Банку для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Банку. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо Наглядовій раді разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій раді ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт у відповідності до вимог Розділу IV параграфу 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами)

У відповідності до вимог Розділу IV параграфу 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами) («Інструкція №373»), ми звітуємо наступне:

На нашу думку, на основі проведеної роботи під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності Банку, Консолідований звіт про управління складено відповідно до вимог Розділу IV Інструкції №373 та інформація у Консолідованому звіті про управління відповідає консолідованій фінансовій звітності.

Ми маємо звітувати у разі, якщо ми визначимо, що Звіт керівництва містить суттєві викривлення в світлі наших знань та розуміння Банку, які ми отримали під час нашого аудиту окремої фінансової звітності Банку. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

13 квітня 2017 року нас було вперше призначено Наглядовою радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту консолідованої фінансової звітності Банку. Наше призначення щорічно поновлюється Наглядовою радою. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку становить три роки.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для Наглядової ради

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для Наглядової ради Банку, який ми випустили 24 квітня 2019 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Банку жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в консолідованій фінансовій звітності або консолідованому звіті про управління.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Студинська Ю.С.

Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

Свістич О.М.
Генеральний директор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101250

Студинська Ю.С.
Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101256

Прищепко Ю.Ю.
Аудитор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101251

м. Київ, Україна
25 квітня 2019 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН (КОНСОЛІДОВАНИЙ БАЛАНС)

станом на 31 грудня 2018 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	18 545 858	19 866 217
Заборгованість кредитних установ	10	569 890	699 739
Кредити клієнтам	11	72 496 358	67 607 544
Інвестиційні цінні папери:	12		
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки		26 653 561	28 072 289
- наявні для продажу		—	48 254 711
- утримувані до погашення		—	96 022
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		35 789 095	—
- за амортизованою собівартістю		49 855	—
Поточні податкові активи	16	161 080	122 321
Інвестиційна нерухомість	13	1 153 243	1 260 398
Основні засоби	14	1 646 109	1 641 014
Нематеріальні активи	15	54 266	49 505
Відстрочені податкові активи	16	2 033 021	2 138 292
Необоротні активи, утримувані для продажу		39 614	42 005
Інші активи	17	2 451 523	767 916
Усього активи		161 643 473	170 617 973
Зобов'язання			
Заборгованість перед кредитними установами	18	24 405 913	23 283 787
Заборгованість перед клієнтами	19	82 163 124	90 501 500
Емітовані сврооблігації	20	42 541 905	38 821 831
Субординований борг	21	3 584 690	3 615 792
Резерв під зобов'язання кредитного характеру	23	72 625	6 168
Інші зобов'язання	17	423 623	324 948
Усього зобов'язання		153 191 880	156 554 026
Капітал	22		
Статутний капітал		38 730 042	38 730 042
Резерв переоцінки		(816 406)	282 951
Результат від операцій з акціонером		635 104	635 104
Непокритий збиток		(30 260 073)	(25 747 076)
Резервні та інші фонди		162 926	162 926
Усього капітал		8 451 593	14 063 947
Усього капітал та зобов'язання		161 643 473	170 617 973

Затверджено до випуску та підписано

25 квітня 2019 року

Голова Правління

Головний бухгалтер банку

Медко В.М.
247-89-16

О.В. Гриценко

Н.А. Потьомська

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ І ЗБИТКИ (КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ)

за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	2018 рік	2017 рік
Процентний дохід			
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки:			
- кредити клієнтам		7 789 950	6 908 278
- інвестиційні цінні папери, крім інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки		—	3 934 400
- інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		2 895 190	—
- інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю		11 075	—
- заборгованість кредитних установ		166 564	286 325
Інші процентні доходи:			
- інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки		1 226 335	1 206 683
		12 089 114	12 335 686
Процентні витрати			
Заборгованість перед клієнтами		(3 837 274)	(4 389 571)
Емітовані сврооблігації		(4 184 372)	(3 534 286)
Заборгованість перед кредитними установами		(1 503 708)	(1 307 382)
Субординований борг		(316 019)	(282 454)
		(9 841 373)	(9 513 693)
		2 247 741	2 821 993
Чисті процентні доходи			
Чисті збитки від модифікації фінансових активів за амортизованою вартістю		(778 755)	—
Нарахування резерву під зменшення корисності кредитів	9	—	(666 076)
Резерви під зменшення корисності інших активів та покриття інших збитків	9	—	18 419
Сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками	9	1 261 067	—
Чисті збитки від зменшення корисності за зобов'язаннями кредитного характеру	9	(29 313)	—
Комісійні доходи		997 821	939 543
Комісійні витрати		(370 348)	(333 180)
Чисті прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки		(1 422 103)	258 257
Чисті прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу:			
- торгові операції		—	(14)
- сторнування зменшення корисності		—	3 413
- збитки рекласифіковані зі звіту про сукупний дохід при погашенні		—	(53 148)
Чисті збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані зі звіту про сукупний дохід при погашенні		(52 803)	—
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами:			
- торгові операції		478 028	475 807
- курсові різниці		553 897	(907 659)
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з банківськими металами:			
- торгові операції		210	682
- переоцінка		(382)	(2 658)
Інші доходи		205 458	186 978
Витрати на персонал	25	(1 334 023)	(949 529)
Знос та амортизація	14, 15	(100 519)	(100 768)
Інші операційні витрати	25	(746 009)	(745 043)
Прибуток до оподаткування		909 967	947 017
Витрати з податку на прибуток	16	(105 136)	(181 522)
Прибуток за період		804 831	765 495

Затверджено до випуску та підписано

25 квітня 2019 року

Голова Правління

Головний бухгалтер банку

Медко В.М. 247-89-16

О.В. Гриценко

Н.А. Потьомська

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД

за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року

(в тисячах гривень)

	Пря- мітки	2018 рік	2017 рік
Прибуток за рік		804 831	765 495
Інший сукупний збиток			
<i>Інший сукупний збиток, який буде рекласифікований до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати) в наступних періодах</i>			
Чистий збиток від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	22	—	(144 584)
Чистий збиток від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22	(1 014 931)	—
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу		—	—
Інший сукупний збиток, який не буде рекласифіковано до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати)			
Переоцінка основних засобів	22	—	(271 333)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу		—	(3 002)
Інший сукупний збиток за рік, за вирахуванням податків		(1 014 931)	(418 919)
Усього сукупний (збиток)/дохід за рік		(210 100)	346 576

Затверджено до випуску та підписано

25 квітня 2019 року

Голова Правління

О.В. Гриценко

Головний бухгалтер банку

Н.А. Потьомська

Медко В.М.
247-89-16

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ (КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ)

за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року

(в тисячах гривень)

	Статутний капітал	Резерви переоцінки	Результат від операцій з акціонером	Непокритий збиток	Резервні та інші фонди банку	Усього капітал
На 1 січня 2017 року	31 008 041	725 335	—	(26 536 036)	162 926	5 360 266
Прибуток за рік	—	—	—	765 495	—	765 495
Інший сукупний збиток за рік	—	(418 919)	—	—	—	(418 919)
Усього сукупний дохід за рік	—	(418 919)	—	765 495	—	346 576
Ефект від первинного визнання ОВДП, отриманих як внесок акціонера (Примітка 22)	—	—	635 104	—	—	635 104
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків (Примітка 22)	—	(18 029)	—	18 029	—	—
Перенесення резерву переоцінки майна основних засобів в результаті вибуття активів (Примітка 22)	—	(5 436)	—	5 436	—	—
Збільшення статутного капіталу (Примітка 22)	7 722 001	—	—	—	—	7 722 001
На 31 грудня 2017 року	38 730 042	282 951	635 104	(25 747 076)	162 926	14 063 947
Ефект від застосування МСФЗ (IFRS) 9 (Примітка 5)	—	(71 168)	—	(4 743 053)	—	(4 814 221)
Залишок на початок періоду, перерахований у відповідності до МСФЗ (IFRS) 9	38 730 042	211 783	635 104	(30 490 129)	162 926	9 249 726
Прибуток за рік	—	—	—	804 831	—	804 831
Інший сукупний збиток за рік	—	(1 014 931)	—	—	—	(1 014 931)
Усього сукупний збиток за рік	—	(1 014 931)	—	804 831	—	(210 100)
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків (Примітка 22)	—	(13 258)	—	13 258	—	—
Частина прибутку, спрямована на виплату дивідендів (Примітка 22)	—	—	—	(588 033)	—	(588 033)
На 31 грудня 2018 року	38 730 042	(816 406)	635 104	(30 260 073)	162 926	8 451 593

Затверджено до випуску та підписано

25 квітня 2019 року

Голова Правління

О.В. Гриценко

Головний бухгалтер банку

Н.А. Потьомська

Медко В.М.
247-89-16

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (прямий метод)

за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	2018 рік	2017 рік
Рух грошових коштів в операційній діяльності			
Проценти отримані		10 983 682	10 713 444
Проценти сплачені		(9 147 472)	(9 309 543)
Комісії отримані		954 532	940 365
Комісії сплачені		(370 071)	(332 899)
Результат від торгових операцій з іноземними валютами та банківськими металами		478 238	476 489
Витрати на персонал сплачені		(1 298 241)	(884 572)
Інші операційні доходи отримані		125 507	145 935
Інші операційні та адміністративні витрати сплачені		(689 231)	(633 826)
Рух грошових коштів в операційній діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		1 036 944	1 115 393
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>			
Заборгованість кредитних установ		135 145	844 122
Кредити клієнтам		(8 610 367)	(6 092 764)
Інші активи		(1 731 536)	(64 241)
<i>Чисте збільшення/зменшення операційних зобов'язань</i>			
Заборгованість перед кредитними установами		(209 292)	(784 945)
Заборгованість перед Національним банком України		(2 424)	1 765
Заборгованість перед клієнтами		(7 481 738)	1 404 766
Інші зобов'язання		50 983	25 167
Чистий рух грошових коштів в операційній діяльності до сплати податку на прибуток		(16 812 285)	(3 550 737)
Аванс з податку на прибуток сплачений		(105 880)	(22 871)
Чистий рух грошових коштів в операційній діяльності		(16 918 165)	(3 573 608)
Рух грошових коштів в інвестиційній діяльності			
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів		42 976 965	20 717 619
Придбання інвестиційних цінних паперів		(32 115 352)	(14 828 226)
Дивіденди отримані		560	106
Надходження від реалізації необоротних активів, що утримуються для продажу		1 821	-
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(111 375)	(86 699)
Надходження від реалізації основних засобів		76	129 859
Придбання інвестиційної нерухомості		-	(1 555)
Надходження від реалізації інвестиційної нерухомості		104 136	13 709
Чистий рух грошових коштів в інвестиційній діяльності		10 856 831	5 944 813
Рух грошових коштів у фінансовій діяльності			
Частина прибутку, спрямована на виплату дивідендів		(588 033)	-
Надходження від емітованих єврооблігацій	8	4 020 167	-
Надходження від позик, отриманих від кредитних установ	8	6 334 445	1 363 320
Погашення позик, отриманих від кредитних установ	8	(4 735 876)	(5 981 091)
Чистий рух грошових коштів у фінансовій діяльності		5 030 703	(4 617 771)
Вплив змін обмінних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		(284 387)	734 266
Вплив змін кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(5 341)	-
Чиста зміна грошових коштів та їх еквівалентів		(1 320 359)	(1 512 300)
Грошові кошти та їх еквіваленти на 1 січня		19 866 217	21 378 517
Грошові кошти та їх еквіваленти на 31 грудня	7	18 545 858	19 866 217

Затверджено до випуску та підписано

25 квітня 2019 року

Голова Правління

О.В. Грищенко

Головний бухгалтер банку

Н.А. Потьомська

Медко В.М.
247-89-16

Примітки на сторінках 42-122 є невід'ємною частиною цієї річної консолідованої фінансової звітності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

1. Основна діяльність

Публічне акціонерне товариство «Державний експортно-імпорتنний банк України» (далі – «Укрексімбанк») засновано у 1992 році. «Укрексімбанк» здійснює свою діяльність на підставі Банківської ліцензії № 2 від 5 жовтня 2011 року та Генеральної ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій № 2-2 від 18 листопада 2016 року.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років 100% статутного капіталу «Укрексімбанку» належать державі в особі Кабінету міністрів України.

Головний офіс «Укрексімбанку» знаходиться у м.Києві по вул. Антоновича, 127. Банк має 22 філії та 39 безбалансових відділень (31 грудня 2017 року: 24 філії та 41 безбалансових відділень) і два представництва в Лондоні та Нью-Йорку. Банк та його філії є єдиною юридичною особою.

Історично основним видом діяльності «Укрексімбанку» є обслуговування експортно-імпорتنних операцій. Наразі «Укрексімбанк» має диверсифіковану клієнтську базу, що включає значну кількість великих промислових і державних підприємств. «Укрексімбанк» приймає вклади від фізичних та юридичних осіб, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну іноземних валют, інвестує кошти, здійснює розрахунково-касове обслуговування клієнтів та надає інші банківські послуги.

Однією із головних функцій «Укрексімбанку» є сприяння, від імені Уряду України, обслуговуванню кредитних договорів, що підписані Урядом України та урядами інших держав. «Укрексімбанк» виступає агентом Уряду України та обслуговує кредити від іноземних фінансових установ у відповідності до зазначених договорів.

Метою діяльності «Укрексімбанку» (відповідно до Статуту) є створення сприятливих умов для розвитку економіки та підтримки вітчизняного товаровиробника, обслуговування експортно-імпорتنних операцій, кредитно-фінансова підтримка процесів структурної перебудови, зміцнення та реалізація виробничого і торгового потенціалу галузей економіки та підприємств, що є експортоорієнтованими або провадять діяльність, пов'язану з виробництвом імпортозамінної продукції, а також отримання прибутку в інтересах «Укрексімбанку» та його акціонера.

«Укрексімбанк» складає річну окрему фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність, яка включає консолідовані показники діяльності «Укрексімбанку» та його дочірніх підприємств: «Лізингова компанія «Укрексімілізинг» та ТОВ «Ексімілізинг» (далі разом – Банк).

Дочірнє підприємство «Лізингова компанія «Укрексімілізинг», що повністю належить «Укрексімбанку», було засноване у 1997 році та зареєстроване в Україні і здійснює торгові та лізингові операції.

Дочірнє підприємство ТОВ «Ексімілізинг», що повністю належить «Укрексімбанку», було засноване у 2006 році та зареєстроване в Україні і здійснює торгові та лізингові операції.

2. Основа складання фінансової звітності

Ця річна консолідована фінансова звітність складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»).

Ця річна консолідована фінансова звітність складена на основі принципу історичної вартості, крім зазначеного в розділі «Основні положення облікової політики», наприклад, інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки та інвестиційна нерухомість оцінюються за справедливою вартістю, будівлі оцінюються за переоціненою вартістю, активи, утримувані для продажу оцінюються за найменшою з двох величин – балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язаних з продажем.

Ця річна консолідована фінансова звітність представлена в тисячах гривень («тис. грн.»), якщо не зазначено інакше.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики

Зміни в обліковій політиці

У звітному році Банк уперше застосував МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» та МСФЗ (IFRS) 15 «Виручка за договорами з клієнтами». Характер і вплив змін в результаті застосування цих нових стандартів бухгалтерського обліку описані нижче. Банк не використовував можливість дострокового застосування будь-яких інших стандартів, роз'яснень чи правок до них, які були випущені, але ще не вступили в силу.

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти»

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» замінює МСБО (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» та діє для річних звітних періодів, які починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Банк не перераховував порівняльні дані за 2017 рік для фінансових інструментів, що відносяться до сфери застосування МСФЗ (IFRS) 9. Відповідно, порівняльні дані за 2017 рік представлені у відповідності до вимог МСБО (IAS) 39 та не є співставними з даними за 2018 рік.

Банк визнав сукупний ефект переходу у складі нерозподіленого прибутку на 1 січня 2018 року та не здійснював перерахування порівняльної інформації. Інформація щодо впливу застосування МСФЗ (IFRS) 9 на річну консолідовану звітність Банку наведена у Примітці 5.

(а) Зміни принципів класифікації та оцінки

Відповідно до МСФЗ (IFRS) 9 для цілей класифікації та визначення категорії оцінки усі фінансові активи, за виключенням дольових та похідних інструментів, класифікуються виходячи з бізнес-моделі, яка використовується для управління фінансовими активами, та характеристик грошових потоків, передбачених договором.

Категорії оцінки фінансових активів, які були передбачені МСБО (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» (фінансові інвестиції, утримувані до погашення; фінансові інвестиції, наявні для продажу; фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки; кредити та дебіторська заборгованість) були замінені наступними категоріями:

- ▶ інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків, оцінюються за амортизованою вартістю;
- ▶ інструменти, які утримуються для отримання передбачених договором грошових потоків та продажу, оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВІСА);
- ▶ інструменти, що утримуються для інших цілей, оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки (СВПЗ).

Класифікація та оцінка фінансових зобов'язань у відповідності до вимог МСФЗ (IFRS) 9 залишилась в основному незмінною в порівнянні з вимогами МСБО (IAS) 39.

Відповідно МСФЗ (IFRS) 9 вбудовані похідні інструменти не відокремлюються від основного фінансового активу. Такі фінансові активи класифікуються виходячи з бізнес-моделі та договірних умов таких фінансових активів у категорію активів, що оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки (СВПЗ).

Порядок обліку похідних інструментів, вбудованих у фінансові зобов'язання та нефінансові основні договори, не змінився.

(б) Зміни принципів оцінки зменшення корисності

МСФЗ (IFRS) 9 повністю змінює порядок обліку збитків від зменшення корисності за кредитами, в результаті чого модель понесених збитків, що була передбачена МСБО (IAS) 39, замінюється на модель прогнозних очікуваних кредитних збитків (ОКЗ). МСФЗ (IFRS) 9 вимагає, щоб Банк визнавав резерв за ОКЗ за всіма своїми борговими фінансовими активами, які оцінюються за амортизованою вартістю або СВІСА, а також зобов'язанням з надання позик та договорами фінансових гарантій. Резерв розраховується на основі ОКЗ, які пов'язані з ймовірністю дефолту протягом наступних дванадцяти місяців, якщо не відбулося істотного збільшення кредитного ризику з моменту визнання фінансового інструменту; в останньому випадку резерв розраховується на основі ОКЗ за весь строк життя активу. Якщо фінансовий актив відповідає визначенню створеного кредитно-знеціненого фінансового активу, то резерв розраховується на основі ОКЗ за весь строк життя такого активу. Детальна інформація щодо застосовуваної Банком моделі зменшення корисності описана в Примітці 26. Кількісна інформація про вплив застосування МСФЗ (IFRS) 9 на 1 січня 2018 року розкривається в Примітці 5.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Зміни в обліковій політиці (продовження)

МСФЗ (IFRS) 15 «Виручка за договорами з клієнтами»

МСФЗ (IFRS) 15, опублікований у травні 2014 року, в квітні 2016 були внесені правки, запровадив нову модель, що включає п'ять етапів, яка буде застосовуватися щодо доходу за договорами з клієнтами. Виручка згідно з МСФЗ (IFRS) 15 визнається в сумі, що відображає винагороду, яку компанія очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг клієнту. Принципи МСФЗ (IFRS) 15 забезпечують більш структурований підхід до оцінки й визнання виручки. Однак стандарт не застосовується до доходів, пов'язаних з фінансовими інструментами та орендою, та, відповідно, не впливає на доходи Банку, включаючи процентні доходи, чисті доходи/(витрати) за операціями з інвестиційними цінними паперами, доходи від оренди, до яких застосовуються МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» та МСБО (IAS) 17 «Оренда».

Застосування Банком МСФЗ (IFRS) 15 не вплинуло на фінансовий стан та результати діяльності Банку.

Застосування перелічених нижче поправок та вдосконалень до стандартів та тлумачень не мало впливу на консолідовану фінансову звітність Банку:

- ▶ поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Класифікація і оцінка операцій з виплат на основі акцій»;
- ▶ поправки до МСФЗ (IAS) 40 «Перекази інвестиційної нерухомості з категорії в категорію»;
- ▶ поправки до МСФЗ (IAS) 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства».

Визначення справедливої вартості

Справедлива вартість це вартість, яка буде отримана від продажу активу або сплачена при передачі в рамках звичайної угоди між учасниками ринку на дату оцінки.

Справедлива вартість фінансових інструментів, по яким здійснюються торги на активному ринку на звітну дату, визначається за ринковими котируваннями або ціною дилерів (ціна покупця за довгою позицією та ціна продавця за короткою позицією) без будь-якого вирахування витрат на здійснення операції.

Справедлива вартість усіх інших фінансових інструментів, що не мають обігу на активному ринку, визначається з використанням відповідних методів оцінки, які включають використання чистої дисконтованої вартості, порівняння з ідентичними інструментами, стосовно яких існує інформація про ринкові ціни, моделі опціонного ціноутворення та інші відповідні методи оцінки.

Фінансові активи і зобов'язання

Первісне визнання

Дата визнання

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, окрім кредитів клієнтам та коштів клієнтів, первісно визнаються на дату укладення угоди, тобто на дату, з якої Банк стає стороною по договору, який визначає умови відповідного інструмента. Це є угоди на стандартних умовах, до яких відносяться операції з купівлі-продажу фінансових активів, умови яких потребують поставки активів протягом проміжку часу, який встановлений законодавством або прийнятий на ринку. Кредити клієнтам визнаються в момент перерахування коштів на рахунки клієнтів. Кошти клієнтів визнаються в момент перерахування коштів на рахунки в Банку.

Первісна оцінка фінансових інструментів

Фінансові інструменти первісно визнаються за справедливою вартістю, включаючи витрати, безпосередньо пов'язані з угодою, окрім випадків, коли фінансові активи та фінансові зобов'язання оцінюються за СВПЗ. Дебіторська заборгованість оцінюється за ціною угоди. Якщо справедлива вартість фінансових інструментів при первісному визнанні відрізняється від ціни угоди, Банк визнає прибуток або збиток «першого дня».

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання (продовження)

Класифікація та визначення категорії оцінки усіх фінансових активів, за виключенням дольових та похідних інструментів, при первісному визнанні здійснюється, виходячи з бізнес-моделі, яку використовує Банк для управління певною групою активів, до якої відноситься фінансовий актив, класифікація якого здійснюється, а також із характеристик грошових потоків за цим фінансовим активом, передбачених договором.

Бізнес-модель визначається на рівні груп фінансових активів, управління якими здійснюється у сукупності для досягнення певної бізнес-цілі.

Усі групи боргових фінансових активів повинні бути віднесені до однієї із трьох бізнес-моделей:

- ▶ бізнес-модель «Утримання активу для цілей отримання контрактних (передбачених договором) грошових потоків» (БМ 1);
- ▶ бізнес-модель «Утримання активу як для отримання контрактних грошових потоків, так і для цілей продажу» (БМ 2);
- ▶ бізнес-модель «Використання активу для отримання максимальних грошових потоків від продажу» або «Бізнес-модель інша, ніж БМ 1 та БМ 2» (БМ 3).

Під час первісного визнання фінансового активу Банк може класифікувати його, без права подальшої рекласифікації, як такий, що оцінюється за СВПЗ, якщо це дозволить усунути або значно зменшити непослідовність оцінки або визнання, яка б виникла внаслідок використання різних баз оцінки до активів або до зобов'язань, або до визнання пов'язаних з ними прибутків та збитків.

На дату первісного визнання кожного боргового фінансового активу, окрім тих, які Банк класифікував як такі, що оцінюються за СВПЗ, для цілей усунення або значного зменшення непослідовності оцінки або визнання, а також тих, управління якими здійснюється відповідно до БМ 3, Банк проводить аналіз контрактних грошових потоків за таким фінансовим активом.

Основною ціллю проведення аналізу контрактних грошових потоків (SPPI тест) є визначення того, чи відповідають умови договору за фінансовим активом базовому кредитному договору та виявлення тих умов договору, в результаті наявності яких виникають додаткові ризики чи/та додаткова волатильність договірних грошових потоків, які не притаманні базовому кредитному договору.

Банк проводить SPPI тест на рівні окремого боргового фінансового активу/групи боргових фінансових активів відповідної категорії активів, управління якими здійснюється за БМ 1 чи БМ 2.

В залежності від бізнес-моделі та результатів проходження SPPI тесту боргові фінансові активи можуть бути класифіковані наступним чином:

- ▶ активи, які оцінюються за амортизованою собівартістю (БМ 1, SPPI тест пройдено);
- ▶ активи, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (БМ 2; SPPI тест пройдено);
- ▶ активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (БМ 1 чи БМ 2 та при цьому SPPI тест не пройдено, БМ 3).

Категорії оцінки фінансових активів та фінансових зобов'язань

До 1 січня 2018 року, згідно з положеннями МСБО 39, фінансові активи класифікувались як:

- ▶ фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки;
- ▶ кредити і дебіторська заборгованість;
- ▶ інвестиції, утримувані до погашення; або
- ▶ фінансові активи, наявні для продажу.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання (продовження)

(а) *Фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки*

Фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки при первісному визнанні включались до статті консолідованого звіту про фінансовий стан (консолідованого балансу) «Інвестиційні цінні папери».

Фінансові активи, що включались до цієї категорії, первісно визнавались, якщо відповідали таким критеріям:

- ▶ віднесення до цієї категорії виключає або значно зменшує можливість непослідовності в оцінках, яка в іншому випадку виникла б при оцінці активів або визнанні прибутків чи збитків за ними; або
- ▶ активи є частиною групи фінансових активів, фінансових зобов'язань чи обох категорій, управління якими здійснюється і результати за якими оцінюються на основі справедливої вартості згідно з документально оформленою стратегією управління ризиками або інвестиційною стратегією.

Якщо неможливо було визначити вартість вбудованого похідного інструмента окремо на дату придбання або на кінець наступного фінансового звітного періоду, Банк оцінював такі фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки.

(б) *Інвестиції, утримувані до погашення*

Непохідні фінансові активи з фіксованими чи обумовленими платежами та фіксованим строком погашення класифікувались як утримувані до погашення у випадку, якщо Банк мав намір і можливість утримувати їх до строку погашення. Інвестиції, які Банк має намір утримувати протягом невизначеного періоду часу, не включались до цієї категорії. Інвестиції, утримувані до погашення, надалі обліковувались за амортизованою вартістю. Прибутки та збитки відображались в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) при зменшенні корисності інвестицій, а також у процесі амортизації.

(в) *Кредити та дебіторська заборгованість*

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими чи обумовленими платежами, що не котирувались на активному ринку. Угоди за ними не укладались з метою їх негайного або короткострокового перепродажу та не класифікувались як торгові цінні папери або інвестиційні цінні папери, наявні для продажу. Такі активи відображались за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки відображались в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) при припиненні визнання або зменшенні корисності кредитів та дебіторської заборгованості, а також у процесі амортизації.

(г) *Фінансові активи, наявні для продажу*

Фінансові активи, наявні для продажу, являли собою непохідні фінансові активи, класифіковані як наявні для продажу або ті, що не включені до жодної з трьох вищезазначених категорій. Після первісного визнання фінансові активи, наявні для продажу, оцінювались за справедливою вартістю, при цьому прибутки та збитки відображались як окремий компонент у складі іншого сукупного доходу до моменту вибуття або зменшення корисності інвестиції. У цьому випадку сукупний прибуток або збиток, раніше відображений у складі іншого сукупного доходу, включався до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати). При цьому проценти, що розраховувались за методом ефективної процентної ставки, відображались в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Інвестиції у дольові інструменти, які не мали ринкової ціни на активному ринку у разі, якщо їхня справедлива вартість не могла бути достовірно оцінена, обліковувались за собівартістю за вирахуванням будь-якого резерву під зменшення корисності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання (продовження)

Починаючи з 1 січня 2018 року Банк класифікує всі свої фінансові активи виходячи з бізнес-моделі, яка використовується для управління фінансовими активами, та договірних умов таких активів як такі, що оцінюються за:

- ▶ амортизованою вартістю;
- ▶ справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВІСД);
- ▶ справедливою вартістю через прибуток або збиток (СВПЗ).

Банк класифікує і оцінює похідні інструменти і інструменти, передбачені для торгівлі, за СВПЗ. Банк може за власним розсудом класифікувати фінансові інструменти як такі, що оцінюються за СВПЗ, якщо така класифікація дозволить усунути або значно зменшити непослідовність підходів до оцінки та визнання.

Фінансові зобов'язання, окрім зобов'язань з кредитування та фінансових гарантій, оцінюються за амортизованою вартістю або за СВПЗ, якщо вони є такими, що передбачені для торгівлі, та похідними інструментами, або за власним розсудом класифіковані за СВПЗ.

Заборгованість кредитних установ, кредити клієнтам, інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю

До 1 січня 2018 року до статей заборгованість кредитних установ, кредити клієнтам, інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення, відносились непохідні фінансові активи з фіксованими чи обумовленими платежами, а також фінансові інвестиції, які класифікувались як утримувані до погашення у випадку, якщо Банк мав намір і можливість утримувати їх до строку погашення.

Починаючи з 1 січня 2018 року Банк оцінює фінансові активи за амортизованою вартістю, тільки якщо виконуються обидві наступні умови:

- ▶ фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків (БМ 1);
- ▶ договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання у визначені дати грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу та процентів на непогашену частину основної суми боргу.

Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) при припиненні визнання або знеціненні, а також у процесі амортизації.

Боргові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Згідно МСФЗ (IFRS) 9 Банк застосовує нову категорію і оцінює боргові інструменти за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВІСД), якщо виконуються одночасно обидві наступні умови:

- ▶ інструмент утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансового активу (БМ 2);
- ▶ договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу та процентів на непогашену частину основної суми боргу (тобто дотримуються критерії тесту SPP1).

До таких інструментів належать активи, які у відповідності до МСБО (IAS) 39 до 1 січня 2018 року класифікувались як фінансові інвестиції, наявні для продажу.

Боргові інструменти, які оцінюються за СВІСД, в подальшому оцінюються за справедливою вартістю, а прибуток або збиток, які виникають в результаті змін справедливої вартості, визнаються в іншому сукупному доході. Процентний дохід та прибуток або збиток від зміни валютного курсу визнаються в складі прибутку або збитку таким самим чином, як і у випадку фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю. У випадку вибуття боргового інструменту, який оцінюється за СВІСД, накопичений прибуток або збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, рекласифікується зі складу іншого сукупного доходу у склад прибутку або збитку.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання (продовження)

Дольові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Починаючи з 1 січня 2018 року Банк при первісному визнанні дольових фінансових активів за власним розсудом може прийняти рішення, без права відміни в подальшому, класифікувати такі активи як такі, що оцінюються по СВІСА, якщо вони відповідають визначенню дольового інструменту згідно з МСФО (IAS) 32 і не призначені для торгівлі. Рішення про таку класифікацію приймається по кожному інструменту окремо.

Для дольових фінансових інструментів, що класифікуються як такі, що оцінюються за СВІСА, всі реалізовані та нереалізовані доходи та витрати, крім дивідендних доходів, визнаються у складі іншого сукупного доходу, без права подальшої рекласифікації до прибутку або збитку. Дивіденди визнаються в складі прибутку або збитку в складі іншого операційного доходу, коли встановлено право на отримання дивідендів. Дольові інструменти, що оцінюються за СВІСА, не оцінюються на предмет зменшення корисності.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки (СВПЗ)

До даної категорії відносяться фінансові активи та фінансові зобов'язання, які не передбачені для торгівлі і які при первісному визнанні були класифіковані таким чином на власний розсуд Банку, або в обов'язковому порядку повинні оцінюватись за справедливою вартістю згідно з МСФЗ (IFRS) 9.

Відповідно МСФЗ (IFRS) 9, всі боргові фінансові активи, які не відповідають критерію «тільки платежі в рахунок основного боргу та процентів на непогашену суму основної заборгованості» (SPPI), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки (СВПЗ). Відповідно з даним критерієм, боргові інструменти, які не відповідають визначенню «базової кредитної угоди», такі інструменти як облігації внутрішньої державної позики (ОВДП), що передбачають індексацію номінальної вартості за строками погашення відповідно до змін середньозваженого обмінного курсу гривні до долара США на міжбанківському ринку за місяць, що передує випуску, та місяць до дати погашення (Примітка 12), оцінюються за СВПЗ.

Фінансові активи, які оцінюються за СВПЗ, визнаються у звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю. Зміни справедливої вартості визнаються в складі прибутку або збитку. Проценти, отримані за активами, які в обов'язковому порядку оцінюються за СВПЗ, обліковуються із використанням передбаченої договором процентної ставки.

Фінансові гарантії, акредитиви та зобов'язання з надання кредитів

У ході звичайної господарської діяльності Банк надає фінансові гарантії у формі акредитивів, гарантії та авалів. Договори фінансової гарантії первісно визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю в статті «Інші зобов'язання», в розмірі отриманої комісії. Після первісного визнання зобов'язання Банку за кожним договором гарантії оцінюється за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії та згідно з МСБО (IAS) 39 – найкращою оцінкою витрат, необхідних для врегулювання будь-якого фінансового зобов'язання, що виникає за гарантією, або згідно з МСФЗ (IFRS) 9 – оціночного резерву під ОКЗ.

Збільшення зобов'язання, пов'язане з договорами фінансової гарантії, відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Отримана комісія визнається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) на рівномірній основі протягом строку дії договору гарантії.

Договірна номінальна вартість фінансових гарантії не відображається у звіті про фінансовий стан.

Рекласифікація фінансових активів та фінансових зобов'язань

Починаючи з 1 січня 2018 року Банк здійснює перекласифікацію фінансових активів тоді й лише тоді, коли він змінює свою бізнес-модель управління ними, крім тих, які визначені під час первісного визнання як такі, що оцінюються за СВПЗ. Перекласифікація фінансових зобов'язань неможлива.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи і зобов'язання (продовження)

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, кошти в НБУ, заборгованість кредитних установ та договори зворотного «репо» зі строком погашення до дев'яноста днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями, та які не є знеціненими на індивідуальній основі.

Банківські метали

Золото та інші банківські метали відображаються за справедливою вартістю, яка приблизно відповідає цінам покупки НБУ з дисконтом стосовно котирувань Лондонської біржі металів. Зміни в цінах покупки НБУ відображаються як різниця результат переоцінки за операціями з банківськими металами в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Договори «репо» і зворотного «репо» та кредитування під заставу цінних паперів

Договори продажу та зворотної покупки цінних паперів (договори «репо») розглядаються у звітності як забезпечені фінансові операції. Цінні папери, реалізовані за договорами «репо», продовжують відображатися в консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі) та переводяться до категорії цінних паперів, наданих як застava за договорами «репо», у випадку наявності у контрагента права на продаж або повторну заставу таких цінних паперів, що випливає з умов контракту або загальноприйнятої практики. Відповідні зобов'язання включаються до складу заборгованості перед кредитними установами, НБУ або клієнтами. Придбані цінні папери за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображаються у складі грошових коштів та їх еквівалентів, заборгованості кредитних установ або кредитів клієнтам, залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотної покупки розглядається як проценти і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективної процентної ставки.

Цінні папери, передані на умовах позики контрагентам, продовжують відображатися у річній консолідованій фінансовій звітності. Цінні папери, залучені на умовах позики, визнаються в річній консолідованій фінансовій звітності тільки при реалізації третім особам і відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) як результат від операцій з торговими цінними паперами. Зобов'язання щодо їх повернення відображаються за справедливою вартістю в складі зобов'язань за торговими операціями.

Похідні фінансові інструменти

Похідний фінансовий інструмент – це фінансовий інструмент, який має всі три такі характеристики:

- ▶ його вартість змінюється у відповідь на зміни встановленої ставки відсотка, ціни фінансового інструменту, ціни товару, валютного курсу, індексу цін чи ставок, показника кредитного рейтингу чи індексу кредитоспроможності, або подібної базової змінної;
- ▶ не вимагає початкових чистих інвестицій або вимагає початкові чисті інвестиції, які є меншими, ніж ті, що були б потрібні для інших типів контрактів, які, за очікуванням, мають подібну реакцію на зміни ринкових факторів;
- ▶ розрахунки за ним здійснюються на майбутню дату.

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи свопи, на валютному ринку. Ці фінансові інструменти утримуються в рамках бізнес моделі, мета якої досягається шляхом отримання максимальних грошових потоків від продажу (БМ 3) й відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних базових інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються у складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю – у складі зобов'язань. Доходи і витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) у складі чистих прибутків/(збитків) за операціями з похідними фінансовими інструментами.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Похідні фінансові інструменти (продовження)

Вбудовані похідні інструменти

Вбудований похідний інструмент – це компонент гібридного (комбінованого) інструменту, який також включає основний договір про непохідний інструмент, результатом чого є варіювання деяких грошових потоків від комбінованого інструменту. Вбудований похідний фінансовий інструмент визнає зміни деяких або всіх грошових потоків, які в іншому випадку визначались би договором, згідно обумовленій процентній ставці, ціни фінансового інструмента, ціни товару, валютного курсу, індексу цін або ставок, кредитного рейтингу або кредитного індексу або будь-якої іншої змінної, за умови, що у випадку з не фінансовою змінною, вона не є специфічною для будь-якої сторони по договору. Похідний інструмент, який прив'язаний до фінансового інструменту, однак по договору може бути переданий незалежно від такого інструменту або укладений з іншим контрагентом, відмінним від контрагента за даним фінансовим інструментом, не є вбудованим похідним інструментом, а є окремим фінансовим інструментом.

Вбудований похідний фінансовий інструмент, який є компонентом гібридного (комбінованого) інструменту з основним інструментом, що є фінансовим активом, не відокремлюється, а обліковується у складі такого комбінованого фінансового інструменту, класифікованого в цілому як фінансовий інструмент, який оцінюється за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Похідні фінансові інструменти, вбудовані у фінансові зобов'язання та не фінансові основні договори, обліковуються як окремі похідні інструменти та оцінюються за справедливою вартістю, якщо вони відповідають визначенню похідного інструмента, їх економічні характеристики та ризики тісно не пов'язані з економічними характеристиками та ризиками основного договору і сам основний договір не призначений для торгівлі або класифікований на власний розсуд як СВПЗ. Вбудовані похідні інструменти, які відокремлюються від основного договору, обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

До 1 січня 2018 року відповідно МСБО (IAS) 39, похідні інструменти, вбудовані у фінансові активи, зобов'язання та не фінансові основні договори, обліковувались як окремі похідні інструменти та оцінювались за справедливою вартістю, якщо вони відповідали визначенню похідного інструмента, їх економічні характеристики та ризики не були тісно пов'язані з економічними характеристиками та ризиками основного договору і сам основний договір не був призначений для торгівлі або класифікований на власний розсуд як СВПЗ. Вбудовані похідні інструменти, які відокремлювались від основного договору, обліковувались за справедливою вартістю в рамках портфеля, призначеного для торгівлі, а зміни справедливої вартості визнавались у звіті про прибутки та збитки.

Позикові кошти

Емітовані фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Банк має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику чи виконати зобов'язання у спосіб, відмінний від обміну фіксованої суми коштів чи іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед НБУ, перед кредитними установами, заборгованість перед клієнтами, емітовані боргові цінні папери, кредити, отримані від міжнародних та інших фінансових організацій та субординований борг. Після первісного визнання позикові кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати), коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

В разі придбання Банком власної заборгованості вона виключається з консолідованого звіту про фінансовий стан (консолідованого балансу), а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та сумою сплачених коштів відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Оренда

i. Фінансова оренда – Банк як орендодавець

Банк визнає дебіторську заборгованість з орендних платежів у сумі, що дорівнює сумі чистих інвестицій в оренду, починаючи з дати початку строку оренди. Фінансовий дохід розраховується за схемою, що відображає постійну періодичну норму доходності на балансову суму чистих інвестицій. Початкові прямі витрати включаються до первісної суми дебіторської заборгованості з орендних платежів.

ii. Операційна оренда – Банк як орендар

Оренда майна, за умовами якої орендодавець фактично зберігає за собою всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на об'єкт оренди, класифікується як операційна оренда. Платежі за договорами операційної оренди рівномірно списуються на витрати протягом строку оренди і включаються до складу інших операційних витрат.

iii. Операційна оренда – Банк як орендодавець

Банк відображає в консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі) активи, що є предметом операційної оренди, відповідно до виду активу. Орендний дохід за договорами операційної оренди рівномірно відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) протягом строку оренди у складі інших доходів. Сукупна вартість знижок, що надаються орендарям, рівномірно відображається як зменшення орендного доходу протягом строку оренди. Первісні прямі витрати, понесені у зв'язку із договором операційної оренди, додаються до балансової вартості активу, що здається в оренду.

Згортання

Згортання фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо в консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі) здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати згортання або наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання. Таке право на згортання (а) не повинне ставитися у залежність від майбутніх подій, і (б) повинне мати юридичну силу у всіх наступних обставинах: (I) в ході звичайної діяльності, (II) у разі невиконання зобов'язань (дефолту) та (III) у разі неплатоспроможності або банкрутства.

Зменшення корисності фінансових активів відповідно до МСБО (IAS) 39 (політика, що застосовувалась до 1 січня 2018 року)

Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю

Для заборгованості кредитних установ та кредитів клієнтам, що обліковуються за амортизованою вартістю, Банк спочатку визначає, чи існують об'єктивні індивідуальні ознаки зменшення корисності заборгованості кредитних установ та кредитів клієнтам, що обліковуються за амортизованою вартістю, кожна з яких окремо є суттєвою, а також індивідуальні або сукупні ознаки зменшення корисності фінансових активів, кожен з яких окремо не є суттєвим. У випадку, якщо відсутні об'єктивні ознаки зменшення корисності індивідуально оціненого фінансового активу (суттєвого або несуттєвого), цей актив включається до групи фінансових активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику. Така група фінансових активів оцінюється на предмет зменшення корисності на сукупній основі. Активи, що оцінюються окремо на предмет зменшення корисності, і стосовно яких визнається або продовжує визнаватися збиток від зменшення корисності, не повинні оцінюватись на предмет зменшення корисності на сукупній основі.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю (продовження)

За наявності об'єктивних ознак понесення збитку в результаті зменшення корисності фінансових активів сума збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активів та поточною вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків (за вирахуванням майбутніх очікуваних збитків за кредитом, які ще не були понесені). Балансова вартість активу знижується за рахунок використання рахунку резерву на зменшення корисності, і сума збитку від зменшення корисності відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Процентні доходи продовжують нараховуватись на знижену балансову вартість на основі первісної ефективної процентної ставки за активом. Кредити та відповідний резерв списуються, коли вже немає реальної перспективи відшкодування у найближчому часі, а все забезпечення було реалізовано чи передано Банку. Якщо у наступному році сума очікуваного збитку від зменшення корисності знижується, й таке зниження може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності зменшується шляхом коригування рахунку резерву. Якщо списаний резерв у подальшому відновлений, то сума відновлення відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Поточна вартість очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтується за первісною ефективною процентною ставкою за фінансовим активом. Якщо кредит надано під плаваючу процентну ставку, то ставкою дисконтування для визначення збитків від зменшення корисності буде поточна ефективна процентна ставка. Обчислення поточної вартості очікуваних майбутніх грошових потоків забезпеченого фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути в результаті реалізації забезпечення за вирахуванням витрат на одержання та реалізацію забезпечення, незалежно від імовірності реалізації забезпечення.

З метою сукупної оцінки зменшення корисності фінансові активи розподіляються на групи на основі внутрішньої системи кредитних рейтингів Банку, з урахуванням характеристик кредитного ризику, таких як вид активу, галузь економіки, географічне розташування, вид забезпечення, своєчасність платежів та інші відповідні фактори.

Майбутні грошові потоки за групою фінансових активів, які оцінюються на предмет зменшення корисності на сукупній основі, визначаються виходячи з історичної інформації щодо збитків за активами з характеристиками, які аналогічні характеристикам кредитного ризику такої групи. Збитки попередніх періодів коригуються на основі поточної спостережуваної ринкової інформації з метою відображення впливу існуючих умов, що не мали впливу на ті роки, за які наявна історична інформація щодо збитків, та усунення впливу умов у попередніх періодах, які не існують на даний момент. Оцінки змін у майбутніх грошових потоках відображають та відповідають змінам у відповідній спостережуваній ринковій інформації з року в рік (наприклад, зміни у рівні безробіття, цінах на нерухомість, товарних цінах, платіжному статусі чи інших факторах, що свідчать про понесені збитки та їх розмір). Методи та припущення, використані для оцінки грошових потоків, регулярно переглядаються з метою зменшення будь-яких розбіжностей між оціночним збитком та фактичними результатами.

Інвестиції, утримувані до погашення

Банк оцінює на індивідуальній основі наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестицій, утримуваних до погашення. В разі наявності об'єктивних ознак понесення збитків від зменшення корисності сума таких збитків визначається як різниця між балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю оцінених майбутніх грошових потоків. Балансова вартість активу зменшується, а сума збитків визнається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Якщо у наступному році сума очікуваних збитків від зменшення корисності зменшується внаслідок подій, що відбулися після визнання збитків від зменшення корисності, то раніше визнані суми відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів відповідно до МСБО (IAS) 39 (політика, що застосовувалась до 1 січня 2018 року) (продовження)

Фінансові активи, наявні для продажу

На кожну звітну дату Банк визначає наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестиції або групи інвестицій, наявних для продажу.

Для дольових інструментів, класифікованих як наявні для продажу, об'єктивні ознаки зменшення корисності включають суттєве або тривале зменшення справедливої вартості інвестиції нижче її первісної вартості. В разі наявності ознак зменшення корисності накопичені збитки, що визначаються як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю, за вирахуванням збитків від зменшення корисності цієї інвестиції, визнаних раніше в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати), виключаються зі складу іншого сукупного доходу і визнаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Збитки від зменшення корисності інвестицій в дольові інструменти не сторнуються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Збільшення їх справедливої вартості після зменшення корисності визнається безпосередньо у складі іншого сукупного доходу.

Для боргових інструментів, класифікованих як наявні для продажу, зменшення корисності оцінюється на підставі аналогічних критеріїв, що й для заборгованості кредитних установ та кредитів клієнтам. Майбутні процентні доходи нараховуються на основі зниженої балансової вартості з використанням процентної ставки, що застосовувалась для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від зменшення корисності. Процентні доходи відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Якщо в наступному році справедлива вартість боргового інструменту збільшується, і таке збільшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати), збиток від зменшення корисності сторнується у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Припинення визнання у зв'язку із суттєвою модифікацією умов інструмента

Банк припиняє визнавати фінансовий актив, коли умови договору з клієнтом переглядаються таким чином, що по суті він стає новим кредитом. При оцінці того, чи повинен припиняти своє визнання фінансовий актив, Банк серед іншого враховує такі фактори, як зміна валюти фінансового інструменту, зміна сторони за договором, перегляд відсоткової ставки до ринкової, а також те, чи призводить модифікація до того, що інструмент більше не відповідає критеріям SPPI тесту.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання фінансового активу, Банк на основі зміни грошових потоків за інструментом, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, визнає прибуток або збиток від модифікації фінансових активів.

Припинення визнання, не пов'язане із суттєвою модифікацією

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається у разі:

- ▶ якщо закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- ▶ якщо Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі третій стороні на умовах «транзитної угоди»;
- ▶ якщо Банк або (а) передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або (б) не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань (продовження)

У разі, якщо Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу, і при цьому не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, а також не передав контроль над активом, такий актив продовжує відображатись в обліку в межах подальшої участі Банку у цьому активі. Подальша участь Банку в активі, що має форму гарантії за переданим активом, оцінюється за меншим із значень: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою компенсації, яка може бути пред'явлена Банку до сплати.

У разі якщо подальша участь в активі набирає форми проданого та/або придбаного опціону (включаючи опціони, розрахунки за якими відбуваються грошовими коштами на нетто-основі, або аналогічні інструменти) на переданий актив, то розмір подальшої участі Банку – це вартість переданого активу, який Банк може викупити. Однак у випадку, коли проданий опціон «пут» (включаючи опціони, розрахунки за якими відбуваються грошовими коштами на нетто-основі, або аналогічні інструменти) на актив, який оцінюється за справедливою вартістю, обсяг подальшої участі Банку визначається як менша з двох оцінок: справедливої вартості переданого активу або ціни виконання опціону.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, в обліку припиняється визнання первісного зобов'язання, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати).

Управління активами

Банк надає послуги з довірчого управління коштами фондів фінансування будівництва («ФФБ»). Банк виступає агентом в рамках таких угод, і його відповідальність обмежується фідучіарними обов'язками, які широко застосовуються в діяльності з довірчого управління активами. Відповідно, Банк немає зобов'язань стосовно фондів в довірчому управлінні. Фонди в довірчому управлінні не є юридичними особами за законодавством України. Повноваження з управління діяльністю таких фондів фактично передані Банку. Фонди мають свої поточні рахунки в Банку, на яких утримуються грошові кошти, які ще не були інвестовані в активи, що відповідають вимогам інвестиційної програми певного фонду.

Оподаткування

Розрахунок поточних податкових витрат здійснюється у відповідності до податкового законодавства України. Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються стосовно всіх тимчасових різниць за методом балансових зобов'язань. Відстрочені податки на прибуток відображаються стосовно всіх тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає в результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання бізнесу, і яка на момент здійснення не впливає ані на бухгалтерський прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочені податкові активи відображаються лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік цих тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що будуть застосовуватись протягом періоду реалізації активу чи врегулювання зобов'язання на підставі законодавства, яке набуло або фактично набуло чинності на звітну дату.

Відстрочений податок на прибуток відображається стосовно всіх тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями у дочірні та асоційовані підприємства, а також спільні підприємства, за винятком випадків, коли час сторнування тимчасової різниці піддається контролю, та існує ймовірність того, що тимчасова різниця не буде сторнована в досяжному майбутньому.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань (продовження)

Крім цього, в Україні існують різні операційні податки, що застосовуються до діяльності Банку. Ці податки відображаються у складі інших операційних витрат консолідованого звіту про прибутки і збитки (консолідованого звіту про фінансові результати).

Основні засоби

Обладнання відображається за фактичною вартістю без урахування вартості повсякденного обслуговування, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопиченого зменшення корисності.

Після первісного визнання за фактичною вартістю будівлі та земля відображаються за переоціненою вартістю, що є справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка проводиться з достатньою періодичністю, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

Приріст вартості від переоцінки відображається як резерв переоцінки основних засобів у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). В цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати). Зменшення вартості від переоцінки відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) за вирахуванням безпосереднього згорання такого зменшення проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного в резерві переоцінки основних засобів.

Перенесення сум із резерву переоцінки основних засобів до складу нерозподіленого прибутку / (непокритого збитку) здійснюється в розмірі різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активів, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активів. Крім цього, під час проведення переоцінки основних засобів накопичена на дату переоцінки амортизація вираховується з первісної (переоціненої) вартості об'єкта основних засобів, а отримана на нетто-основі балансова вартість переоцінюється до його справедливої вартості. При цьому переоцінена вартість об'єкта на дату переоцінки дорівнює його справедливій вартості, а накопичена амортизація дорівнює нулю. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку / (непокритого збитку).

Балансова вартість основних засобів оцінюється на предмет зменшення корисності, коли події або зміни в обставинах свідчать про те, що балансова вартість не може бути відшкодована.

Нарахування амортизації активу починається з дати його введення в експлуатацію (що є датою коли актив придатний для використання). Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	Років
Будівлі	15-75 років
Меблі, інвентар та інші активи	2-25 років
Обладнання та комп'ютери	2-15 років
Транспортні засоби	5 років

Амортизація поліпшення орендованого майна (витрати на перебудову приміщень у договорі оренди) нараховується протягом строку, що не перевищує строк оренди.

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів переглядаються та коригуються, за необхідності, наприкінці кожного звітного року.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних витрат у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбані програмне забезпечення та ліцензії. Нематеріальні активи первісно визнаються за собівартістю. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 5-10 років, та оцінюються на предмет зменшення корисності у разі наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного фінансового року.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість — це нерухоме майно, яке утримує Банк для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке не використовується Банком.

Інвестиційна нерухомість первісно визнається за собівартістю, включаючи витрати на проведення операції, і потім переоцінюється за справедливою вартістю, виходячи з її ринкової вартості.

Прибутки та збитки в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості відображаються у звіті про прибутки та збитки як прибутки/(збитки) за вирахуванням (збитків)/прибутків від переоцінки інвестиційної нерухомості в тому році, в якому вони виникли.

Активи, утримувані для продажу

Банк класифікує необоротні активи як утримувані для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись в основному шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього необоротні активи мають бути наявні для негайного продажу в їх теперішньому стані тільки на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів, при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем імовірності.

Висока ймовірність продажу означає твердий намір керівництва Банку дотримуватися плану продажу необоротного активу. При цьому необхідно, щоб була розпочата програма активних дій з пошуку покупця й виконання такого плану. У подальшому необоротний актив має активно пропонуватись для продажу за ціною, що є обґрунтованою, з урахуванням його поточної справедливої вартості. Крім цього, відображення продажу як завершеної операції має очікуватись протягом одного року з дати класифікації необоротних активів як утримуваних для продажу.

Банк оцінює активи, утримувані для продажу, за найменшим із значень: балансової вартості та справедливої вартості за вирахування витрат на продаж. У разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе знецінення балансової вартості активів, утримуваних для продажу, Банк відображає збиток від зменшення корисності.

Резерви під покриття інших збитків

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідним відтік ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк має додаткову пенсійну програму з визначеними внесками, крім участі в державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Відповідні витрати нараховуються в тих періодах, до яких відноситься зароблена заробітна плата. Сума внеску до сплати за програмою з визначеними внесками визначається з урахуванням вартості наданих працівниками послуг Банку, віку працівників та стажу їх роботи в Банку і відображається у складі витрат на персонал. Несплачені внески відображаються у складі зобов'язань. Крім цього, Банк не має програм додаткових виплат працівникам після припинення трудової діяльності або інших суттєвих компенсаційних програм, які вимагали б додаткових нарахувань.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Статутний капітал

Прості акції показуються у складі капіталу. Перевищення справедливо вартості внесених у капітал сум над номінальною вартістю випущених акцій обліковується у складі капіталу як додатковий капітал.

Прибуток або збиток, що виникають в результаті операцій з акціонером, визнаються в складі капіталу як результат від операцій з акціонером.

Звітність за сегментами

Сегментна звітність Банку ґрунтується на таких операційних сегментах: роздрібний бізнес, корпоративний бізнес та фінансові установи та інвестиції.

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображаються у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі). Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним. Умовні активи не визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі). Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних із ними економічних вигод є імовірним.

Визнання доходів та витрат

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Банк отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені. Для визнання доходів у фінансовій звітності необхідне дотримання таких критеріїв:

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Згідно МСФЗ (IFRS) 9 процентний дохід по всім фінансовим інструментам, які оцінюються за амортизованою вартістю, та фінансовим інструментам, які класифіковані на власний розсуд як СВІПЗ, розраховується із використанням методу ефективної процентної ставки. Процентний дохід за фінансовими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід згідно з МСФЗ (IFRS) 9, розраховується із використанням методу ефективної процентної ставки. Ефективна процентна ставка (ЕПС) – ставка, яка точно дисконтує розрахункові майбутні грошові потоки протягом очікуваного строку дії фінансового інструменту або, більш короткого періоду, де це доречно, до чистої балансової вартості фінансового активу.

При обчисленні ЕПС враховуються усі договірні умови за фінансовим інструментом (наприклад, право на дострокове погашення) та всі винагороди чи додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з фінансовим інструментом та є невід'ємною частиною ЕПС, але не враховуються майбутні збитки за кредитом.

Якщо очікування стосовно грошових потоків за фінансовим активом переглядаються з причин, не пов'язаних з кредитним ризиком, коригування розкривається у звіті про фінансовий стан як позитивні або від'ємні зміни балансової вартості активу та як збільшення або зменшення процентного доходу. Сума даного коригування в подальшому амортизується та визнається у складі прибутку або збитку в якості «І Процентного доходу».

Банк розраховує процентний дохід, застосовуючи ЕПС до валової балансової вартості фінансових активів, окрім кредитно-знецінених фінансових активів.

Для фінансового активу, який стає кредитно-знеціненим, а, відповідно, відноситься до Етапу 3, Банк розраховує процентний дохід, застосовуючи ефективну процентну ставку до чистої амортизованої вартості даного фінансового активу. Якщо дефолт по фінансовому активу ліквідується, і він перестає бути кредитно-знеціненим, Банк повертається до розрахунку процентного доходу на основі валової балансової вартості такого активу.

Для придбаного або створеного кредитно-знеціненого фінансового активу Банк розраховує процентний дохід із застосуванням ефективної процентної ставки, скоригованої з урахуванням кредитного ризику, до амортизованої вартості фінансового активу. Ефективна процентна ставка, скоригована з урахуванням кредитного ризику, – це ставка, яка при первісному визнанні дисконтує розрахункові майбутні грошові потоки (включаючи кредитні збитки) до амортизованої вартості активу, який є створеним кредитно-знеціненим фінансовим активом.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Визнання доходів та витрат (продовження)

До 1 січня 2018 Банк визнавав процентний дохід за фінансовими активами, за якими визнано зменшення корисності, на амортизовану вартість такого активу з використанням ефективної процентної ставки, що застосовується для дисконтування оцінених очікуваних грошових потоків під час визначення зменшення корисності фінансового активу.

Комісійні доходи

Банк отримує комісійні доходи від різних видів послуг, що надаються клієнтам. Комісійні доходи можна розділити на такі дві категорії:

- ▶ *Комісійні доходи, отримані за надання послуг протягом певного періоду*

Комісійні доходи, отримані від надання послуг протягом певного періоду, нараховуються протягом цього періоду. Такі статті включають комісійні доходи та винагороди за управління активами, відповідальне зберігання та інші управлінські та консультаційні послуги. Комісійні доходи, пов'язані з наданням кредитів, переносяться на наступні періоди (разом із будь-якими додатковими витратами) та визнаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом.

- ▶ *Комісійні доходи від надання послуг із проведення операцій*

Комісійні доходи, отримані за проведення або участь у переговорах щодо здійснення операцій від імені третьої сторони, наприклад, укладання угоди про придбання акцій чи інших цінних паперів або придбання чи продаж компанії, визнаються по завершенні відповідної операції. Комісійні доходи або частина комісійних доходів, пов'язана з певними показниками доходності, визнаються після дотримання відповідних критеріїв.

Дивідендний дохід

Дохід визнається у момент виникнення права Банку на отримання платежу.

Операції в іноземній валюті

Річна консолідована фінансова звітність представлена в гривнях («грн.»), що є функціональною валютою та валютою подання фінансової звітності Банку. Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки в результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) як результат від операцій в іноземній валюті – курсові різниці. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дати первісних операцій. Немонетарні статті, які обліковуються за справедливою вартістю, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості. Різниці між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом НБУ на дату такої операції також включаються до результату торгових операцій в іноземній валюті. Офіційні обмінні курси НБУ станом на 31 грудня 2018 та 2017 років становили 27,6883 та 28,0672 гривень за 1 долар США і 31,7141 та 33,4954 гривень за 1 євро відповідно.

Майбутні зміни в обліковій політиці

МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток»

Поправки роз'яснюють, що податкові наслідки стосовно дивідендів в більшій мірі пов'язані з минулими операціями чи подіями, які генерували прибуток, що розподіляється, а ніж з розподілами між власниками. Отже, податкові наслідки необхідно визнавати щодо дивідендів в складі прибутку чи збитку, іншого сукупного доходу або власного капіталу в залежності від того, де першочергово визнавалися такі минулі операції або події.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Майбутні зміни в обліковій політиці (продовження)

Дані поправки необхідно застосовувати відносно річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати. При першому застосуванні даних поправок потрібно застосовувати їх до податкових наслідків щодо дивідендів, визнаних на дату початку самого раннього порівняльного періоду або після цієї дати. Оскільки поточна практика Банку відповідає вимогам поправок, Банк не очікує, що вони вплинуть на його фінансову звітність.

Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток»

Роз'яснення розглядає порядок обліку податку на прибуток, коли існує невизначеність податкових трактувань, що впливає на застосування МСФЗ (IAS) 12. Роз'яснення не застосовується до податків або зборів, які не належать до сфери застосування МСФЗ (IAS) 12, а також не містить особливих вимог, що стосуються відсотків і штрафів, пов'язаних з невизначеними податковими трактуваннями. Зокрема, роз'яснення розглядає наступні питання:

- ▶ чи розглядає компанія невизначені податкові трактування окремо;
- ▶ припущення, які компанія робить щодо перевірки податкових трактувань податковими органами;
- ▶ як компанія визначає оподатковуваний прибуток (податковий збиток), податкову базу, невикористані податкові збитки, невикористані податкові пільги та ставки податку;
- ▶ як компанія розглядає зміни фактів і обставин.

Компанія повинна вирішити, чи розглядати кожне невизначене податкове трактування окремо або разом з одним або декількома іншими невизначеними податковими трактуваннями. Необхідно використовувати підхід, який дозволить з більшою точністю передбачити результат врегулювання невизначеності. Роз'яснення вступає в силу по відношенню до річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Банк буде застосовувати роз'яснення з дати його вступу в силу. Банк не очікує, що зазначені роз'яснення вплинуть на його фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 9 «Умови про дострокове погашення з потенційним від'ємним відшкодуванням»

Згідно МСФЗ (IFRS) 9 борговий інструмент може оцінюватися за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за умови, що передбачені договором грошові потоки є «виключно платежами в рахунок погашення основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу» (тест SPPI) та інструмент утримується в рамках відповідної бізнес-моделі, що дозволяє таку класифікацію. Поправки до МСФЗ (IFRS) 9 роз'яснюють, що фінансовий актив задовольняє тесту SPPI незалежно від того, яка подія або обставина призводить до дострокового розірвання договору, а також незалежно від того, яка сторона виплачує чи отримує обґрунтоване відшкодування за дострокове розірвання договору.

Дані поправки застосовуються ретроспективно і вступають в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року. Допускається застосування до цієї дати. Дані поправки не впливають на фінансову звітність Банку.

МСФЗ 16 (IFRS) «Оренда»

МСФЗ 16 (IFRS) був випущений у січні 2016 року та замінює МСБО (IAS) 17 «Оренда», Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 4 «Визначення наявності в угоді ознак оренди», Роз'яснення ПКТ (SIC) 15 «Операційна оренда – стимули» і Роз'яснення ПКТ (SIC) 27 «Визначення сутності операцій, які мають юридичну форму оренди». МСФЗ (IFRS) 16 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду, і вимагає, щоб орендарі відображали всі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в балансі, аналогічно порядку обліку, передбаченому МСБО (IAS) 17 для фінансової оренди. Стандарт передбачає два звільнення від визнання для орендарів – щодо оренди активів з низькою вартістю та короткострокової оренди (тобто оренди з терміном не більше 12 місяців). На дату початку оренди орендар визнає зобов'язання щодо орендних платежів (тобто, зобов'язання по оренді) та актив, що представляє право користування базовим активом протягом строку оренди (тобто, актив у формі права користування). Орендарі будуть зобов'язані окремо визнавати витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді та амортизаційні відрахування за активом у формі права користування.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

3. Основні положення облікової політики (продовження)

Майбутні зміни в обліковій політиці (продовження)

МСФЗ 16 (IFRS) «Оренда» (продовження)

Орендарі також повинні переоцінювати зобов'язання по оренді при настанні певних подій (наприклад, зміна строку оренди, зміна майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення цих платежів). У більшості випадків орендар буде враховувати суми переоцінки зобов'язання по оренді в якості коригування активу в формі права користування.

Порядок обліку для лізингодавця відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 практично не змінюється в порівнянні з діючими в даний момент вимогами МСБО (IAS) 17. Орендодавці продовжують класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСБО (IAS) 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну та фінансову. МСФЗ (IFRS) 16, який застосовується до річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати, вимагає від орендарів та орендодавців більш широкого розкриття інформації, ніж згідно з МСБО (IAS) 17.

Банк планує прийняти МСФЗ (IFRS) 16 ретроспективно з сукупним ефектом від початкового застосування МСФЗ (IFRS) 16, визнаного на дату первинного застосування. Банк буде застосовувати стандарт до договорів, які раніше були визнані як оренди, застосовуючи МСБО (IAS) 17 та КТМФЗ 4. Таким чином, Банк не застосовуватиме стандарт до договорів, які раніше не визначались як такі, що містять оренду згідно з МСБО (IAS) 17 та КТМФЗ 4.

Банк вирішить скористатись винятками, запропонованими МСФЗ (IFRS) 16, щодо договорів оренди, щодо яких умови оренди закінчуються протягом 12 місяців з дати їх первісного застосування, а також договори оренди, щодо яких базовий актив має низьку вартість.

Застосування Банком МСФЗ (IFRS) 16 істотно не вплине на консолідований звіт про фінансовий стан Банку.

4. Суттєві облікові судження та оцінки

У процесі застосування облікової політики керівництво Банку використовувало свої судження та здійснювало оцінки при визначенні сум, відображених в річній консолідованій фінансовій звітності. Найбільш суттєве використання суджень та оцінок включає таке:

Очікувані кредитні збитки / збитки від зменшення корисності фінансових активів

Оцінка збитків як відповідно до МСФЗ 9, так і відповідно до МСБО 39, за всіма категоріями фінансових активів потребує застосування суджень, зокрема, при визначенні очікуваних кредитних збитків / збитків від зменшення корисності фінансових активів необхідно оцінювати розмір та строки виникнення майбутніх грошових потоків і вартість забезпечення. Такі розрахункові оцінки залежать від ряду факторів, зміни в яких можуть вплинути на суми оціночних резервів під зменшення корисності. Результати розрахунку ОКЗ Банку є результатом застосування складних моделей, що включають ряд базових припущень (перш за все, які ґрунтуються на історичних даних) щодо опрацювання різних первинних даних та визначення їх взаємозалежностей. До основних елементів моделей розрахунку ОКЗ, що містять елемент судження і розрахункової оцінки, відносяться наступні:

- ▶ критерії, що використовуються Банком для оцінки того, чи відбулося значне зростання кредитного ризику, в результаті чого оціночний резерв під зменшення корисності фінансових активів повинен оцінюватися в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструменту;
- ▶ система внутрішніх кредитних рейтингів, що використовується Банком для визначення ймовірності дефолту (PD);
- ▶ виокремлення за спільними характеристиками окремих масивів активів (груп), для яких при розрахунку ОКЗ застосовуватимуться подібні моделі розрахунку;
- ▶ визначення взаємозв'язків між макроекономічними сценаріями і економічними даними, наприклад, індексом споживчих цін, приростом ВВП, приростом експорту/імпорту, а також вплив на показники ймовірності дефолту (PD), величини, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD), та рівня втрат у разі дефолту (LGD);
- ▶ побудова за суттєвими активами (крім віднесених до етапу 1) індивідуальних сценаріїв, у т.ч. визначення ймовірності отримання грошових потоків за різними джерелами походження для різних варіантів розвитку подій (оптимістичний, базовий, песимістичний).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

4. Суттєві облікові судження та оцінки (продовження)

Очікувані кредитні збитки / збитки від зменшення корисності фінансових активів (продовження)

Сума очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами відповідно до МСФЗ 9 станом на 31 грудня 2018 року становить 70 187 801 тис. грн. (сума оціночного резерву відповідно до МСБО 39 станом на 31 грудня 2017 року становить 52 953 378 тис. грн.). Детальна інформація представлена у Примітках 7, 10, 11, 12, 17 та 26.

Відстрочені податкові активи

Визнаний відстрочений податковий актив у сумі 2 033 021 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 2 138 292 тис. грн.) є сумою податку на прибуток, яка буде відшкодована за рахунок використання оподаткованого прибутку у майбутньому. Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються лише тією мірою, в якій існує ймовірність використання відповідного податкового активу. Оцінка майбутніх оподатковуваних прибутків та суми податкового активу, використання якого є можливим у майбутньому, базується на трирічному бізнес-плані та прогнозі на 2022-2023 роки, який готує керівництво. В основі бізнес-плану лежать очікування керівництва, що вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Ключові припущення, які формують основу очікувань керівництва, – це стабілізація економіки України та відновлення прибутковості банківського сектору у 2019 році, помірне зростання кредитного портфелю та зменшення резервів під зменшення корисності кредитів завдяки очікуваному покращенню економічної ситуації. З огляду на прогнозовані майбутні прибутки в 2019-2023 роках та той факт, що поточне законодавство України не встановлює обмежень щодо терміну використання перенесених податкових збитків, керівництво вважає, що визнання відстроченого податкового активу є доречним.

5. Ефект переходу на МСФЗ 9

Впровадження МСФЗ 9

У наведеній нижче таблиці представлена звірка балансової вартості фінансових активів та зобов'язань при їх переведенні з їхніх попередніх категорій оцінки за МСБО 39 у їхні нові категорії оцінки при переході на облік відповідно до МСФЗ 9 на 1 січня 2018 року:

Фінансові активи / зобов'язання	Оцінка по МСБО 39		Рекласифікація	Переоцінка очікуваного кредитного збитку	Оцінка по МСФЗ 9	
	Категорія	Сума			Категорія	Сума
Грошові кошти та їх еквіваленти	Кредити та дебіторська заборгованість	19 866 217	–	–	Амортизована собівартість	19 866 217
Заборгованість кредитних установ	Кредити та дебіторська заборгованість	626 848	–	(35 131)	Амортизована собівартість	591 717
Заборгованість кредитних установ	Активи, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням змін через прибутки або збитки	72 891	–	–	Справедлива вартість через прибутки або збитки	72 891
Кредити клієнтам	Кредити та дебіторська заборгованість	67 607 544	–	(4 575 706)	Амортизована собівартість	63 031 838
Інвестиційні цінні папери:						
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	Активи, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням змін через прибутки або збитки	28 072 289	–	–	Справедлива вартість через прибутки або збитки	28 072 289
- наявні для продажу в категорію: Справедлива вартість через інший сукупний дохід	Активи, наявні для продажу	48 254 711	(48 254 711)	–	н/в	н/в
- утримувані до погашення в категорію: Амортизована собівартість	Активи, які утримуються до погашення	96 022	(96 022)	–	Справедлива вартість через інший сукупний дохід	48 247 337
Інші фінансові активи	Кредити та дебіторська заборгованість	400 758	–	(156 868)	Амортизована собівартість	96 022
Резерв під зобов'язання кредитного характеру	н/в	(6 168)	–	(39 142)	Амортизована собівартість	243 890
Відстрочений податковий актив		–	–	–	н/в	(45 310)
Всього				(4 814 221)		

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

Станом на 31 грудня 2017 року всі фінансові зобов'язання Банку обліковувалися за амортизованою собівартістю, за виключенням залучених депозитів в золоті, які обліковувалися за справедливою вартістю з відображенням змін через прибутки або збитки відповідно до МСБО 39. Починаючи з 1 січня 2018 року всі фінансові зобов'язання Банку продовжували відноситись у категорію оцінки за амортизованою вартістю, за виключенням залучених депозитів в золоті, які відносяться до категорії оцінки за справедливою вартістю через прибутки або збитки відповідно до МСФЗ 9.

У наведеній нижче таблиці представлений вплив переходу на МСФЗ 9 на резерви переоцінки та непокритий збиток:

	<i>Резерви переоцінки та непокритий збиток</i>
Резерв переоцінки	
Залишок на 31 грудня 2017 року згідно з МСБО 39	282 951
Визнання очікуваного кредитного збитку за фінансовими активами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(71 168)
Відстрочений податковий актив	—
Залишок на 1 січня 2018 року згідно з МСФЗ 9	211 783
Непокритий збиток	
Залишок на 31 грудня 2017 року згідно з МСБО 39	(25 747 076)
Визнання очікуваного кредитного збитку за фінансовими активами та зобов'язаннями кредитного характеру	(4 814 221)
Коригування резерву під зменшення корисності фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (реклаسیфікація до резерву переоцінки)	71 168
Відстрочений податковий актив	—
Залишок на 1 січня 2018 року згідно з МСФЗ 9	(30 490 129)
Всього зміни у власному капіталі в зв'язку з застосуванням МСФЗ 9	(4 814 221)

У наведеній нижче таблиці представлена зв'язка сукупної величини резервів під зменшення корисності фінансових активів відповідно до МСБО 39 та оціночних зобов'язань за договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями відповідно до МСБО 37 з величиною резервів під очікувані кредитні збитки відповідно до МСФЗ 9:

<i>Фінансові активи / зобов'язання</i>	<i>Резерв під зменшення корисності фінансових активів та зобов'язань кредитного характеру відповідно до МСБО 39 / МСБО 37 станом на 31 грудня 2017 року</i>	<i>Інші зміни</i>	<i>Переоцінка очікуваного кредитного збитку</i>	<i>Очікуваний кредитний збиток відповідно до МСФЗ 9 станом на 1 січня 2018 року</i>
Заборгованість кредитних установ	874 451	12 082 ^(А)	35 131	921 664
Кредити клієнтам	48 266 639	13 022 903 ^(А)	4 575 706	65 865 248
Інвестиційні цінні папери:				
- наявні для продажу відповідно до МСБО 39 / за справедливою вартістю через інший сукупний дохід відповідно до МСФЗ 9, з них:				
- боргові інвестиційні цінні папери	3 431 646	786 375 ^(А)	7 374	4 225 395
- інструменти капіталу	71 168	(71 168) ^(Б)	—	—
Інші фінансові активи	309 474	—	156 868	466 342
Резерв під зобов'язання кредитного характеру	6 168	—	39 142	45 310
Відстрочений податковий актив	—	—	—	—
	52 959 546	13 750 192	4 814 221	71 523 959

(А) Інші зміни стосуються визнання резерву під зменшення корисності нарахованих процентних доходів за знеціненими фінансовими активами на валовій основі при переході на модель обліку за МСФЗ 9. Ці зміни не вплинули на балансову вартість таких фінансових активів.

(Б) Інші зміни стосуються перекарсіфікації резерву під зменшення корисності з непокритого збитку до резерву переоцінки при переході на модель обліку за МСФЗ 9. Ця зміна не вплинула на балансову вартість таких фінансових активів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

6. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк визнає такі операційні сегменти (бізнес-напрями):

Роздрібний бізнес-напрямок	Сегмент діяльності, спрямований на обслуговування клієнтів роздрібного бізнесу за повним переліком продуктів, та на продаж продуктів, які надаються переважно у стандартизованій формі (згідно із затвердженими тарифами та у стандартних процедурах) та не вимагають, як правило, індивідуального підходу.
Корпоративний бізнес-напрямок	Сегмент діяльності, спрямований на обслуговування корпоративних клієнтів та продаж продуктів, які потребують індивідуального підходу і надаються переважно корпоративним клієнтам.
Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок	Сегмент діяльності, спрямований на надання послуг учасникам фінансових ринків (грошового, валютного, фондового тощо) та на продаж продуктів, пов'язаних з операціями на фінансових ринках.

Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів та оцінки результатів їх діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються з урахуванням доходів і витрат від інших сегментів, як видно з таблиці нижче.

До нерозподілених сум відносяться:

- ▶ дебіторська та кредиторська заборгованість з податку на прибуток, частка розподілених активів та витрат, пов'язаних з роботою ТОП-менеджменту Банку, тобто персоналу, який здійснює функції загального керівництва на рівні всієї системи банку та персоналу, що забезпечує роботу безпосередньо ТОП-менеджменту;
- ▶ результат від переоцінки відкритої валютної позиції банку (за винятком частини відкритої валютної позиції, яка виокремлена банком для проведення операцій з купівлі/продажу/конверсії готівкової іноземної валюти та банківських металів та конверсії безготівкової іноземної валюти);
- ▶ різниця між міжсегментними витратами та доходами усіх бізнес-напрямів, отриманими в результаті застосування трансферних ставок.

Для цілей сегментної звітності відсотки розподіляються на основі єдиних трансфертних ставок, що встановлюються КУАП на основі вартості позик для Банку.

Протягом дванадцяти місяців, що закінчились 31 грудня 2018 року, Банк мав доходи від операцій з одним зовнішнім клієнтом, які становили більше 10% відсотків від загальних доходів Банку, а саме: 3 869 019 тис. грн. (дванадцять місяців 2017 року: 4 827 725 тис. грн.). Доходи від операцій з цим зовнішнім клієнтом відображено у сегменті «Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок».

Аналіз доходів Банку за банківськими продуктами та послугами подано в консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) у статті «процентні доходи та витрати» та у Примітці 24.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

6. Інформація за сегментами (продовження)

В таблиці нижче представлена інформація про доходи і витрати та прибутки і збитки, а також певні активи та зобов'язання операційних сегментів Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	<i>Роздрібний бізнес-напрямок</i>	<i>Корпоративний бізнес-напрямок</i>	<i>Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок</i>	<i>Нерозподілені суми</i>	<i>Всього</i>
Зовнішні клієнти					
Процентні доходи	473 284	7 327 750	4 288 080	—	12 089 114
Комісійні доходи	539 954	431 125	26 742	—	997 821
Інші доходи	34 338	77 093	67 490	26 537	205 458
Чисті прибутки від модифікації фінансових активів за амортизованою вартістю	—	—	—	651	651
Сторнування зменшення корисності фінансових активів	—	1 317 511	70 797	—	1 388 308
Сторнування резервів за зобов'язаннями кредитного характеру	12 730	—	382	—	13 112
Чистий прибуток від операцій з іноземними валютами	145 073	193 576	155 945	537 331	1 031 925
Чистий прибуток від операцій з банківськими металами	389	1	—	—	390
Доходи від інших сегментів	2 592 035	2 702 030	6 304 213	(11 598 278)	—
Всього доходи	3 797 803	12 049 086	10 913 649	(11 033 759)	15 726 779
Процентні витрати	(1 774 822)	(2 064 384)	(6 002 167)	—	(9 841 373)
Комісійні витрати	(215 862)	(147 120)	(6 923)	(443)	(370 348)
Чисті збитки від модифікації фінансових активів за амортизованою вартістю	(1 158)	(778 248)	—	—	(779 406)
Нарахування зменшення корисності фінансових активів	(120 041)	—	—	(7 200)	(127 241)
Нарахування резервів за зобов'язаннями кредитного характеру	—	(42 425)	—	—	(42 425)
Чистий збиток від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	—	—	—	(1 422 103)	(1 422 103)
Чисті збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані зі звіту про сукупний дохід при погашенні	—	—	—	(52 803)	(52 803)
Чистий збиток від операцій з банківськими металами	—	—	(550)	(12)	(562)
Витрати на персонал	(611 544)	(420 894)	(96 854)	(204 731)	(1 334 023)
Знос та амортизація	(59 350)	(28 816)	(3 954)	(8 399)	(100 519)
Інші операційні витрати	(464 869)	(178 181)	(26 042)	(76 917)	(746 009)
Витрати від інших сегментів	(371 717)	(5 830 514)	(3 824 489)	10 026 720	—
Результати сегментів	178 440	2 558 504	952 670	(2 779 647)	909 967
Витрати з податку на прибуток					(105 136)
Прибуток за період					804 831
Активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2018 року					
Активи сегменту	5 326 389	73 785 888	80 141 547		159 253 824
Нерозподілені активи				2 389 649	2 389 649
Всього активи					161 643 473
Зобов'язання сегменту	36 498 494	46 129 782	70 354 835		152 983 111
Нерозподілені зобов'язання				208 769	208 769
Всього зобов'язання					153 191 880
Інша інформація за сегментами					
Капітальні витрати	(73 024)	(29 964)	(4 114)	(8 740)	(115 842)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

6. Інформація за сегментами (продовження)

В таблиці нижче представлена інформація про доходи і витрати та прибутки і збитки, а також певні активи та зобов'язання операційних сегментів Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року:

	<i>Роздрібний бізнес-напрямок</i>	<i>Корпоративний бізнес-напрямок</i>	<i>Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок</i>	<i>Нерозподілені суми</i>	<i>Всього</i>
Зовнішні клієнти					
Процентні доходи	437 804	6 489 340	5 408 542	—	12 335 686
Комісійні доходи	526 763	387 166	25 614	—	939 543
Інші доходи	15 216	113 884	5 465	52 413	186 978
Чистий прибуток від операцій з іноземними валютами	149 256	165 049	211 562	—	525 867
Чистий прибуток від операцій з банківськими металами	490	—	2 587	—	3 077
Прибуток від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	—	—	—	3 407	3 407
Прибуток від інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки	—	—	—	258 257	258 257
Сторнування резервів під зменшення корисності кредитів	41 449	—	—	1	41 450
Сторнування резервів під зменшення корисності інших активів та під покриття інших збитків	—	4 500	46 279	—	50 779
Доходи від інших сегментів	2 603 929	3 162 623	5 486 154	(11 252 706)	—
Всього доходи	3 774 907	10 322 562	11 186 203	(10 938 628)	14 345 044
Процентні витрати	(1 898 426)	(2 492 154)	(5 123 113)	—	(9 513 693)
Комісійні витрати	(206 500)	(115 544)	(10 671)	(465)	(333 180)
Нарахування резервів під зменшення корисності кредитів	—	(682 126)	(25 400)	—	(707 526)
Чистий збиток від операцій з іноземними валютами	—	—	—	(957 719)	(957 719)
Чистий збиток від операцій з банківськими металами	—	—	—	(5 053)	(5 053)
Збиток від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	—	—	(8)	(53 148)	(53 156)
Витрати на персонал	(444 820)	(303 344)	(72 722)	(128 643)	(949 529)
Знос та амортизація	(59 801)	(28 521)	(4 304)	(8 142)	(100 768)
Інші операційні витрати	(396 622)	(179 265)	(29 385)	(139 655)	(744 927)
Нарахування резервів під зменшення корисності інших активів та під покриття інших збитків	(31 740)	—	—	(620)	(32 360)
Збиток від первісного визнання фінансових активів	—	—	(116)	—	(116)
Витрати від інших сегментів	(312 486)	(5 182 262)	(4 960 569)	10 455 317	—
Результати сегментів	424 512	1 339 346	959 915	(1 776 756)	947 017
Витрати з податку на прибуток					(181 522)
Прибуток за період					765 495
Активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2017 року					
Активи сегменту	5 122 802	67 677 723	95 345 081		168 145 606
Нерозподілені активи				2 472 367	2 472 367
Всього активи					170 617 973
Зобов'язання сегменту	36 091 973	54 774 212	65 426 841		156 293 026
Нерозподілені зобов'язання				261 000	261 000
Всього зобов'язання					156 554 026
Інша інформація за сегментами					
Капітальні витрати	(52 323)	(23 475)	(3 545)	(6 705)	(86 048)

Основна частина прибутку за дванадцять місяців 2018 та 2017 років від інвестиційних цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, пов'язана з переоцінкою ОВДП, проіндексованих на зміну валютного курсу.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

6. Інформація за сегментами (продовження)

Географічна інформація

Більшість доходів і капітальних інвестицій відносяться до України. Банк не отримує жодних суттєвих доходів з джерел за межами України. Аналіз активів та зобов'язань за географічним принципом подано у Примітці 26.

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Поточні рахунки в інших кредитних установах	8 792 208	9 243 485
Строкові депозити в інших кредитних установах зі строком погашення до 90 днів	3 906 258	—
Поточний рахунок в Національному банку України	2 952 279	5 383 134
Депозити «овернайт» в інших кредитних установах	1 741 038	1 257 692
Грошові кошти в касі	1 159 416	1 428 646
Депозитні сертифікати Національного банку України строком до 90 днів	—	2 553 260
	18 551 199	19 866 217
Мінус – резерв під зменшення корисності	(5 341)	—
Грошові кошти та їх еквіваленти	18 545 858	19 866 217

Станом на 31 грудня 2018 року поточні рахунки в інших кредитних установах включають кошти в сумі 8 123 777 тис. грн., розміщені на поточних рахунках у п'яти банках країн-членів ОЕСР (31 грудня 2017 року: 8 517 033 тис. грн., розміщені на поточних рахунках у п'яти банках країн-членів ОЕСР та інших країн). Ці банки є основними контрагентами Банку при здійсненні міжнародних розрахунків. Кошти розміщені на звичайних банківських умовах.

Станом на 31 грудня 2018 року депозит «овернайт» в сумі 1 741 038 тис. грн. був розміщений в одному банку країн-членів ОЕСР під ринкові процентні ставки (31 грудня 2017 року: 1 257 692 тис. грн.).

8. Зміни в зобов'язаннях у фінансовій діяльності

Нижче наведені зміни у грошових потоках від фінансової діяльності звіту про рух грошових коштів за 2017 та 2018 роки:

	Позики від кредитних установ	Емітовані єврооблігації	Суборди- нований борг	Всього
Балансова вартість на 31 грудня 2016 року	25 268 686	37 562 345	3 495 895	66 326 926
Надходження	1 363 320	—	—	1 363 320
Погашення	(5 981 091)	—	—	(5 981 091)
Курсові різниці	662 078	1 217 262	110 380	1 989 720
Інше	58 459	42 224	9 517	110 200
Балансова вартість на 31 грудня 2017 року	21 371 452	38 821 831	3 615 792	63 809 075
Надходження	6 334 445	4 020 167	—	10 354 612
Погашення	(4 735 876)	—	—	(4 735 876)
Курсові різниці	(451 368)	(509 629)	(51 132)	(1 012 129)
Інше	187 844	209 536	20 030	417 410
Балансова вартість на 31 грудня 2018 року	22 706 497	42 541 905	3 584 690	68 833 092

Стаття «Інше» включає ефект нарахованих, але несплачених відсотків за позиками від кредитних установ, емітованими єврооблігаціями та субординованим боргом. Банк класифікує сплачені проценти як грошові потоки від операційної діяльності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

9. Витрати на резерви під зменшення корисності

У таблиці нижче представлені суми нарахованих/сторнованих витрат за очікуваними кредитними збитками за 2018 рік, що визнані у складі прибутків та збитків.

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 індиві- дуально</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 індиві-дуально</i>	<i>Інше</i>	<i>Всього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	5 341	—	—	—	—	—	5 341
Заборгованість кредитних установ	(12 664)	—	—	—	(53 842)	—	(66 506)
Кредити клієнтам	452 319	76 231	(341 725)	62 030	(1 483 432)	—	(1 234 577)
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(1 837)	—	—	—	—	—	(1 837)
Інші фінансові активи	36 512	—	—	—	—	—	36 512
Інші нефінансові активи	—	—	—	—	—	7 694	7 694
Гарантії	1 084	1	—	—	—	—	1 085
Зобов'язання з надання кредитів	24 429	813	(2 543)	1 094	1 748	—	25 541
Акредитиви	2 684	—	—	—	—	—	2 684
Авалювання векселів	3	—	—	—	—	—	3
	507 871	77 045	(344 268)	63 124	(1 535 526)	7 694	(1 224 060)

У таблиці нижче представлені суми нарахованих/сторнованих резервів під зменшення корисності у розрізі фінансових активів відповідно до МСБО 39 та оціночних зобов'язань за договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями відповідно до МСБО 37 за 2017 рік, що визнані у складі прибутків та збитків.

	<i>Нарахування/ сторнування резервів під зменшення корисності</i>
Заборгованість кредитних установ	27 845
Кредити клієнтам	638 231
Інші активи	(19 333)
Гарантії та зобов'язання	914
	647 657

10. Заборгованість кредитних установ

Заборгованість кредитних установ включає:

	<i>31 грудня 2018 року</i>	<i>31 грудня 2017 року</i>
Кредити та депозити		
Банки України	811 659	1 150 873
Банки країн-членів ОЕСР	202 981	205 759
Банки країн СНД та інших країн	58 732	70 187
	1 073 372	1 426 819
Заборгованість інших кредитних установ		
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	131 701	72 891
Інша заборгованість кредитних установ	210 689	74 480
	1 415 762	1 574 190
Мінус – резерв під зменшення корисності	(845 872)	(874 451)
Заборгованість кредитних установ	569 890	699 739

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

10. Заборгованість кредитних установ (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 року заборгованість кредитних установ за кредитами та депозитами включає гарантійні депозити на суму 261 733 тис. грн., розміщені, головним чином, з метою забезпечення операцій клієнтів, таких як акредитиви, гарантії (31 грудня 2017 року: 275 967 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2018 року інша заборгованість кредитних установ включає заборгованість за операціями з придбання готівкової іноземної валюти на суму 136 247 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 22 тис. грн.).

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних очікуваних кредитних збитків за заборгованістю кредитних установ протягом 2018 року:

	Етап 1	Етап 3	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	618 137	968 135	1 586 272
Нові створенні або придбанні активи	200 070	—	200 070
Завершені/(погашені) активи	(110 789)	(18)	(110 807)
Зміни балансової вартості	(100 911)	(137 228)	(238 139)
Курсові різниці	(20 986)	(648)	(21 634)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	585 521	830 241	1 415 762
	Етап 1	Етап 3	Усього
Резерв на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	36 933	884 731	921 664
Нові створенні або придбанні активи	4 243	—	4 243
Завершені/(погашені) активи	(13 748)	—	(13 748)
Зміни резервів	(3 159)	(53 842)	(57 001)
Курсові різниці	(8 638)	(648)	(9 286)
Резерв на 31 грудня 2018 року	15 631	830 241	845 872

Рух резервів під зменшення корисності коштів у кредитних установах протягом 2017 року був таким:

	Кредити та депозити
На 1 січня 2017 року	845 865
Нараховано	27 845
Курсові різниці	741
На 31 грудня 2017 року	874 451

11. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам включають:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Комерційні кредити	134 331 150	115 044 665
Овердрафти	1 457 972	709 605
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою	1 360 897	67 299
Векселі	74 717	52 614
	137 224 736	115 874 183
Мінус — резерв під зменшення корисності	(64 728 378)	(48 266 639)
Кредити клієнтам за амортизованою собівартістю	72 496 358	67 607 544

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Комерційні кредити

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за комерційними кредитами протягом 2018 року:

	Етап 1 На груповій основі	Етап 2 Індиві- дуально	Етап 2 На груповій основі	Етап 3 Індиві- дуально	Етап 3 На груповій основі	ПЗФА	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	46 505 346	—	503 037	74 212 985	6 846 200	—	128 067 568
Нові створенні або придбанні активи	19 982 185	—	—	—	—	1 779 821	21 762 006
Завершені (погашені) активи	(7 496 257)	(76 340)	(168 692)	(7 263 205)	(383 959)	—	(15 388 453)
Переводи в Етап 1	432 265	(373 180)	(56 106)	—	(2 979)	—	—
Переводи в Етап 2	(2 169 886)	3 991 968	543 754	(2 358 418)	(7 418)	—	—
Переводи в Етап 3	(3 662 837)	(1 132 089)	(127 158)	5 176 125	(254 041)	—	—
Зміни балансової вартості	(1 198 120)	(138 413)	(124 725)	2 900 583	419 598	(41 982)	1 816 941
Курсові різниці	(628 116)	99 538	(1 930)	(1 298 958)	(67 481)	(29 965)	(1 926 912)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	51 764 580	2 371 484	568 180	71 369 112	6 549 920	1 707 874	134 331 150

	Етап 1 На груповій основі	Етап 2 Індиві- дуально	Етап 2 На груповій основі	Етап 3 Індиві- дуально	Етап 3 На груповій основі	Усього
Резерв на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	1 043 848	—	39 958	58 421 343	6 329 729	65 834 878
Нові створенні або придбанні активи	676 392	—	—	—	—	676 392
Завершені (погашені) активи	(140 191)	(2 972)	(4 008)	(399 604)	(278 610)	(825 385)
Переводи в Етап 1	14 689	(11 179)	(1 178)	—	(2 332)	—
Переводи в Етап 2	(197 345)	573 955	19 760	(391 625)	(4 745)	—
Переводи в Етап 3	(246 498)	(40 256)	(41 203)	725 153	(397 196)	—
Переведення в ПЗФА	—	—	—	(1 704 856)	—	(1 704 856)
Коригування процентного доходу	—	—	—	2 564 098	288 360	2 852 458
Повернені раніше списані активи	—	—	—	23 625	2 730	26 355
Зміни резервів	(129 656)	(332 959)	79 870	(1 084 536)	341 818	(1 125 463)
Курсові різниці	(22 052)	11 758	(1 537)	(1 043 502)	(21 040)	(1 076 373)
Резерв на 31 грудня 2018 року	999 187	198 347	91 662	57 110 096	6 258 714	64 658 006

Овердрафти

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за овердрафтами протягом 2018 року:

	Етап 1 На груповій основі	Етап 2 Індиві- дуально	Етап 2 На груповій основі	Етап 3 Індиві- дуально	Етап 3 На груповій основі	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	708 479	—	1 107	—	19	709 605
Нові створенні або придбанні активи	1 463 639	—	—	—	—	1 463 639
Завершені (погашені) активи	(762 645)	—	(6 463)	—	—	(769 108)
Переводи в Етап 1	39 708	(39 708)	—	—	—	—
Переводи в Етап 2	(123 019)	94 412	28 607	—	—	—
Переводи в Етап 3	(40 213)	(59 455)	(2 408)	59 455	42 621	—
Зміни балансової вартості	93 952	4 751	(8 565)	1 514	(42 316)	49 336
Курсові різниці	4 500	—	—	—	—	4 500
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	1 384 401	—	12 278	60 969	324	1 457 972

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Комерційні кредити (продовження)

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>Індиві-</i> <i>дуально</i>	<i>Етап 2</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індиві-</i> <i>дуально</i>	<i>Етап 3</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2018 року						
згідно МСФЗ (IFRS) 9	23 632	—	68	—	15	23 715
Нові створенні або придбанні активи	37 694	—	—	—	—	37 694
Завершені (погашені) активи	(21 697)	—	(944)	—	—	(22 641)
Переводи в Етап 1	1 569	(1 569)	—	—	—	—
Переводи в Етап 2	(10 144)	9 472	672	—	—	—
Переводи в Етап 3	(761)	(2 109)	(651)	2 109	1 412	—
Зміни резервів	1 026	(5 794)	1 313	708	(1 178)	(3 925)
Курсові різниці	123	—	—	—	—	123
Резерв на 31 грудня 2018 року	31 442	—	458	2 817	249	34 966

Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за дебіторською заборгованістю за фінансовою орендою:

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року			
згідно МСФЗ (IFRS) 9	62 654	4 645	67 299
Нові створенні або придбанні активи	1 351 486	—	1 351 486
Завершені (погашені) активи	(52 408)	—	(52 408)
Зміни балансової вартості	(5 480)	—	(5 480)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	1 356 252	4 645	1 360 897

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індивідуально</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	1 243	4 645	5 888
Нові створенні або придбанні активи	29 727	—	29 727
Завершені (погашені) активи	(956)	—	(956)
Зміни резервів	(216)	—	(216)
Резерв на 31 грудня 2018 року	29 798	4 645	34 443

Векселя

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за векселями протягом 2018 року:

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	52 614
Нові створенні або придбанні активи	207 037
Завершені (погашені) активи	(187 632)
Зміни балансової вартості	2 698
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	74 717

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Векселя (продовження)

	<i>Етап 1 На груповій основі</i>
Резерв на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	767
Нові створенні або придбанні активи	2 588
Завершені (погашені) активи	(2 401)
Зміни резервів	9
Резерв на 31 грудня 2018 року	963

Протягом 2018 року Банком було визнано первісно-знецінені фінансові активи. Недисконтовані очікувані кредитні збитки при первісному визнанні таких ПЗФА склали 1 816 879 тис. грн.

Узгодження резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам за категоріями протягом 2017 року є таким:

	<i>Комерційні кредити</i>	<i>Овердрафти</i>	<i>Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою</i>	<i>Векселі</i>	<i>Усього</i>
На 1 січня 2017 року	45 512 446	31 920	5 135	1 306	45 550 807
Нараховано/(сторновано) за рік	642 389	(4 779)	905	(284)	638 231
Повернення раніше списаної заборгованості	98 834	—	—	—	98 834
Списання	(133 029)	—	(152)	—	(133 181)
Курсові різниці	2 111 946	2	—	—	2 111 948
На 31 грудня 2017 року	48 232 586	27 143	5 888	1 022	48 266 639
Зменшення корисності на індивідуальній основі	46 966 970	16	4 644	—	46 971 630
Зменшення корисності на сукупній основі	1 265 616	27 127	1 244	1 022	1 295 009
	48 232 586	27 143	5 888	1 022	48 266 639
Загальна сума кредитів, зменшення корисності яких визначено на індивідуальній основі, до вирахування суми резерву під зменшення корисності таких активів	68 037 199	19	4 645	—	68 041 863

Кредитно-знецінені кредити

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 року процентні доходи, нараховані за кредитно-знеціненими кредитами становили 2 465 529 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 1 519 423 тис. грн.).

Згідно з українським законодавством, кредити можуть бути списані лише за умови затвердження такого списання Правлінням Банку.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Модифіковані кредити

Банк припиняє визнання фінансового активу, якщо умови договору переглядаються таким чином, що по суті він стає новим фінансовим інструментом, а різниця визнається в якості прибутку або збитку від припинення визнання до того, як визнаний збиток від зменшення корисності. При первісному визнанні кредити відносяться до Етапу 1 для цілей оцінки очікуваних кредитних збитків, крім випадків, коли створений кредит вважається ПЗФА активом.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання, то на основі зміни грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, Банк визнає прибуток або збиток від модифікації до того, як визнаний збиток від зменшення корисності.

У таблиці нижче показані активи Етапу 2 та Етапу 3, умови за якими були переглянуті протягом періоду, з відображенням відповідних прибутків або збитків від модифікації.

	<u>2018 рік</u>
Кредити клієнтам, модифіковані протягом періоду	
Амортизована собівартість до модифікації	19 681 307
Чистий збиток від модифікації	(778 755)

Застава та інші інструменти зменшення кредитного ризику

Розмір та види застави, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банк запровадив основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Основні види отриманої застави включають:

- ▶ при наданні цінних паперів на умовах позики та операціях зворотного «репо» — грошові кошти або цінні папери;
- ▶ при комерційному кредитуванні — об'єкти нерухомого майна, запаси та торгова дебіторська заборгованість;
- ▶ при кредитуванні фізичних осіб — застava житла і транспортних засобів.

Банк здійснює моніторинг ринкової вартості застави, вимагає додаткової застави згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості застави, що отримана, при перевірці достатності резерву під зменшення корисності кредитів.

Станом на 31 грудня 2018 року сума депозитів клієнтів, які отримані в якості забезпечення за кредитами складає 1 152 540 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 470 144 тис. грн.) (Примітка 19).

Аналіз ринкової вартості забезпечення для кредитно-знецінених активів (Етап 3), що приймається Банком до врахування при оцінці зменшення корисності активів, наведено у Примітці 26.

Протягом 2018 року Банком здійснювалось погашення кредитів клієнтам за рахунок заставного майна. Вартість заставного майна, що було використано для погашення кредитів клієнтам, складає 258 680 тис. грн. (2017 рік: 248 310 тис. грн.).

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2018 року Банк мав концентрацію кредитів у розмірі 60 937 944 тис. грн., наданих десятиєм найбільшим позичальникам (44,41% загального кредитного портфелю) (31 грудня 2017 року: 55 624 357 тис. грн., або 48,00%). За цими кредитами було сформовано резерв у розмірі 11 063 820 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 20 763 109 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам (продовження)

Кредити та аванси клієнтам були видані таким категоріям клієнтів:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Юридичні особи	103 567 422	86 366 875
Державні підприємства	31 594 636	28 107 432
Фізичні особи	1 973 096	1 382 786
Муніципальні та комунальні підприємства	89 582	17 090
	<u>137 224 736</u>	<u>115 874 183</u>

Кредити надаються підприємствам, що здійснюють свою діяльність на території України в таких галузях:

	31 грудня 2018 року	%	31 грудня 2017 року	%
Сільське господарство та харчова				
промисловість	20 165 323	14,7	15 755 661	13,6
Видобувна галузь	16 678 009	12,2	17 946 195	15,5
Торгівля	15 006 412	10,9	13 356 071	11,5
Хімічна промисловість	14 345 801	10,4	10 506 859	9,1
Енергетика	13 118 945	9,6	8 906 034	7,7
Нерухомість	10 255 613	7,5	8 939 303	7,7
Металургія	8 632 084	6,3	6 424 502	5,5
Машинобудування	8 570 178	6,2	8 543 387	7,4
Будівництво	7 321 231	5,3	6 459 215	5,6
Виробництво будівельних				
матеріалів	5 895 931	4,3	5 207 854	4,5
Готелі та ресторани	3 794 473	2,8	4 667 735	4,0
Транспорт і зв'язок	2 957 642	2,1	1 676 440	1,4
Виробництво гумової та				
пластмасової продукції	2 937 244	2,1	2 540 034	2,2
Фізичні особи	1 973 096	1,4	1 382 786	1,2
Целюлозо-паперова				
промисловість	1 732 238	1,3	1 114 220	1,0
Професійна, наукова та технічна				
діяльність	632 466	0,5	14 835	0,0
Металообробка	560 264	0,4	369 100	0,3
Легка промисловість	498 227	0,4	347 765	0,3
Деревообробна промисловість	433 774	0,3	293 125	0,3
Інша переробна діяльність	377 151	0,3	365 368	0,3
Фінансові послуги	377 124	0,3	428 583	0,4
Інше	961 510	0,7	629 111	0,5
Всього	<u>137 224 736</u>	<u>100,0</u>	<u>115 874 183</u>	<u>100,0</u>

Станом на 31 грудня 2018 року в категорію «Інше» включена заборгованість клієнтів, які зареєстровані у АР Крим, в сумі 450 954 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 270 030 тис. грн.), за якими було сформовано резерв у розмірі 450 954 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 270 030 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам (продовження)

Кредити юридичним особам включають дебіторську заборгованість за фінансовою орендою, яку можна проаналізувати таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Валові інвестиції у фінансову оренду, дебіторська заборгованість:		
До 1 року	764 468	50 007
Від 1 до 5 років	3 478 375	28 724
	4 242 843	78 731
Майбутні інвестиції за фінансовою орендою	(1 320 336)	–
Незароблені фінансові доходи майбутніх періодів за фінансовою орендою	(1 561 610)	(11 432)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	1 360 897	67 299
	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Чисті інвестиції у фінансову оренду, дебіторська заборгованість:		
До 1 року	377 554	41 282
Від 1 до 5 років	983 343	26 017
Чисті інвестиції в фінансову оренду	1 360 897	67 299

12. Інвестиційні цінні папери

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки

Станом на 31 грудня 2018 року інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки балансовою вартістю 26 653 561 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 28 072 289 тис. грн.) представлені ОВДП. Умови випуску цих цінних паперів передбачають індексацію номінальної вартості за строками погашення відповідно до змін середньозваженого обмінного курсу гривні до долара США на міжбанківському ринку за місяць, що передує випуску, та місяць до дати погашення. Купонний дохід не підлягає індексації.

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та інвестиційні цінні папери, наявні для продажу

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
ОВДП	–	46 698 684
Облігації підприємств	–	1 540 930
Акції підприємств	–	15 097
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	–	48 254 711
ОВДП	34 371 218	–
Облігації підприємств	1 401 274	–
Акції підприємств	16 603	–
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	35 789 095	–

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

12. Інвестиційні цінні папери (продовження)

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та інвестиційні цінні папери, наявні для продажу (продовження)

Банк на власний розсуд класифікував деякі інвестиції в інструменти капіталу, раніше класифіковані як наявні для продажу, в якості інвестицій в інструменти капіталу, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, на тій підставі, що вони не є призначеними для торгівлі. До таких інвестицій головним чином відносяться обов'язкові вкладення в капітали бірж і клірингових організацій, інвестиції, що виникли в результаті отримання Банком пайових цінних паперів в обмін на погашення боргу, і стратегічні інвестиції в інших банках.

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід протягом 2018 року:

	Етап 1	Етап 3	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року			
згідно МСФЗ (IFRS) 9	48 254 711	4 218 021	52 472 732
Нові створенні або придбанні активи	31 996 184	—	31 996 184
Завершені/(погашені) активи	(43 002 320)	—	(43 002 320)
Зміни балансової вартості	(684 915)	—	(684 915)
Курсові різниці	(769 028)	—	(769 028)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	35 794 632	4 218 021	40 012 653
	Етап 1	Етап 3	Усього
Резерв на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	7 374	4 218 021	4 225 395
Зміни резервів	(1 837)	—	(1 837)
Резерв на 31 грудня 2018 року	5 537	4 218 021	4 223 558

Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю та інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення

	31 грудня 2018 року		31 грудня 2017 року	
	Номінальна вартість	Балансова вартість	Номінальна вартість	Балансова вартість
ОВДП	—	—	98 164	96 022
Інвестиції, утримувані до погашення	—	—		96 022
ОВДП	49 082	49 855	—	—
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю		49 855	—	—

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

13. Інвестиційна нерухомість

Рух за статтями інвестиційної нерухомості був таким:

	2018 рік	2017 рік
Інвестиційна нерухомість станом на 1 січня	1 260 398	1 344 074
Переведення з категорії основних засобів	—	6 579
Надходження	3 081	1 620
Вибуття	(79 877)	(12 556)
Чистий збиток від коригування справедливої вартості	(30 359)	(39 274)
Переведення до категорії необоротні активи, утримувані для продажу	—	(40 045)
Інвестиційна нерухомість станом на 31 грудня 2018 року	1 153 243	1 260 398

У 2018 році Банк здійснив переоцінку інвестиційної нерухомості. Переоцінка була виконана внутрішнім спеціалістом-оцінювачем, який має відповідну професійну кваліфікацію і багаторічний досвід оцінки подібних об'єктів нерухомості в Україні. При проведенні оцінки основним підходом, який застосовувався, був порівняльний підхід.

Банк надав в оренду частину інвестиційної нерухомості за договорами операційної оренди. Майбутні мінімальні суми до отримання за договорами невідмовної операційної оренди включають таке:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
До 1 року	10 676	15 123
Від 1 до 5 років	8 746	374
Майбутні мінімальні суми до отримання за договорами операційної оренди, які не можуть бути розірвані	19 422	15 497

Протягом 2018 року Банк визнав орендний дохід у розмірі 34 068 тис. грн. (2017 рік: 32 990 тис. грн.), що включений до складу іншого доходу консолідованого звіту про прибутки і збитки (консолідованого звіту про фінансові результати).

14. Основні засоби

Рух основних засобів був таким:

	Будівлі	Поліпшення орендова- ного майна	Комп'ютери та обладнання	Меблі, інвентар та інші активи	Транспорт- ні засоби	Незавер- шене будівництво	Усього
Історична або переоцінена вартість							
На 31 грудня 2017 року	1 437 871	5 958	481 601	239 853	20 509	55 550	2 241 342
Надходження	—	—	76 125	13 230	1 568 123	674	1 658 152
Вибуття	(14)	(545)	(15 949)	(1 534)	(1 568 275)	(962)	(1 587 279)
Переведення	4 690	321	—	—	—	(5 011)	—
На 31 грудня 2018 року	1 442 547	5 734	541 777	251 549	20 357	50 251	2 312 215
Накопичена амортизація							
На 31 грудня 2017 року	(2 172)	(5 176)	(388 821)	(184 167)	(19 992)	—	(600 328)
Нараховано за рік	(25 136)	(443)	(43 439)	(14 588)	(329)	—	(83 935)
Вибуття	14	545	15 983	1 463	152	—	18 157
На 31 грудня 2017 року	(27 294)	(5 074)	(416 277)	(197 292)	(20 169)	—	(666 106)
Залишкова вартість							
На 31 грудня 2017 року	1 435 699	782	92 780	55 686	517	55 550	1 641 014
На 31 грудня 2018 року	1 415 253	660	125 500	54 257	188	50 251	1 646 109

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

14. Основні засоби (продовження)

	Будівлі	Поліпшення орендова- ного майна	Комп'ютери та обладнання	Меблі, інвентар та інші активи	Транспорт- ні засоби	Незавер- шене будівництво	Усього
Історична або переоцінена вартість							
На 31 грудня 2016 року	1 878 618	9 010	449 689	233 002	20 848	139 024	2 730 191
Надходження	132	—	36 057	7 929	—	10 389	54 507
Вибуття	—	(3 568)	(4 145)	(1 036)	(339)	(90 079)	(99 167)
Переведення до категорії інвестиційної нерухомості	(6 570)	—	—	(42)	—	—	(6 612)
Переведення	3 268	516	—	—	—	(3 784)	—
Вирахування накопиченої амортизації при переоцінці	(91 486)	—	—	—	—	—	(91 486)
Переоцінка вартості основних засобів	(346 091)	—	—	—	—	—	(346 091)
На 31 грудня 2017 року	1 437 871	5 958	481 601	239 853	20 509	55 550	2 241 342
Накопичена амортизація							
На 31 грудня 2016 року	(62 768)	(8 347)	(348 707)	(170 548)	(19 149)	—	(609 519)
Нараховано за рік	(30 902)	(288)	(44 257)	(14 675)	(1 182)	—	(91 304)
Вибуття	—	3 459	4 143	1 035	339	—	8 976
Переведення до категорії інвестиційної нерухомості	12	—	—	21	—	—	33
Списання накопиченої амортизації при переоцінці	91 486	—	—	—	—	—	91 486
На 31 грудня 2017 року	(2 172)	(5 176)	(388 821)	(184 167)	(19 992)	—	(600 328)
Залишкова вартість							
На 31 грудня 2016 року	1 815 850	663	100 982	62 454	1 699	139 024	2 120 672
На 31 грудня 2017 року	1 435 699	782	92 780	55 686	517	55 550	1 641 014

Станом на 31 грудня 2018 року будівлі, поліпшення орендованого майна та інші об'єкти основних засобів включали активи з історичною або переоціненою вартістю у розмірі 425 166 тис. грн., які були повністю амортизовані (31 грудня 2017 року: 365 321 тис. грн.). Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 31 грудня 2018 року Банк мав капітальні зобов'язання з придбання основних засобів у розмірі 3 872 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 4 616 тис. грн.).

Станом на 1 березня та на 1 серпня кожного року Банк проводить тестування справедливої вартості будівель. На основі такого тестування проводиться розрахунок відхилень справедливої вартості будівель від їхньої балансової вартості. Сума розрахованого відхилення аналізується на предмет суттєвості впливу на фінансову звітність Банку, та проводить переоцінку у разі суттєвого відхилення.

Крім того, незалежно від результатів тестування справедливої вартості будівель Банк здійснює переоцінку будівель не менше ніж один раз на три роки. Остання переоцінка будівель проводилась у 2017 незалежним оцінювачем, і справедлива вартість визначалась порівняльним та дохідним підходами, виходячи з ринкової інформації.

У разі відображення будівель за історичною вартістю станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість була б такою:

	31 грудня 2018 року (за переоціненою вартістю)	31 грудня 2018 року (за собівартістю)	31 грудня 2017 року (за переоціненою вартістю)	31 грудня 2017 року (за собівартістю)
Вартість	1 442 547	1 046 065	1 437 871	1 041 422
Накопичена амортизація	(27 294)	(189 444)	(2 172)	(177 567)
Залишкова вартість	1 415 253	856 621	1 435 699	863 855

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

15. Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів був таким:

	<i>Комп'ютерні програми та ліцензії</i>
Історична вартість	
На 31 грудня 2017 року	112 365
Надходження	21 345
Вибуття	(4 879)
На 31 грудня 2018 року	128 831
Накопичена амортизація	
На 31 грудня 2017 року	(62 860)
Нараховано за рік	(16 584)
Вибуття	4 879
На 31 грудня 2018 року	(74 565)
Залишкова вартість	
На 31 грудня 2017 року	49 505
На 31 грудня 2018 року	54 266
	<i>Комп'ютерні програми та ліцензії</i>
Історична вартість	
На 31 грудня 2016 року	80 228
Надходження	32 191
Вибуття	(54)
На 31 грудня 2017 року	112 365
Накопичена амортизація	
На 31 грудня 2016 року	(53 450)
Нараховано за рік	(9 464)
Вибуття	54
На 31 грудня 2017 року	(62 860)
Залишкова вартість	
На 31 грудня 2016 року	26 778
На 31 грудня 2017 року	49 505

Станом на 31 грудня 2018 року нематеріальні активи вартістю 41 334 тис. грн. були повністю амортизовані (31 грудня 2017 року: 41 085 тис. грн.). Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 31 грудня 2018 року Банк мав капітальні зобов'язання з придбання нематеріальних активів у розмірі 7 740 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 19 125 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

16. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають:

	<i>31 грудня 2018 року</i>	<i>31 грудня 2017 року</i>
Поточні податкові витрати	135	(816)
Відстрочений податок	(105 271)	(180 706)
Витрати з податку на прибуток	(105 136)	(181 522)

Станом на 31 грудня 2018 року податок на прибуток в Україні стягувався з оподатковуваного прибутку за вирахуванням валових витрат за ставкою 18% (31 грудня 2017 року: 18%).

Податкові активи та зобов'язання включають:

	<i>31 грудня 2018 року</i>	<i>31 грудня 2017 року</i>
Податкові активи	161 080	122 321
Відстрочені податкові активи	2 033 021	2 138 292
Податкові активи	2 194 101	2 260 613

Ефективна ставка податку на прибуток відрізняється від офіційних ставок податку на прибуток. Узгодження сум витрат зі сплати податку на прибуток, розрахованих із застосуванням нормативної ставки, та фактично нарахованих сум є таким:

	<i>2018 рік</i>	<i>2017 рік</i>
Прибуток до оподаткування	909 967	947 017
Нормативна ставка податку	18%	18%
Витрати з податку на прибуток за нормативною ставкою	(163 794)	(170 463)
Зміна у невизнаному відстроченому податковому активі	68 758	124 491
Доходи визнані тільки для цілей оподаткування	—	(114 319)
Вплив витрат, які не підлягають вирахуванню	(10 100)	(21 231)
Витрати з податку на прибуток	(105 136)	(181 522)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

16. Податок на прибуток (продовження)

Відстрочені податкові активи та зобов'язання включають:

	Виникнення та сторнування тимчасових різниць			Виникнення та сторнування тимчасових різниць				
	У консолідо- ваному звіті про прибутки та збитки (консолідо- ваному звіті про фінан- совий результат)		В консолідо- ваному звіті про сукупний дохід	У консолідо- ваному звіті про прибутки та збитки (консолідо- ваному звіті про фінан- совий результат)		Вплив застосування МСФЗ (IFRS) 9	В консолідо- ваному звіті про сукупний дохід	
	1 січня 2017 року	31 грудня 2017 року		31 грудня 2017 року	31 грудня 2018 року		31 грудня 2017 року	31 грудня 2018 року
Податковий ефект тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню								
Резерв під зменшення корисності активів та зобов'язань	2 700 931	328 984	—	3 029 915	374 405	(1 877 800)	—	1 526 520
Оцінка фінансових інструментів	67 737	(22 134)	26 025	71 628	—	—	195 498	267 126
Нараховані відсотки за борговими зобов'язаннями	717 822	(717 822)	—	—	—	—	—	—
Інші активи	3 334	(3 334)	—	—	—	—	—	—
Перенесення невикористаних податкових збитків на майбутні періоди	—	48 804	—	48 804	—	1 699 771	—	1 748 575
Відстрочені податкові активи	3 489 824	(365 502)	26 025	3 150 347	374 405	(178 029)	195 498	3 542 221
Невизнаний відстрочений податковий актив	(1 103 342)	124 491	(26 025)	(1 004 876)	(374 405)	68 758	(195 498)	(1 506 021)
Визнаний податковий актив	2 386 482	(241 011)	—	2 145 471	—	(109 271)	—	2 036 200
Податковий ефект тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню								
Основні засоби та нематеріальні активи	(64 482)	60 305	(3 002)	(7 179)	—	4 000	—	(3 179)
Відстрочені податкові зобов'язання	(64 482)	60 305	(3 002)	(7 179)	—	4 000	—	(3 179)
Чисті відстрочені податкові активи	2 322 000	(180 706)	(3 002)	2 138 292	—	(105 271)	—	2 033 021

Інформація про професійні судження керівництва, застосовані при визнанні відстроченого податкового активу, наведена у Примітці 4.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

17. Інші активи та зобов'язання

Інші активи включають:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Інші фінансові активи		
Інші нараховані доходи	363 981	328 468
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	169 002	156 452
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	64 987	215 757
Нараховані комісії за обслуговування фінансових гарантій	18 804	9 431
Інше	122	124
	<u>616 896</u>	<u>710 232</u>
Мінус – резерв під зменшення корисності	(389 595)	(309 474)
Інші фінансові активи	<u>227 301</u>	<u>400 758</u>
Інші активи		
Передоплати	1 688 710	57 179
Інші податкові активи, крім тих, що пов'язані з податком на прибуток	463 496	259 635
Банківські метали	83 634	61 197
Готівкові кошти, наявність яких не підтверджена	34 855	35 471
Запаси	32 743	25 313
Інше	3 017	1 368
	<u>2 306 455</u>	<u>440 163</u>
Мінус – резерв під зменшення корисності	(82 233)	(73 005)
Інші активи	<u>2 224 222</u>	<u>367 158</u>
Всього інші активи	<u>2 451 523</u>	<u>767 916</u>

Передоплати включають суму передоплати за придбання об'єктів, що будуть передані Банком у фінансовий лізинг, у розмірі 1 568 123 тис. грн. Відповідна сума податку на додану вартість за такою передоплатою включена у статтю інші податкові активи, крім тих, що пов'язані з податком на прибуток, у розмірі 313 625 тис. грн. Також, Банк отримав аванси за операціями фінансового лізингу у сумі 564 524 тис. грн. (Примітка 19).

Інші зобов'язання включають:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Інші фінансові зобов'язання		
Транзитні рахунки по операціях з клієнтами	31 643	6 126
Транзитні рахунки по операціях з платіжними картками	29 771	31 921
Зобов'язання по виданих фінансових гарантіях	8 756	7 123
Нараховані витрати	6 481	4 173
Інші фінансові зобов'язання	<u>76 651</u>	<u>49 343</u>
Інші зобов'язання		
Нарахування невикористаних відпусток	111 952	74 213
Нарахована заробітна плата	71 727	74 453
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	64 542	53 775
Кредиторська заборгованість за податками та обов'язковими платежами, крім податку на прибуток	38 040	27 705
Доходи майбутніх періодів	27 329	29 196
Кредиторська заборгованість за господарською діяльністю банку	22 627	8 996
Нараховані пенсійні внески	1 800	1 030
Інше	8 955	6 237
Інші зобов'язання	<u>346 972</u>	<u>275 605</u>
Всього інші зобов'язання	<u>423 623</u>	<u>324 948</u>

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

17. Інші активи та зобов'язання (продовження)

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків інших фінансових активів (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками) протягом 2018 року:

	<i>Етап 1 На груповій основі</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	553 780
Нові створенні або придбанні активи	88 436
Завершені/(погашені) активи	(186 865)
Зміни балансової вартості	(5 825)
Курсові різниці	(1 632)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	447 894

	<i>Етап 1 На груповій основі</i>
Резерв на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	466 342
Нові створенні або придбанні активи	5 710
Завершені/(погашені) активи	(10 978)
Переведення в ПЗФА	(109 304)
Зміни резервів	41 780
Курсові різниці	(3 955)
Резерв на 31 грудня 2018 року	389 595

В таблицях нижче представлений аналіз змін очікуваних кредитних збитків інших нефінансових активів протягом 2018 року:

Резерв на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	73 005
Нараховано/(сторновано)	7 694
Курсові різниці	1 534
Резерв на 31 грудня 2018 року	82 233

В таблиці нижче представлений рух резервів за іншими активами протягом 2017 року:

	<i>Інші активи</i>
На 1 січня 2017 року	400 408
Нараховано/(сторновано)	(19 333)
Списання	(2 170)
Курсові різниці	3 574
На 31 грудня 2017 року	382 479

18. Заборгованість перед кредитними установами

Заборгованість перед кредитними установами включає:

	<i>31 грудня 2018 року</i>	<i>31 грудня 2017 року</i>
Кредити міжнародних фінансових організацій	22 475 335	20 896 851
Поточні рахунки	1 612 142	1 823 814
Кредити та депозити інших банків	318 435	560 689
Кореспондентський рахунок в НБУ	—	2 424
Інша заборгованість перед кредитними установами	1	9
Заборгованість перед кредитними установами	24 405 913	23 283 787

Забезпечення гарантій (Примітка 23)

—

—

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

Станом на 31 грудня 2018 року поточні рахунки включають 1 236 727 тис. грн., розміщені п'ятьма українськими банками (31 грудня 2017 року: 1 234 719 тис. грн., розміщені п'ятьма українськими банками). Ці кошти були отримані на звичайних банківських умовах.

Станом на 31 грудня 2018 року загальна заборгованість українських банків у складі заборгованості перед кредитними установами складає 1 698 941 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 1 909 175 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2018 року кредити та депозити інших банків, кредити міжнародних фінансових організацій включають 231 162 тис. грн. за угодами, укладеними з іноземними кредиторами з метою залучення кредитних ресурсів під гарантійне та страхове покриття експортних кредитних агентств, отримані від банків країн-членів ОЕСР, та 21 369 тис. грн. за угодами в рамках торговельного фінансування (31 грудня 2017 року: 474 601 тис. грн. та 23 813 тис. грн., відповідно). Ці кредити деноміновані в євро (31 грудня 2017 року: в євро), проценти за ними нараховуються за фіксованими та плаваючими ставками, і строки їх погашення співвідносяться зі строками погашення кредитів клієнтам, наданих Банком за зазначеними напрямками фінансування.

Станом на 31 грудня 2018 року кредити міжнародних фінансових організацій включають позики від Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) в рамках Другого проекту розвитку експорту та Додаткового фінансування для Другого проекту розвитку експорту балансовою вартістю 5 732 611 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 6 099 080 тис. грн.). Кредити деноміновані в доларах США, отримані Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + spread МБРР, що переглядається двічі на рік, та на поточну дату процентні ставки становлять відповідно: 3,12% та 3,55% річних. Кредити підлягають погашенню у 2026 та 2041 роках.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від МБРР в рамках Проекту з енергоефективності на суму 4 543 506 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 4 778 533 тис. грн.). Кредит деномінований в доларах США, отриманий Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + spread МБРР, яка переглядається двічі на рік і має поточну процентну ставку 3,33% річних. Кредит підлягає погашенню у 2040 році.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від МБРР в рамках Проекту доступу до довготермінового фінансування на суму 876 659 тис. грн. Загальна сума фінансування за кредитом відповідно до Угоди про позику становить 150 000 тис. дол. США. Кредит деномінований в доларах США, отриманий Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + spread МБРР, яка переглядається двічі на рік і має поточну процентну ставку 3,55% річних. Кредит підлягає погашенню у 2052 році.

Станом на 31 грудня 2018 року кредити міжнародних фінансових організацій включають кредити від Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) в рамках позики для кредитування малих та середніх підприємств та установ з середньою капіталізацією та кредиту на підтримку поглибленої та всебічної зони вільної торгівлі між ЄС та Україною (ПВЗВТ) на загальну суму 5 166 848 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 3 302 977 тис. грн.) Загальна сума фінансування за кредитом відповідно до Фінансових угод становить 360 000 тис. євро. Транші кредитів деноміновані в доларах США та підлягають погашенню у 2023 році, мають фіксовану та плаваючі процентні ставки для кожного траншу: LIBOR(6m)USD + маржа ЄІБ, плаваючі процентні ставки переглядаються двічі на рік, та на поточну дату процентні ставки становлять відповідно: 5,027%, 6,12888% та 6,42788% річних.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) в рамках Програми для кредитування малих та середніх підприємств, що спрямована на підтримку ПВЗВТ з Україною. Сума кредиту відповідно до Кредитної угоди становить еквівалент 25 000 тис. дол. США. Кредит деномінований в доларах США, обліковується Банком в гривні під фіксовану процентну ставку 18,1% річних. Кредит підлягає погашенню у 2021 році.

Для цілей представлення консолідованому звіту про рух грошових коштів Банк розподіляє кошти, залучені від кредитних установ, на кошти для операційної та фінансової діяльності. Кошти, залучені від українських банків, були включені до категорії коштів для операційної діяльності, а кошти від інших банків — для фінансової діяльності.

Кредитні договори з міжнародними фінансовими організаціями та з деякими іншими банками встановлюють певні фінансові умови та обмеження (Примітка 23).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

19. Заборгованість перед клієнтами

Заборгованість перед клієнтами включає:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Поточні рахунки:		
- Юридичні особи	18 106 953	17 517 732
- Бюджетні організації	6 592 570	6 825 732
- Фізичні особи	4 110 000	4 017 437
- Заборгованість за коштами в управлінні Банку	1	1
	28 809 524	28 360 902
Строкові депозити:		
- Юридичні особи	31 235 635	41 077 335
- Фізичні особи	22 117 965	21 063 263
	53 353 600	62 140 598
Заборгованість перед клієнтами	82 163 124	90 501 500
Забезпечення кредитів клієнтам (Примітка 11)	1 152 540	470 144
Забезпечення акредитивів (Примітка 23)	1 020 095	350 089
Забезпечення гарантій та авалів (Примітка 23)	899 741	470 238
Аванси отримані за фінансовим лізингом (Примітка 17)	564 524	—
Забезпечення зобов'язань з надання кредитів (Примітка 23)	12 800	12 137

Станом на 31 грудня 2018 року поточні рахунки юридичних осіб включали кошти десяти найбільших клієнтів у сумі 6 395 321 тис. грн. (35,3% від загальної суми поточних рахунків юридичних осіб) (31 грудня 2017 року: 3 945 266 тис. грн., або 22,5%).

Станом на 31 грудня 2018 року поточні рахунки фізичних осіб включали кошти десяти найбільших клієнтів у сумі 130 176 тис. грн. (3,2% від загальної суми поточних рахунків фізичних осіб) (31 грудня 2017 року: 140 703 тис. грн., або 3,5%).

Станом на 31 грудня 2018 року строкові депозити юридичних осіб включали кошти, залучені від п'ятих клієнтів-юридичних осіб, в сумі 20 365 656 тис. грн. (65,2% від суми строкових депозитів юридичних осіб) (31 грудня 2017 року: 29 041 841 тис. грн., або 70,7%).

Станом на 31 грудня 2018 року строкові депозити фізичних осіб включали кошти, залучені від десятих клієнтів-фізичних осіб, у сумі 1 280 491 тис. грн. (5,8% від суми строкових депозитів фізичних осіб) (31 грудня 2017 року: 1 242 393 тис. грн., або 5,9%).

Станом на 31 грудня 2018 року строкові депозити юридичних осіб включали кошти, залучені в золоті, які обліковуються за справедливою вартістю з відображенням змін через прибутки або збитки, у сумі 13 682 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 15 878 тис. грн.).

Повернення вкладників банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

19. Заборгованість перед клієнтами (продовження)

Аналіз рахунків клієнтів за галузями є таким:

	<i>31 грудня 2018 року</i>	<i>%</i>	<i>31 грудня 2017 року</i>	<i>%</i>
Фізичні особи	26 227 965	31,9	25 080 700	27,7
Сільське господарство та харчова промисловість	20 326 311	24,7	29 252 217	32,3
Бюджетні організації	6 592 570	8,0	6 825 732	7,5
Торгівля	5 850 084	7,1	6 176 607	6,8
Машинобудування	3 411 351	4,2	4 168 734	4,6
Фінансові послуги	2 520 362	3,1	2 365 596	2,6
Професійна, наукова та технічна діяльність	2 498 456	3,0	3 129 411	3,5
Енергетика	2 198 647	2,7	1 209 384	1,3
Видобувна галузь	1 992 093	2,4	526 133	0,6
Транспорт та зв'язок	1 594 116	1,9	1 050 228	1,2
Будівництво	1 297 347	1,6	1 025 845	1,1
Металообробка	901 708	1,1	902 170	1,0
Інформація та телекомунікації	723 266	0,9	1 692 675	1,9
Нерухомість	600 222	0,7	661 627	0,7
Виробництво будівельних матеріалів	568 994	0,7	680 606	0,8
Переробна діяльність	445 426	0,5	509 829	0,6
Хімічна промисловість	354 178	0,4	583 796	0,6
Металургія	298 995	0,4	229 820	0,3
Індивідуальні послуги	293 734	0,4	248 019	0,3
Освіта	254 173	0,3	201 930	0,2
Охорона здоров'я	240 137	0,3	284 422	0,3
Деревообробна промисловість	228 925	0,3	277 697	0,3
Виробництво гумової та пластикової продукції	121 919	0,1	117 304	0,1
Легка промисловість	94 669	0,1	97 668	0,1
Целюлозно-паперова промисловість	85 526	0,1	78 810	0,1
Готелі та ресторани	74 758	0,1	167 975	0,2
Інше	2 367 192	3,0	2 956 565	3,3
Заборгованість перед клієнтами	82 163 124	100,0	90 501 500	100,0

Кошти в управлінні Банку

Банк виступає розпорядником коштів декількох фондів фінансування будівництва. Загальна інформація щодо заборгованості за коштами в управлінні Банку є такою:

	<i>2018 рік</i>	<i>2017 рік</i>
На 1 січня	1	8 077
Кошти, залучені від фізичних осіб	60	218
Інвестовані кошти	(60)	(8 294)
На 31 грудня	1	1

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

20. Емітовані єврооблігації

	31 грудня 2018 року			31 грудня 2017 року		
	Номінальна вартість (тис.)	Валюта	Балансова вартість	Номінальна вартість (тис.)	Валюта	Балансова вартість
Емісія квітня 2010 року	500 000	дол. США	14 044 589	500 000	дол. США	14 243 831
Емісія жовтня 2010 року	250 000	дол. США	7 022 294	250 000	дол. США	7 121 916
Емісія січня 2013 року	500 000	дол. США	14 355 526	500 000	дол. США	14 546 737
Емісія квітня 2013 року	100 000	дол. США	2 871 105	100 000	дол. США	2 909 347
Емісія березня 2018 року	4 051 000	грн.	4 248 391	—	—	—
Емітовані єврооблігації			42 541 905			38 821 831

У квітні 2010 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» (структуроване підприємство, зареєстроване у Великій Британії), випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 500 000 тис. дол. США (3 996 500 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,375% річних і погашенням у квітні 2015 року.

У жовтні 2010 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 250 000 тис. дол. США (1 998 250 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,375% річних і погашенням у квітні 2015 року.

Облігації були консолідовані і становлять єдину серію з облігаціями, випущеними у квітні 2010 року.

Єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 750 000 тис. дол. США з погашенням у 2015 році були з 20 липня 2015 року перепрофільовані на наступних умовах:

- ▶ ставка купону — 9,625% річних;
- ▶ кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 27 квітня 2022 року, при цьому, 27 квітня 2019 року — погашення 50% суми єврооблігацій, решта 50% суми облігацій погашатиметься протягом 27 жовтня 2019 року — 27 квітня 2022 року шістьма рівними піврічними платежами.

Оскільки зміна умов не призвела до припинення визнання існуючих боргових інструментів, після внесення змін до умов випуску зазначених єврооблігацій Банк продовжив визнавати зазначені зобов'язання за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка здійснивши їй відповідний перерахунок.

У січні 2013 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 500 000 тис. дол. США (3 996 500 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,75% річних і погашенням у січні 2018 року.

У квітні 2013 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 100 000 тис. дол. США (799 300 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,75% річних і погашенням у січні 2018 року. Облігації були консолідовані і становлять єдину серію з облігаціями, випущеними у січні 2013 року.

Єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 600 000 тис. дол. США з погашенням у 2018 році були з 23 липня 2015 року перепрофільовані на наступних умовах:

- ▶ ставка купону — 9,75% річних;
- ▶ кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 22 січня 2025 року, при цьому, 22 січня 2021 року — погашення 50% суми єврооблігацій, решта 50% суми облігацій погашатиметься протягом 22 липня 2021 року — 22 січня 2025 року вісьмома рівними піврічними платежами.

Оскільки зміна умов не призвела до припинення визнання існуючих боргових інструментів, після внесення змін до умов випуску зазначених єврооблігацій Банк продовжив визнавати зазначені зобов'язання за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка здійснивши їй відповідний перерахунок.

У березні 2018 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» (структуроване підприємство, зареєстроване у Великій Британії), випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 4 051 000 тис. грн. з фіксованою ставкою купону 16,5% річних і погашенням у березні 2021 року.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

21. Субординований борг

У лютому 2006 року Банк отримав кредит у розмірі 95 000 тис. дол. США (2 630 385 тис. грн.) від «Credit Suisse International». Цей кредит був профінансований шляхом випуску «Credit Suisse International» облігацій участі в кредиті зі ставкою 8,4% без права зворотної вимоги виключно для цілей фінансування субординованого боргу Банку. В лютому 2011 року процентну ставку було змінено на 5,79% відповідно до строковості кредиту. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 9 лютого та 9 серпня кожного року, починаючи з 9 серпня 2006 року.

У листопаді 2006 року Банк отримав ще один кредит у розмірі 30 000 тис. дол. США (830 648 тис. грн.) від «Credit Suisse International». Цей кредит був профінансований шляхом випуску облігацій участі в кредиті зі ставкою 8,4% з подальшою консолідацією і формуванням єдиної серії з цінними паперами, випущеними у лютому 2006 року. В лютому 2011 року процентну ставку було змінено на 5,79% відповідно до строковості кредиту. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 9 лютого та 9 серпня кожного року, починаючи з 9 серпня 2006 року.

29 травня 2015 року між Банком в якості позичальника, «Credit Suisse International» в якості кредитодавця та «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» в якості нового кредитодавця була укладена друга додаткова кредитна угода, за умовами якої, з дати її підписання було змінено кредитора з «Credit Suisse International» на «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» за вищезазначеними угодами.

9 липня 2015 року між Банком та «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» була підписана Угода про внесення змін та викладення у новій редакції кредитної угоди (Угоди про запозичення коштів на субординованих умовах у формі субординованого кредиту) на суму 125 000 тис. дол. США від 7 лютого 2006 року зі змінами та доповненнями, внесеними Додатковою кредитною угодою від 9 листопада 2006 року та Другою Додатковою кредитною угодою від 29 травня 2015 року, згідно із якою:

- ▶ процентна ставка з 9 серпня 2015 року встановлюється відповідно до умов угоди та складає 7% + 6-місячний ЛІБОР і на 31 грудня 2018 року становить 9,52238%;
- ▶ кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 9 лютого 2023 року, при цьому, 9 лютого 2020 року – погашення 50% суми кредиту, решта 50% суми кредиту погашатиметься протягом 9 серпня 2020 року – 9 лютого 2023 року шістьма рівними піврічними платежами.

Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість зазначеного кредиту становила 3 584 690 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 3 615 792 тис. грн.).

22. Капітал

Станом на 31 грудня 2018 року статутний капітал Банку складався з 26 490 412 простих іменних акцій (31 грудня 2017 року: 26 490 412 простих іменних акцій) номінальною вартістю 1 462,04 гривень кожна (31 грудня 2017 року: 1 462,04 гривень кожна). Станом на 31 грудня 2018 року 26 490 412 простих іменних акцій були повністю сплачені та зареєстровані (31 грудня 2017 року: 26 490 412 простих іменних акцій були повністю сплачені та зареєстровані).

У лютому 2017 року згідно з Постановою Кабінету міністрів України від 1 лютого 2017 року № 54 статутний капітал Банку було збільшено на 3 022 000 тис. грн. шляхом випуску 2 066 975 додаткових акцій існуючої номінальної вартості 1 462,04 гривень кожна із збереженням у власності держави 100 відсотків таких акцій. У березні 2017 року ці акції були зареєстровані.

Придбання державою акцій додаткової емісії було здійснене в обмін на ОВДП з індексованою вартістю загальною номінальною вартістю 3 022 001 тис. грн.

На дату первісного визнання різниця між номінальною та справедливою вартістю ОВДП у сумі 635 104 тис. грн. була визнана у складі власного капіталу як результат від операцій з акціонером.

В березні 2017 року згідно з Постановою Кабінету міністрів України від 6 березня 2017 року № 123 статутний капітал Банку було збільшено на 4 700 001 тис. грн. шляхом випуску 3 214 687 додаткових акцій номінальною вартістю 1 462,04 гривень кожна із збереженням у власності держави 100 відсотків таких акцій. У квітні 2017 року ці акції були зареєстровані.

Придбання державою акцій додаткової емісії було здійснене в обмін на ОВДП в розмірі 4 700 001 тис. грн.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

22. Капітал (продовження)

Рух у статутному капіталі був таким:

	<i>Кількість акцій</i>	<i>Номінальна вартість, тис. грн.</i>	<i>Перерахована вартість, тис. грн.</i>
На 1 січня 2017 року	21 208 750	31 008 041	31 008 041
Випущені акції	5 281 662	7 722 001	7 722 001
На 31 грудня 2017 року	26 490 412	38 730 042	38 730 042
Випущені акції	—	—	—
На 31 грудня 2018 року	26 490 412	38 730 042	38 730 042

Рух резервів переоцінки

Рух у резервах переоцінки був таким:

	<i>Резерв переоцінки основних засобів</i>	<i>Нереалізовані прибутки/ (збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Резерв переоцінки</i>
На 1 січня 2017 року	1 021 863	(296 528)	725 335
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків	(18 029)	—	(18 029)
Перенесення резерву переоцінки основних засобів в результаті вибуття активів	(5 436)	—	(5 436)
Переоцінка основних засобів	(271 333)	—	(271 333)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(3 002)	—	(3 002)
Чистий збиток від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу, у тому числі:	—	(144 584)	(144 584)
Чистий збиток від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу, перекласифікований до консолідованого звіту про прибутки і збитки (консолідованого звіту про фінансові результати)	—	53 148	53 148
Чисті нереалізовані збитки від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	—	(197 732)	(197 732)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	—	—	—
На 31 грудня 2017 року	724 063	(441 112)	282 951
Ефект від застосування МСФЗ (IFRS) 9	—	(71 168)	(71 168)
Залишок на початок періоду, перерахований у відповідності до МСФЗ (IFRS) 9	724 063	(512 280)	211 783
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків	(13 258)	—	(13 258)
Чистий збиток від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, у тому числі:	—	(1 014 931)	(1 014 931)
Зміни у резервах під зменшення корисності за інвестиційними борговими цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	1 837	1 837
Чисті реалізовані збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані до консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати)	—	52 803	52 803
Чисті нереалізовані збитки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	(1 069 571)	(1 069 571)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	—	—	—
На 31 грудня 2018 року	710 805	(1 527 211)	(816 406)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

22. Капітал (продовження)

Характер та призначення резервів

Резерв переоцінки основних засобів

Резерв переоцінки основних засобів використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується збільшення вартості того ж самого активу, раніше відображеного у складі капіталу.

Нереалізовані прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Резерви та інші фонди Банку

Резервний фонд створюється відповідно до Статуту до досягнення 25 відсотків розміру регулятивного капіталу станом на початок кожного року. Розмір відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми щорічного прибутку Банку. Резервний фонд формується на покриття непередбачених збитків за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

Резерви Банку, що підлягають розподілу, визначаються загальною сумою резервів відповідно до даних бухгалтерського обліку. Станом на 31 грудня 2018 року резерви Банку, що не підлягають розподілу, становили (653 480) тис. грн. (31 грудня 2017 року: 445 877 тис. грн.). Резерви Банку, що не підлягають розподілу, представлені резервом переоцінки та загальним резервним фондом, який створюється для покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені ризики чи умовні зобов'язання.

23. Договірні та умовні зобов'язання

Операційне середовище

Економіка України є відкритою та вважається ринковою із певними ознаками перехідної економіки, характеризується залежністю від світових цін на сировинні товари, низькою ліквідністю на ринках капіталу та обмежувальним валютним контролем. При цьому банківська діяльність в Україні характеризується високими ризиками, нетиповими для розвинених ринків.

Позитивні показники соціально-економічного розвитку України за 2018 рік свідчать про утримання відносної макроекономічної стабільності, яка є основою для подальшого відновлення економіки.

Збереження загальної позитивної цінової динаміки на основні товарні групи українського експорту сприяло росту показників експорту товарів і послуг з України на 8,6% (згідно даних Держстату).

У той же час розширення інвестиційного і споживчого попиту зумовили випереджальне зростання імпорту товарів і послуг на 14,3% (згідно даних Держстату) та збільшення від'ємного сальдо поточного рахунку платіжного балансу.

При цьому дефіцит зовнішньої торгівлі компенсувався надходженнями за фінансовим рахунком, а зведений платіжний баланс України за результатами 2018 року залишився профіцитним, що сприяло збереженню курсової стабільності. Станом на 31 грудня 2018 року офіційний обмінний курс гривні до долара США становив 27,69 гривні за 1 долар США (станом на 31 грудня 2017 року – 28,07).

Необхідність рефінансування значних виплат із обслуговування та погашення державного й гарантованого державою боргу спонукало до активізації співпраці України з МВФ та іншими міжнародними фінансовими організаціями (МФО) та виходу на міжнародний ринок капіталу із розміщенням облігацій зовнішньої державної позики (ОЗДП). При цьому надходження траншу від МВФ за новою програмою stand-by (SBA-2018), коштів фінансової допомоги від МФО та позитивне сальдо інтервенцій НБУ на міжбанківському валютному ринку забезпечили загальне збільшення міжнародних резервів НБУ до 20,8 млрд. дол. США станом на кінець 2018 року.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Операційне середовище (продовження)

Продовження розширення внутрішнього попиту та міжнародної торгівлі сприяли зростанню практично всіх видів економічної діяльності та відновленню економіки України у цілому (зростання ВВП протягом 12 кварталів поспіль). Згідно даних Держстату у 2018 році загальний приріст ВВП склав – 3,3%, при цьому промислове виробництво виросло на 1,6%, оборот роздрібної торгівлі – на 6,1%, індекс виконання будівельних робіт – на 4,4%, сільськогосподарської продукції – на 7,8%.

Підвищення адміністративно-регульованих тарифів та цін виробниками промислової продукції на фоні росту номінальних доходів населення сприяли збереженню високого інфляційного тиску на споживчому ринку. За таких умов для забезпечення стратегічних цілей інфляційного таргетування НБУ продовжував жорстку монетарну політику й протягом 2018 року чотири рази послідовно підвищував облікову ставку. За таких умов згідно даних Держстату у 2018 році споживча інфляція в Україні сповільнилась до 9,8% (грудень 2018 року до грудня 2017 року).

Подальше відновлення економіки України значною мірою залежить від збереження стабільного соціально-політичної ситуації в умовах проведення президентських та парламентських виборів, геополітичних чинників, кон'юнктури зовнішніх товарних ринків та ринку капіталу, розвитку ситуації на сході країни та продовження необхідних соціально-економічних реформ.

Обмежені платоспроможність населення, ліквідність та ефективність діяльності підприємств негативно впливають на можливість позичальників обслуговувати свою заборгованість перед Банком та можливості щодо його фінансування на внутрішньому ринку.

Необхідність здійснення значних виплат за зобов'язаннями у 2019-2020 роках, ріст невизначеності розвитку соціально-політичної ситуації в Україні, погіршення умов зовнішньої торгівлі та загальної макроекономічної ситуації можуть мати негативний вплив на фінансовий стан та результати діяльності Банку. Залежно від надходження такої інформації, Банком здійснюється оперативний перегляд оцінки майбутніх грошових потоків та вживаються необхідні заходи для підтримки стабільності його діяльності.

Юридичні аспекти

В ході звичайного ведення операцій Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку.

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності, включаючи правила валютного й митного контролю, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банку, є правильним, і діяльність Банку здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює його діяльність, і що Банк нараховував та сплатив усі належні податки.

У той же час, існує ризик того, що операції і правильність тлумачень, які не були піддані сумніву контролюючими органами в минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик з часом значно зменшується. Визначення сум та ймовірності негативних наслідків можливих незаявлених позовів є недоцільним.

З 1 вересня 2013 року набрали чинності правила трансфертного ціноутворення. Ці правила передбачають, що у разі здійснення операцій з пов'язаними сторонами (особами нерезидентами) і в деяких випадках з непов'язаними сторонами (контрольовані операції) не за ринковою ціною, суб'єкти господарювання повинні нараховувати додаткові податкові зобов'язання.

Банк здійснює операції, що є контрольованими, виключно за ринковими цінами. У Банку впроваджено необхідний внутрішній контроль для дотримання вимог законодавства з трансфертного ціноутворення.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру

Зобов'язання кредитного характеру Банку включали:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Зобов'язання з надання кредитів	5 588 762	3 434 416
Гарантії	4 166 892	3 045 807
Акредитиви	1 080 298	350 089
Авалювання векселів	349 446	333 227
	11 185 398	7 163 539
Мінус – резерви	(72 625)	(6 168)
Зобов'язання кредитного характеру (до вирахування вартості забезпечення грошовими коштами)	11 112 773	7 157 371
Мінус – грошові кошти, утримувані як забезпечення акредитивів, авалів, гарантії та кредитних зобов'язань (Примітка 19)	(1 932 636)	(832 464)
Зобов'язання кредитного характеру	9 180 137	6 324 907

Станом на 31 грудня 2018 року Банк видав акредитиви на суму 1 070 441 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 1 010 237 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 331 438 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 331 438 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2018 року Банк видав гарантії на суму 2 788 159 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 518 031 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 2 013 028 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 177 627 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2018 року зобов'язання Банку з кредитування за відкритими кредитними лініями для проведення операцій з платіжними картками становили 376 804 тис. грн. (31 грудня 2017 року: 251 449 тис. грн.).

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за зобов'язаннями з надання кредитів:

	Етап 1 На груповій основі	Етап 2 Індиві- дуально	Етап 2 На груповій основі	Етап 3 Індиві- дуально	Етап 3 На груповій основі	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	3 415 214	–	18 805	–	397	3 434 416
Нові створенні або придбанні зобов'язання з надання кредитів	9 304 646	–	–	–	–	9 304 646
Зобов'язання з надання кредитів, визнання яких було припинено або які були погашені (за виключенням списання)	(5 653 860)	(3 130)	(24 903)	(509)	(40 531)	(5 722 933)
Переводи в Етап 1	83 983	(542)	(83 057)	–	(384)	–
Переводи в Етап 2	(133 707)	21 406	112 679	(377)	(1)	–
Переводи в Етап 3	(59 632)	(9 889)	(6 487)	67 850	8 158	–
Зміни балансової вартості	(1 537 917)	(7 845)	(10 299)	33 105	38 590	(1 484 366)
Курсові різниці	57 073	–	(74)	–	–	56 999
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	5 475 800	–	6 664	100 069	6 229	5 588 762

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру (продовження)

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>Індиві-</i> <i>дуально</i>	<i>Етап 2</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>Індиві-</i> <i>дуально</i>	<i>Етап 3</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	44 067	—	408	—	233	44 708
Нові створенні або придбанні активи	175 820	—	—	—	—	175 820
Активи, визнання яких було припинено або які були погашені (за виключенням списання)	(117 322)	—	(517)	—	(27 645)	(145 484)
Переводи в Етап 1	299	—	(63)	—	(236)	—
Переводи в Етап 2	(2 743)	2 543	256	(56)	—	—
Переводи в Етап 3	(2 831)	—	(1 323)	2 289	1 865	—
Зміни резервів	(34 069)	(2 543)	1 330	1 748	28 739	(4 795)
Курсові різниці	(1 564)	—	—	—	—	(1 564)
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2018 року	61 657	—	91	3 981	2 956	68 685

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за акредитивами (крім рахунків покриття):

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	20 349	20 349
Нові створенні або придбанні акредитиви	74 500	74 500
Акредитиви, визнання яких було припинено або які були погашені (за виключенням списання)	(19 244)	(19 244)
Зміни балансової вартості	(12 251)	(12 251)
Курсові різниці	(3 150)	(3 150)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	60 204	60 204

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під акредитиви на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	—	—
Нові створенні або придбанні акредитиви	2 993	2 993
Зміни резервів	(309)	(309)
Курсові різниці	(324)	(324)
Резерв під акредитиви на 31 грудня 2018 року	2 360	2 360

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за аваліями:

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	333 227	333 227
Нові створенні або придбанні авалі	1 566 809	1 566 809
Авалі, визнання яких було припинено або які були погашені (за виключенням списання)	(1 550 590)	(1 550 590)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	349 446	349 446

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Зобов'язання кредитного характеру(продовження)

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під авалі на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	27	27
Нові створенні або придбанні авалі	117	117
Авалі, визнання яких було припинено або які були погашені (за виключенням списання)	(114)	(114)
Резерв під авалі на 31 грудня 2018 року	30	30

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за гарантіями:

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 3</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	2 809 454	236 353	—	3 045 807
Нові створенні або придбанні гарантії	2 977 356	—	—	2 977 356
Гарантії, визнання яких було припинено або які були погашені (за виключенням списання)	(1 626 932)	(59 321)	—	(1 686 253)
Переводи в Етап 1	11 500	(11 500)	—	—
Переводи в Етап 2	(77 672)	77 672	—	—
Переводи в Етап 3	—	(171 167)	171 167	—
Зміни балансової вартості	(122 340)	(2 475)	—	(124 815)
Курсові різниці	(34 799)	(3 095)	(7 309)	(45 203)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2018 року	3 936 567	66 467	163 858	4 166 892

	<i>Етап 1</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Етап 2</i> <i>На груповій</i> <i>основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під гарантії на 1 січня 2018 року згідно МСФЗ (IFRS) 9	575	—	575
Нові створенні або придбанні гарантії	1 349	—	1 349
Гарантії, визнання яких було припинено або які були погашені (за виключенням списання)	(232)	—	(232)
Переводи в Етап 2	(3)	3	—
Зміни резервів	(33)	1	(32)
Курсові різниці	(110)	—	(110)
Резерв під гарантії на 31 грудня 2018 року	1 546	4	1 550

В таблиці нижче представлений рух резервів за гарантіями та зобов'язаннями протягом 2017 року:

	<i>Гарантії та</i> <i>зобов'язання</i>
На 1 січня 2017 року	5 137
Нараховано/(сторновано)	914
Курсові різниці	117
На 31 грудня 2017 року	6 168

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

23. Договірні та умовні зобов'язання (продовження)

Фінансові умови договорів

Банк є стороною різних договорів з іншими кредитними організаціями, які містять вимоги щодо виконання фінансових показників діяльності та загальної структури ризику Банку (достатності капіталу, ліквідності, кредитних ризиків). Значення показників встановлюються умовами договорів, іншими документами погодженими сторонами договорів, з посиланням як на міжнародні так і локальні регулятивні вимоги.

Ці фінансові зобов'язання можуть обмежити здатність Банку слідувати певним бізнес-стратегіям та брати участь в інших значних операціях у майбутньому.

24. Комісійні доходи та витрати

	2018 рік	2017 рік
Комісійні доходи включають:		
Розрахунково-касове обслуговування	673 745	639 601
Операції з банками	154 957	135 566
Гарантії та акредитиви	116 700	120 401
Комісії за обслуговування кредитів	12 029	10 333
Інше	40 390	33 642
	997 821	939 543
Комісійні витрати включають:		
Розрахунково-касове обслуговування	(354 646)	(310 286)
Гарантії та акредитиви	(7 000)	(12 920)
Операції з конвертації валют	(5 437)	(4 092)
Інше	(3 265)	(5 882)
	(370 348)	(333 180)

25. Витрати на персонал та інші операційні витрати

	2018 рік	2017 рік
Заробітна плата та премії	1 128 988	804 904
Обов'язкові внески до державних фондів	205 035	144 625
Витрати на персонал	1 334 023	949 529
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	246 968	218 713
Ремонт та обслуговування основних засобів	127 586	105 757
Охорона	50 075	42 624
Операційні податки	49 150	44 759
Утримання приміщень	39 899	34 581
Витрати на комп'ютерну обробку інформації	30 573	26 917
Збиток від уцінки справедливої вартості інвестиційної нерухомості	24 930	39 274
Витрати на інкасацію готівкових коштів	23 196	23 132
Оренда приміщень	22 023	24 085
Господарські витрати	21 155	19 079
Юридичні та консультаційні послуги	19 227	15 316
Послуги зв'язку	14 299	15 470
Збиток від зменшення корисності нефінансових активів	7 694	—
Витрати на відрядження та супутні витрати	6 312	5 313
Збиток від уцінки справедливої вартості необоротних активів, утримуваних для продажу	5 902	—
Благодійна діяльність	4 538	3 266
Витрати на утримання представництв	4 126	3 669
Маркетинг та реклама	2 522	6 984
Збитки від первісного визнання фінансових інструментів	2 088	116
Збиток від уцінки справедливої вартості основних засобів	—	74 758
Інше	43 746	41 230
Інші операційні витрати	746 009	745 043

Витрати на внески до недержавного пенсійного фонду у 2018 році склали 18 536 тис. грн. (2017 рік: 11 975 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками

Вступ

Банк у своїй діяльності наражається на ризики, а саме кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик (який поділяється на процентний ризик, валютний ризик), операційні ризики, а також стратегічний та ризики репутації, які постійно ідентифікуються, оцінюються та контролюються у процесі управління ризиками. Процес управління ризиками є вирішальним для забезпечення ефективної та прибуткової діяльності Банку та включає:

- ▶ управління процентним та валютним ризиками здійснюється на рівні Головного офісу;
- ▶ аналіз та моніторинг кредитних проєктів, оцінка кредитоспроможності кожного позичальника та встановлення кредитного рейтингу;
- ▶ встановлення лімітів ризику на суму операції, лімітів ризику по кредитах окремим позичальникам, зв'язаним сторонам, лімітів концентрації кредитного портфелю (за галузями, групами контрагентів, окремими операціями / статтями балансу тощо);
- ▶ моніторинг та контроль ризику, а також дотримання всіх встановлених лімітів;

Процес управління ризиками включає чотири етапи: ідентифікація ризику, його джерел та сфер ризику; оцінка рівня ризику, мінімізація чи обмеження ризику до прийнятних рівнів, постійний моніторинг ризикових позицій.

Структура управління ризиками

Загальну відповідальність за встановлення та затвердження цілей у сфері управління ризиками та капіталом несе Наглядова рада. При цьому Банк має окремі незалежні підрозділи, які відповідають за управління ризиками та їх контроль. За управління ризиками в Банку відповідають такі колегіальні органи та структурні підрозділи: Правління, Комітет з питань управління активами і пасивами (КУАП), Кредитний комітет, Комітет роздрібного бізнесу, Структурні підрозділи за напрямом ризик-менеджменту, Управління казначейства, Управління цінних паперів, Управління внутрішнього аудиту, Управління активами та пасивами.

Наглядова рада

Наглядова рада відповідає за загальний підхід до управління ризиками та затвердження стратегії та принципів управління ризиками.

Правління

Правління несе загальну відповідальність за розробку стратегії управління ризиками та впровадження принципів, концепцій, політик та лімітів для Банку. Фундаментальні питання управління ризиками розглядаються та контролюються шляхом прийняття відповідних рішень стосовно ризиків на основі квартальних звітів, підготовлених Структурними підрозділами за напрямом ризик-менеджменту, КУАП, Кредитним комітетом та Комітетом з роздрібного бізнесу. Правління затверджує політику управління ризиками.

Комітет з управління активами та пасивами (КУАП)

КУАП несе загальну відповідальність за впровадження принципів, концепцій, політик та лімітів щодо ризику ліквідності та ринкового ризику в Банку, а також забезпечення дотримання лімітів ризику, затверджених Правлінням. КУАП підзвітний Правлінню.

Кредитний комітет і Комітет роздрібного бізнесу

Кредитний комітет і Комітет роздрібного бізнесу несуть загальну відповідальність за впровадження принципів, концепцій, політик і лімітів стосовно кредитного ризику в Банку та забезпечують знаходження показників кредитного ризику в межах, затверджених Правлінням. Зазначені комітети підзвітні Правлінню.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Структурні підрозділи за напрямом ризик-менеджменту

Структурні підрозділи за напрямом ризик-менеджменту несуть відповідальність за контроль, моніторинг, аналіз та надання інформації щодо фактичних значень показників ризику, пов'язаних з діяльністю Банку, а також розробляють та здійснюють нагляд за впровадженням та дотриманням методів, норм і процедур з управління ризиками, здійснюють оцінку всіх банківських продуктів та структурованих операцій. Структурні підрозділи за напрямом ризик-менеджменту підзвітні Правлінню.

Управління казначейства, Управління цінних паперів, Управління активів та пасивів

Зазначені підрозділи відповідають за управління ліквідністю Банку шляхом здійснення операцій на грошовому ринку (Управління казначейства), на ринку капіталу (Управління цінних паперів), а також за загальне управління ліквідністю Банку (Управління активів та пасивів), та підзвітні Правлінню Банку.

Управління внутрішнього аудиту

Процеси управління ризиками в Банку щорічно перевіряються Управлінням внутрішнього аудиту, яке перевіряє як достатність процедур, так і дотримання Банком цих процедур. Результати аудиту, висновки та рекомендації надаються на розгляд Правлінню та Наглядовій раді.

Системи оцінки ризиків та система підготовки звітності

Ризики Банку оцінюються за допомогою методів, які ґрунтуються як на очікуваних збитках, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачуваних збитках, що є попередньою оцінкою остаточних фактичних збитків на основі статистичних моделей. У моделях використовуються ймовірності, отримані з історичного досвіду та скориговані для відображення економічного середовища. Крім цього, Банк відпрацьовує кризові сценарії, що настануть у результаті надзвичайних подій, ймовірність настання яких дуже низька, але настання яких можливе. Банк також здійснює тестування моделей на основі даних попередніх періодів та перевіряє їх адекватність.

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі лімітів, встановлених Банком. Ці ліміти відображають бізнес-стратегію та ринкове середовище Банку, а також рівень ризику, що Банк готовий прийняти, в т.ч. за певними галузями. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам у відношенні сукупного впливу всіх типів ризиків та в усіх видах діяльності.

Щомісяця КУАП отримує інформацію стосовно структури балансу, достатності капіталу, дотримання лімітів і показників, встановлених КУАП, а також стосовно договірних зобов'язань Банку. Щоквартально Правління отримує детальний звіт про ризики, що має на меті надати всю необхідну інформацію для того, щоб Правління могло оцінити ризики Банку та зробити відповідні висновки.

На всіх рівнях у системі Банку складаються та розповсюджуються спеціальні звіти щодо ризиків з метою забезпечення доступу всіх підрозділів до детальної, необхідної та актуалізованої інформації.

Ризик в концентрації

Концентрація виникає в разі якщо декілька контрагентів здійснюють однакову господарську діяльність або діяльність в одному географічному регіоні або мають подібні економічні характеристики, що обумовлюють їх здатність виконувати договірні зобов'язання, які зазнають однакового впливу змін в економічних, політичних або інших умовах. Концентрація вказує на відповідну чутливість результатів діяльності Банку до змін, що мають вплив на конкретну галузь чи географічний регіон.

З метою уникнення надмірної концентрації ризиків, внутрішні політики і процедури Банку включають конкретні інструкції щодо зосередження уваги на збереженні диверсифікованого портфелю. За виявленою концентрацією ризиків здійснюється відповідний контроль і управління.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятного з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком.

Управління кредитним ризиком спрямоване переважно на забезпечення виконання зобов'язань клієнтами (контрагентами) Банку у формі, обсязі та протягом періоду часу, достатніх для підтримання коефіцієнтів ліквідності, доходності та достатності капіталу в межах лімітів, прийнятних для Банку.

Управління та контроль кредитного ризику включає:

- ▶ встановлення граничних розмірів кредитного ризику та лімітів апетиту до кредитного ризику, відповідно до яких визначаються ліміти кредитних повноважень;
- ▶ надання кредитів або прийняття кредитних зобов'язань виключно згідно із затвердженою кредитною політикою та внутрішніми положеннями Банку;
- ▶ постійного моніторингу фактичних ключових показників кредитного ризику на рівні окремих кредитів/зобов'язань, кредитних портфелів та загального кредитного портфелю; вжиття ефективних заходів щодо управління кредитними ризиками.

Індивідуальний кредитний ризик

Індивідуальний кредитний ризик – це ризик, що стосується окремої операції або контрагента.

Банк управляє індивідуальним кредитним ризиком на основі класифікації клієнтів (контрагентів) за допомогою системи внутрішнього кредитного рейтингу, який визначається на підставі фінансових даних (кількісні характеристики) та нефінансових даних (якісні характеристики) щодо клієнтів (контрагентів), врахування попереджувальних сигналів та підтримки материнської компанії (за наявності), а також за допомогою оцінки та моніторингу вартості застави та ліквідності, а також встановлення лімітів кредитного ризику та здійснення контролю за дотриманням лімітів та створення достатнього резерву під зменшення корисності активів.

Кредитна політика Банку визначає вид необхідної застави стосовно індивідуальних операцій, галузей або клієнтів. Основні види застави включають гарантії провідних банків, депозити в Банку, нерухомість і заставу обладнання або транспортних засобів. Банк потребує обов'язкового страхування застави, що надається клієнтом.

Для обмеження індивідуального кредитного ризику Банк встановлює такі ліміти: максимальний обсяг кредитних операцій (кредити, цінні папери, дебіторська заборгованість) на кожного контрагента (або групу зв'язаних контрагентів), включаючи позабалансові зобов'язання, а також максимальний обсяг кредитних операцій (кредити, цінні папери, дебіторська заборгованість) на кожну пов'язану з банком особу, включаючи позабалансові зобов'язання.

Кредитний ризик за портфелем

Кредитний ризик за портфелем – це ризик, типовий для групи кредитних операцій (кредити, цінні папери, дебіторська заборгованість) і групи контрагентів з подібними кредитними характеристиками.

Управління кредитним ризиком, пов'язаним із кредитним портфелем, здійснюється шляхом класифікації на основі внутрішньої системи кредитних рейтингів, моніторингу структури кредитного портфелю (за категорією клієнтів, галузями, а також кредитними рейтингами клієнтів та кредитів), встановлення лімітів концентрації та їх відповідного моніторингу і контролю, а також диверсифікації кредитного портфелю (як за галуззю, так і за категорією клієнтів). Диверсифікація кредитного портфелю (як за галуззю, так і за категорією клієнтів) забезпечується шляхом встановлення таких лімітів: за галуззю, за максимальним загальним обсягом «великих» кредитів (що становлять 10% або більше регулятивного капіталу Банку стосовно кожного контрагента або групи зв'язаних контрагентів), за максимальним загальним обсягом кредитів, наданих клієнтам. Здійснюється моніторинг за концентрацією кредитного портфелю за категорією клієнтів, за загальною заборгованістю 5 найбільших клієнтів, за загальною заборгованістю 10 найбільших клієнтів, а також за загальною заборгованістю 50 найбільших клієнтів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам гарантії, за якими від Банку може вимагатися здійснити платежі від імені відповідних клієнтів. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Банк зобов'язаний здійснити платіж проти надання документів, які відповідають умовам акредитиву. Непокриті акредитиви наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Максимальні показники кредитного ризику за статтями консолідованого звіту про фінансовий стан (консолідованого балансу), без урахування ефекту зниження ризику шляхом укладання договорів застави, найкраще відображає їх балансова вартість.

У разі відображення фінансових інструментів за справедливою вартістю, їх суми являють собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках. Ефект зниження ризику в результаті отримання застави та застосування інших технік підвищення якості кредитів наведений нижче у даній примітці.

Зменшення корисності фінансових активів за МСФЗ (IFRS) 9 (політика, що застосовується з 1 січня 2018 року)

Принципи оцінки очікуваних кредитних збитків

Починаючи з 1 січня 2018 року відповідно до МСФЗ (IFRS) 9 Банк визнає резерв за ОКЗ за всіма борговими фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою вартістю або СВІСА, а також зобов'язаннями з надання позик та договорами фінансових гарантій (далі разом – фінансові інструменти). Відповідно до вимог МСФЗ (IFRS) 9 за інструментами капіталу зменшення корисності не визнається.

Резерв під ОКЗ визначається як сума ОКЗ, які пов'язані з ймовірністю дефолту протягом наступних дванадцяти місяців, якщо не відбулося істотного збільшення кредитного ризику з моменту визнання фінансового інструменту; в іншому випадку резерв розраховується як сума ОКЗ за весь строк дії активу. 12-місячні ОКЗ – це частина ОКЗ за весь строк дії активу, що є ОКЗ, які виникають внаслідок дефолтів по фінансовому інструменту, що очікуються протягом 12 місяців після звітної дати. ОКЗ за весь строк дії активу та 12-місячні ОКЗ розраховуються або на індивідуальній основі, або на груповій основі.

Здійснення оцінки значного збільшення кредитного ризику шляхом врахування змін ризику настання дефолту протягом залишкового строку дії фінансового інструмента, виявлення подій дефолту та розрахунок резерву здійснюється Банком на кінець кожного звітного періоду (щомісячно).

Банк розподіляє фінансові інструменти, за якими здійснюється оцінка ОКЗ, наступним чином:

Етап 1	При первісному визнанні фінансового інструменту Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює 12-місячному ОКЗ. До Етапу 1 також відносяться кредити та інші кредитні лінії, кредитний ризик за якими зменшився настільки, що вони були переведені з інших Етапів.
Етап 2	Якщо кредитний ризик за фінансовим інструментом значно збільшився з моменту його первісного визнання, Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструменту. До Етапу 2 також відносяться фінансові інструменти, кредитний ризик за якими зменшився настільки, що вони були переведені з Етапу 3.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів за МСФЗ (IFRS) 9 (політика, що застосовується з 1 січня 2018 року) (продовження)

Етап 3	Фінансові інструменти, які є кредитно-знеціненими. За такими фінансовими інструментами Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструмента.
Первісно-знецінені фінансові активи (ПЗФА)	Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи – це активи, за якими мало місце зменшення корисності на момент їх первісного визнання. При первісному визнанні первісно-знецінені фінансові активи визнаються за справедливою вартістю, та в подальшому процентний дохід за ними визнається за ефективною процентною ставкою, скоригованою з урахуванням кредитного ризику. Резерв під очікувані кредитні збитки визнається або припиняє визнаватися тільки в тому обсязі, в якому відбулись зміни суми ОКЗ.

Розрахунок очікуваних кредитних збитків

Для визначення наявності факту значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту, Банк використовує визначені переліки подій, що містять ознаки зростання кредитного ризику. Незалежно від наявності подій, що містять ознаки зростання кредитного ризику, вважається, що прострочення виконання грошових зобов'язань понад 30 днів є свідченням значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту.

Банк вважає, що за фінансовим інструментом відбулась подія дефолту, та, відповідно, відносить такий актив до Етапу 3 (кредитно-знецінений актив) у випадках, коли боржник прострочив виконання грошових зобов'язань понад 90 днів, а також у разі реструктуризації строку сплати процентів (на понад 90 днів) або банкрутства боржника.

В разі покращення фінансового стану позичальника та відновлення його платоспроможності, актив може бути виведено з дефолту в разі відповідності основним наступним критеріям:

- ▶ погашення прострочених понад 90 днів зобов'язань, які привели до визнання дефолту, та відсутність на звітну дату прострочки більше 7 днів протягом 6 останніх місяців поспіль;
- ▶ погашення відстрочених в рамках реструктуризації платежів (щодо сплати нарахованих відсотків) або сплата доходів у сумі більшій ніж сума доходів, яку було реструктуризовано;
- ▶ погашення заборгованості у розмірі не менше ніж 50% від суми боргу на дату реструктуризації.

Банк оцінює ОКЗ використовуючи такі основні елементи розрахунку:

Ймовірність дефолту (PD)	Ймовірність дефолту (PD) є розрахунковою оцінкою ймовірності дефолту протягом заданого часового проміжку.
Величина, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD)	Величина, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD), є розрахунковою оцінкою величини, яка перебуває під ризиком дефолту. При розрахунку ОКЗ на весь строк дії фінансового інструменту враховуються очікувані зміни цієї величини після звітної дати, включаючи надання/погашення основного боргу, нарахування та сплату процентів.
Рівень втрат у разі дефолту (LGD)	Рівень втрат у разі дефолту (LGD) є розрахунковою оцінкою збитків, яких зазнає Банк у разі настання дефолту. LGD розраховується як різниця між грошовими потоками, передбаченими договором, та тим грошовим потоком, який очікує отримати Банк, у т.ч. за рахунок реалізації забезпечення.

Банк в залежності від характеристик фінансового інструмента розраховує ОКЗ або на індивідуальній основі (сценарний аналіз) або на груповій (портфельній) основі.

Індивідуальна оцінка ОКЗ проводиться за віднесеними до Етапу 2 або Етапу 3 фінансовими активами боржників, заборгованість яких перед Банком є суттєвою (у еквіваленті понад 300 000 тис. грн.), боржників-банків, а також за активами, які в момент припинення визнання первісного інструменту та визнання нового були класифіковані як первісно-знецінені фінансові активи. В рамках сценарного аналізу Банк розраховує ОКЗ на підставі прогнозу грошових потоків, які дисконтуються із застосуванням ефективною процентною ставкою з урахуванням періоду (строку) надходжень грошових потоків. При оцінці враховується ймовірність реалізації сценарію у разі оптимістичного, базового та песимістичного розвитку подій.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів за МСФЗ (IFRS) 9 (політика, що застосовується з 1 січня 2018 року) (продовження)

Банк оцінює ОКЗ на груповій (портфельній) основі для всіх інших активів, які об'єднуються в групи за відповідними характеристиками, включаючи характеристики кредитного ризику, використовуючи при розрахунку моделі, релевантні для відповідної групи, та широкий спектр інформації щодо прогнозів майбутніх економічних умов.

Збитки від зменшення корисності та їх відновлення враховуються і інформація по них розкривається окремо від доходів та витрат від модифікації, які відображаються в якості коригування валової балансової вартості фінансових активів.

За позабалансовими фінансовими інструментами розрахунок резерву здійснюється аналогічно розрахунку за балансовими фінансовими інструментами з урахуванням коефіцієнту конверсії.

Боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

ОКЗ за борговими інструментами, які оцінюються за СБІСД, не зменшує балансову вартість цих фінансових активів у звіті про фінансовий стан, що продовжують оцінюватися за справедливою вартістю. Натомість сума, що дорівнює оцінчному резерву під ОКЗ, який був би створений при оцінці активу за амортизованою вартістю, визнається у складі іншого сукупного доходу в якості накопленої суми зменшення корисності з визнанням відповідних сум у складі прибутку або збитку. Накоплена сума збитків, визнаних у складі іншого сукупного доходу, рекласифікується у склад прибутку або збитку при припиненні визнання активу.

Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи

У випадку придбаних або створених кредитно-знецінених фінансових активів Банк визнає в якості оцінчного резерву під ОКЗ тільки накопичені з моменту первісного визнання зміни ОКЗ за весь строк дії.

Присвоєння внутрішнього рейтингу та процес оцінки вірогідності дефолту

Банк використовує рейтингову систему розрахунку ймовірності дефолту (PD) для корпоративних позичальників, яка передбачає розрахунок ймовірності дефолту (PD) та рейтингового класу (PD-Rate) від 1 до 17 (17 градацій). Рейтинговий клас 1-14 відповідає не дефолтному, рейтинговий клас 15-17 відповідає дефолтному (вірогідність дефолту дорівнює 100%).

Для розрахунку рейтингу позичальників/Груп використовується така інформація:

- ▶ дані фінансової звітності;
- ▶ відповіді на питання нефінансового характеру;
- ▶ попереджувальні сигнали щодо позичальника (фактори високого ступіню ризику);
- ▶ інформація про рівень підтримки з боку Групи (рівень материнської підтримки, за наявності).

Розрахункова ймовірність дефолту (PD) та рейтинговий клас (PD-Rate) визначається на підставі кількісних (фінансова модель) і якісних (нефінансова модель) факторів, вага факторів моделі складає 80% та 20% відповідно. Розрахунковий рейтинг модифікується (в бік зниження) за допомогою попереджувальних сигналів та врахування підтримки материнської компанії (в бік підвищення або зниження), за наявності.

Перегляд рейтингової системи (валідація та калібрування за необхідності) відбувається щорічно.

Банк використовує такі рівні внутрішнього кредитного рейтингу (рейтинговий клас) для оцінки активів корпоративних позичальників:

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів за МСФЗ (IFRS) 9 (політика, що застосовується з 1 січня 2018 року) (продовження)

<i>Внутрішній рейтинговий клас (PD-Rate)</i>	<i>Рівень ймовірності дефолту (PD)</i>	<i>Опис рівня внутрішнього рейтингу</i>
від 1 до 7	до 2,83%	Високий рейтинг
від 8 до 9	від 2,84% до 6,55%	Стандартний рейтинг
від 10 до 14	від 6,56% до 99,9%	Низький рейтинг
від 15 до 17	100%	Кредитно-знецінені активи (дефолт)

У таблиці нижче для заборгованості іноземних кредитних установ високий рейтинг є еквівалентний рейтингу Fitch BBB – та вище, стандартний рейтинг – рейтингу нижче BBB–, але вище CCC+, низький рейтинг – CCC+ та нижче. Рівень ймовірності дефолту (PD) для відповідних рівнів рейтингу розраховується як середнє значення фактичного рівня дефолтів за останні п'ять років відповідно до статистики міжнародного рейтингового агентства Standard&Poor's. У разі нульового значення фактичного рівня дефолтів для відповідних рейтингів застосовується найближче ненульове значення рівня дефолту. Перегляд статистики відбувається щорічно.

Банк використовує такі рівні зовнішнього кредитного рейтингу для оцінки іноземних кредитних установ

<i>Рейтинг міжнародного рейтингового агентства Standard&Poor's</i>	<i>Рівень ймовірності дефолту (PD), середній рівень за останні п'ять років</i>	<i>Опис рівня рейтингу</i>
від AAA до BBB-	до 0,012%	Високий рейтинг
від BB+ до B-	від 0,0121% до 1,9%	Стандартний рейтинг
від CCC+ до C R; SD; D	від 1,91% до 99,9% 100%	Низький рейтинг Кредитно-знецінені активи (дефолт)

Розрахунок експозиції під ризиком (EAD)

Для етапу 1 величина, яка перебуває під ризиком дефолту (експозиція під ризиком, EAD), дорівнює валовій балансовій вартості фінансового інструмента на дату розрахунку.

Для етапу 2 та 3 розмір EAD розраховується на весь строк життя активу при цьому основний борг, проценти на майбутню дату та накопичена амортизація визначаються з урахуванням графіку погашення.

За кредитними продуктами, які не передбачають графіку погашення заборгованості (наприклад, відновлювані кредитні лінії, кредитні картки), значення EAD є сталим у часі та дорівнює поточній валовій балансовій вартості кредиту.

Розрахунок EAD за зобов'язаннями з кредитування та іншими фінансовими зобов'язаннями здійснюється з урахуванням коефіцієнту кредитної конверсії (CCF).

Оцінка втрат в разі дефолту (LGD)

Втрати в разі дефолту (LGD, Loss Given Default) є одним з компонентів кредитного ризику, на базі якого оцінюються очікування кредитні збитки, та показує, яку долю поточної кредитної заборгованості банк безповоротно втратить у випадку дефолту позичальника з врахуванням існуючого забезпечення за кредитом та інших характеристик кредиту та позичальника. В якості основних джерел повернення приймаються: повернення від реалізації забезпечення (в розрізі типів забезпечення) та грошове повернення (в розрізі бізнес напрямків діяльності позичальників), за врахуванням коефіцієнту витрат на роботу з проблемним портфелем Банку. Коефіцієнти розраховуються на власній статистиці банку за період не менше 7 років. Перегляд та актуалізація статистики та коефіцієнтів відбувається щорічно.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів за МСФЗ (IFRS) 9 (політика, що застосовується з 1 січня 2018 року) (продовження)

Вплив макроекономічних показників

У відповідності до МСФЗ 9, Банк враховує в своїх оцінках очікуваних кредитних збитків інформацію щодо прогнозів майбутніх економічних умов, з урахуванням зв'язку між макроекономічними факторами та інтегральним показником якості кредитного портфелю. В якості інтегрального показника якості кредитного портфелю приймається показник фактичної частоти дефолтів за рік (в розрізі сегментів), який розраховується як відношення кількості кредитів, які стали дефолтними протягом року, до кількості кредитів, які не були в дефолті на початок року. В якості макроекономічних факторів можуть прийматись наступні показники та їх модифікації (зміна за рік, квартал, часовий лаг): індекс споживчих цін, приріст ВВП, приріст експорту/імпорту тощо. В якості джерел інформації про фактичні та прогнозні значення макроекономічних показників виступають: інфляційний звіт та інші статистичні звіти НБУ, державної служби статистики України, дані МВФ та Світового банку тощо. Перегляд та актуалізація статистики та макроефіцієнтів відбувається не рідше одного разу на 6 місяців. За результатами перегляду визначаються коефіцієнти макромоделі (показники коригування рівня ймовірності дефолту).

В таблиці нижче зазначено поточні коефіцієнти макромоделі з урахування сегментів (бізнес-напрямів).

Сегмент	2019 рік	2020 рік	2021 рік та наступні роки
Корпоративний бізнес	0,79	0,86	0,81
Малий та середній бізнес	0,88	0,97	0,83
Роздрібний бізнес	0,87	0,86	0,75

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів за МСФЗ (IFRS) 9 (політика, що застосовується з 1 січня 2018 року) (продовження)

Кредитна якість за категоріями фінансових активів

Банк управляє кредитною якістю фінансових активів за допомогою внутрішньої системи присвоєння рейтингів, як описано вище. У таблиці нижче представлений аналіз кредитної якості в розрізі класів активів, пов'язаних з кредитними статтями звіту про фінансовий стан на підставі системи кредитних рейтингів Банку.

На 31 грудня 2018 року	При- мітка	Етап	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Низький рейтинг	Кредитно- знецінені	Усього
Фінансові активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти (крім коштів в касі)	7	1	17 290 562	78 274	22 947	—	17 391 783
Заборгованість кредитних установ	10	1	368 985	136 242	80 294	—	585 521
		3	—	—	—	830 241	830 241
Кредити клієнтам	11						
Комерційні кредити		1	34 159 501	12 779 454	4 825 625	—	51 764 580
		2	30 529	31 858	2 877 277	—	2 939 664
		3	—	—	—	77 919 032	77 919 032
		ПЗФА	—	—	—	1 707 874	1 707 874
Овердрафти		1	727 853	623 928	32 620	—	1 384 401
		2	10 356	1 551	371	—	12 278
		3	—	—	—	61 293	61 293
Дебіторська заборгованість за фінансового орендою		1	—	1 331 638	24 614	—	1 356 252
		3	—	—	—	4 645	4 645
Векселі		1	74 717	—	—	—	74 717
Інвестиційні цінні папери	12						
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		1	35 794 632	—	—	—	35 794 632
		3	—	—	—	4 218 021	4 218 021
- за амортизованою собівартістю		1	49 855	—	—	—	49 855
Інші фінансові активи (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками)	17		—	57 239	3 673	386 982	447 894
Усього фінансові активи			88 506 990	15 040 184	7 867 421	85 128 088	196 542 683
Фінансові зобов'язання							
Гарантії	23	1	3 294 978	629 679	11 910	—	3 936 567
		2	5 354	5 242	55 871	—	66 467
		3	—	—	—	163 858	163 858
Зобов'язання з надання кредитів		1	3 143 809	1 873 087	458 904	—	5 475 800
		2	5 728	260	676	—	6 664
		3	—	—	—	106 298	106 298
Акредитиви (крім рахунків покриття)		1	—	60 204	—	—	60 204
Авалювання векселів		1	169 571	179 875	—	—	349 446
Усього фінансові зобов'язання			6 619 440	2 748 347	527 361	270 156	10 165 304
Усього			95 126 430	17 788 531	8 394 782	85 398 244	206 707 987

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Зменшення корисності фінансових активів за МСФЗ (IFRS) 9 (політика, що застосовується з 1 січня 2018 року) (продовження)

Для кредитів, які не є простроченими і такими, що їх корисність не зменшилась на індивідуальній основі, високий рейтинг означає мінімальний рівень кредитного ризику. Інші позичальники з добрим фінансовим станом і якісним станом обслуговуванням боргу включені до кредитів із стандартним рейтингом. Рейтинг нижче стандартного передбачає нижчу в порівнянні з попередніми рейтингами кредитну якість, проте кредити, включені до цієї категорії, не обов'язково є індивідуально знеціненими.

Для кредитів, які є прострочені і такі, що їх корисність зменшилась на індивідуальній основі, рейтинг стандартний та нижче стандартного означає, що існує ймовірність несвоєчасного погашення кредитної заборгованості внаслідок дії несприятливих змін комерційних, фінансових та економічних умов. Низький рейтинг означає, що існує висока ймовірність непогашення кредитної заборгованості, діяльність позичальників незадовільна і є збитковою або припинена.

На 31 грудня 2017 року	Примітки	Не прострочені і такі, що їх корисність не зменшилась на індивідуальній основі		Прострочені і такі, що їх корисність зменшилась на індивідуальній основі			Усього
		Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Стандартний та нижче стандартного рейтингу	Низький рейтинг	
Грошові кошти та їх еквіваленти, за виключенням грошових коштів в касі	7	18 136 626	843	300 102	—	—	18 437 571
Заборгованість іноземних кредитних установ	10	348 857	—	—	—	—	348 857
Заборгованість українських кредитних установ	10	20	—	269 280	—	956 033	1 225 333
Інвестиційні цінні папери:	12						
- які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки		28 072 289	—	—	—	—	28 072 289
- наявні для продажу		46 698 684	1 556 027	—	—	—	48 254 711
- утримувані до погашення		96 022	—	—	—	—	96 022
Кредити клієнтам:	11						
Комерційні кредити		30 626 937	11 234 768	4 333 012	28 142 357	40 707 591	115 044 665
Овердрафти		228 290	405 531	39 410	36 374	—	709 605
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою		—	—	—	—	67 299	67 299
Векселі		51 115	1 499	—	—	—	52 614
Усього		124 258 840	13 198 668	4 941 804	28 178 731	41 730 923	212 308 966

Політика Банку передбачає підтримання чітких та послідовних кредитних рейтингів за кредитним портфелем. Система рейтингів підтримується фінансовими методами аналізу з урахуванням обробленої ринкової інформації для встановлення основних припущень для оцінки ризику сторони під час укладення угоди. Усі внутрішні категорії ризиків визначені згідно з політикою присвоєння рейтингу Банку. Відповідні ризик-рейтинги регулярно аналізуються та переглядаються.

Аналіз за строками прострочених кредитів, корисність яких не зменшилась, є таким:

На 31 грудня 2017 року	До 30 днів	Від 31 до 60 днів	Від 61 до 90 днів	Усього
Кредити клієнтам				
Кредитування юридичних осіб	701 667	15 348	364	717 379
Кредитування фізичних осіб	25 260	9 776	15 330	50 366
Усього	726 927	25 124	15 694	767 745

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Аналіз забезпечення

Оцінка забезпечення

Для зниження кредитних ризиків за фінансовими активами Банк отримує забезпечення, де це є можливим. Забезпечення береться у вигляді грошових коштів, цінних паперів, нерухомості, запасів, тощо. Облікова політика по відношенню до забезпечення, отриманого в рамках кредитних договорів протягом звітного року не змінилась. Забезпечення, крім випадків, коли на нього було звернено стягнення, не відображається у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі) Банку. Однак справедлива вартість забезпечення враховується при розрахунку ОКЗ. Справедлива вартість отриманого забезпечення оцінюється при укладанні угоди з наступною її переоцінкою: нерухоме майно, земельні ділянки, транспортні засоби, устаткування – не рідше одного разу на дванадцять місяців, інше майно – не рідше одного разу на шість місяців.

Для оцінки справедливої вартості фінансових активів, які утримуються як забезпечення, використовуються дані активного ринку. Інші фінансові активи, по відношенню до яких відсутня легко доступна ринкова вартість, оцінюються із використанням моделей. Нефінансові види забезпечення, наприклад, нерухомість, оцінюються на основі даних, наданих третіми сторонами, наприклад, брокерами, або на основі індексу цін на житло.

Звернення стягнення на забезпечення

Облікова політика щодо звернення стягнення на забезпечення протягом звітного року не змінилась. Політика полягає у визначенні того, чи можливо використовувати активи, на які було звернено стягнення, в поточній діяльності, або з метою отримання лізингових (орендних) платежів, або їх ліпше продати. Активи, відносно яких приймається рішення стосовно їх використання в поточній діяльності, оприбутковуються у категорію основних засобів, а активи, відносно яких приймається рішення стосовно їх утримання з метою отримання лізингових (орендних) платежів – у категорію інвестиційної нерухомості та визнаються за справедливою вартістю. Активи, відносно яких приймається рішення прийняти з метою продажу, оцінюються за справедливою вартістю (для фінансових активів), або за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж (для нефінансових активів).

Списання

Облікова політика банку щодо списання протягом звітного року не змінилась. Банк не застосовує часткове списання активів. Фінансові активи списуються в повній сумі, тільки коли Банк більше не очікує відшкодування їх вартості. Якщо сума, що належить до списання, вище ніж сума накопиченого оціночного резерву під збитки, то різниця спочатку враховується як збільшення оціночного резерву, який потім застосовується до валової балансової вартості. Будь-які наступні відновлення відносяться на витрати за кредитними збитками.

В таблиці нижче наведено аналіз ринкової вартості забезпечення для кредитно-знецінених активів (Етап 3), що приймається Банком до врахування при оцінці зменшення корисності активів, в сумі що не перевищує балансову вартість кредиту.

На 31 грудня 2018 року	Максимальна експозиція під ризиком	Ринкова вартість забезпечення									
		Грошові кошти/ депозити	Нерухоме майно	Земля	Транс- портні засоби	Обладнання	Товари / інше рухоме майно	Надлишок забезпечення	Усього забезпечення	Чиста експозиція під ризиком	Відповідні ОКЗ
Комерційні кредити	79 626 906	2 147	14 766 351	660 341	789 873	5 156 885	310 437	(2 784 510)	18 901 524	60 725 382	63 368 810
Овердрафти	61 293	-	27 149	468	130	86 503	6 012	(59 291)	60 971	322	3 066
	79 688 199	2 147	14 793 500	660 809	790 003	5 243 388	316 449	(2 843 801)	18 962 495	60 725 704	63 371 876

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Реструктуризовані кредити

Банк намагається, у разі доцільності, реструктуризувати кредити, а не вступати у права володіння заставою. Банк вважає кредит реструктуризованим, якщо модифікації, які здійснюються в результаті наявних або очікуваних фінансових труднощів позичальника, є такими, на які Банк би не погодився в разі фінансової спроможності позичальника. Реструктуризація може включати продовження строків погашення та погодження нових умов надання кредиту. Як тільки умови кредитування переглянуті, кредит більше не вважається простроченим. Керівництво постійно аналізує реструктуризовані кредити з тим, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів.

Концентрація за географічною ознакою

Нижче наведена географічна концентрація фінансових активів та зобов'язань Банку:

	31 грудня 2018 року			Усього
	Україна	Країни – члени ОЕСР	Країни США та інші країни – не члени ОЕСР	
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	4 132 482	14 288 606	124 770	18 545 858
Заборгованість кредитних установ	182 771	334 641	52 478	569 890
Кредити клієнтам	72 496 358			72 496 358
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	26 653 561	–	–	26 653 561
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	35 789 095	–	–	35 789 095
- за амортизованою собівартістю	49 855	–	–	49 855
Інші фінансові активи	226 811	251	239	227 301
	<u>139 530 933</u>	<u>14 623 498</u>	<u>177 487</u>	<u>154 331 918</u>
Зобов'язання				
Заборгованість перед кредитними установами	1 698 941	22 706 497	475	24 405 913
Заборгованість перед клієнтами	81 136 411	304 900	721 813	82 163 124
Емітовані єврооблігації	–	42 541 905	–	42 541 905
Субординований борг	–	3 584 690	–	3 584 690
Інші фінансові зобов'язання	72 590	4 061	–	76 651
	<u>82 907 942</u>	<u>69 142 053</u>	<u>722 288</u>	<u>152 772 283</u>
Чиста позиція	<u>56 622 991</u>	<u>(54 518 555)</u>	<u>(544 801)</u>	<u>1 559 635</u>
Зобов'язання кредитного характеру (Примітка 23)	<u>9 128 248</u>	<u>50 929</u>	<u>960</u>	<u>9 180 137</u>

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

	31 грудня 2017 року			Усього
	Україна	Країни – члени ОЕСР	Країни США та інші країни – не члени ОЕСР	
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	9 394 326	10 222 931	248 960	19 866 217
Заборгованість кредитних установ	350 882	278 670	70 187	699 739
Кредити клієнтам	67 607 544	–	–	67 607 544
Інвестиційні цінні папери:				
- які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки	28 072 289	–	–	28 072 289
- наявні для продажу	48 254 711	–	–	48 254 711
- утримувані до погашення	96 022	–	–	96 022
Інші фінансові активи	398 307	2 357	94	400 758
	<u>154 174 081</u>	<u>10 503 958</u>	<u>319 241</u>	<u>164 997 280</u>
Зобов'язання				
Заборгованість перед кредитними установами	1 911 599	21 371 452	736	23 283 787
Заборгованість перед клієнтами	89 086 171	413 245	1 002 084	90 501 500
Емітовані сврооблігації	–	38 821 831	–	38 821 831
Субординований борг	–	3 615 792	–	3 615 792
Інші фінансові зобов'язання	45 082	4 242	19	49 343
	<u>91 042 852</u>	<u>64 226 562</u>	<u>1 002 839</u>	<u>156 272 253</u>
Чиста позиція	<u>63 131 229</u>	<u>(53 722 604)</u>	<u>(683 598)</u>	<u>8 725 027</u>
Зобов'язання кредитного характеру (Примітка 23)	<u>6 321 513</u>	<u>3 394</u>	<u>–</u>	<u>6 324 907</u>

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – це ризик неможливості фінансувати збільшення активів Банку та виконання його власних зобов'язань у встановлені строки.

Основна мета управління ризиком ліквідності полягає у забезпеченні безумовної спроможності Банку виконати свої зобов'язання у встановлені строки шляхом підтримання прийнятних (якими можна управляти) розривів ліквідності.

Управління ризиком ліквідності здійснюється як на:

- ▶ довгостроковій основі, що спрямоване на забезпечення належного рівня ліквідності у коротко- та довгостроковій перспективі, так і на
- ▶ короткостроковій основі, що спрямоване на забезпечення належного рівня миттєвої та поточної ліквідності з урахуванням можливих та непередбачених змін у грошових потоках.

Управління ризиком ліквідності включає визначення прийнятних рівнів розривів строковості (за валютою), а також:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) рівня ключових значень ризику ліквідності;
- ▶ постійний моніторинг фактичних ключових показників ризику ліквідності;
- ▶ вжиття відповідних коригуючих дій, якщо ключові показники ризику ліквідності сягають їх критичного та/або граничного значення.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності (продовження)

Крім зазначеного вище, Банк оцінює ліквідність, спираючись на певні коефіцієнти ліквідності, встановлені НБУ.

	31 грудня 2018 року, %	31 грудня 2017 року, %
H4 «Норматив миттєвої ліквідності» (кошти в касі, залишки на рахунках ностро в банках, необтяжені депозитні сертифікати Національного банку, необтяжені ОВДП з кінцевим строком погашення до 6 місяців / залишки на поточних рахунках клієнтів) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 30%)	77,58	67,85
H5 «Норматив поточної ліквідності» (кошти в касі, кошти на рахунках в інших банках, банківські метали, платіжні вимоги до банку з кінцевим строком погашення до 31 дня і необтяжені державні облігації / кошти на поточних рахунках клієнтів, строкові депозити, боргові зобов'язання та зобов'язання з надання кредитів з кінцевим строком погашення до 31 дня) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 40%)	127,09	139,08
H6 «Норматив короткострокової ліквідності» (кошти в касі, кошти на рахунках в інших банках, банківські метали, платіжні вимоги до банку з кінцевим строком погашення до 1 року і необтяжені державні облігації / кошти на поточних рахунках клієнтів, строкові депозити, боргові зобов'язання та зобов'язання з надання кредитів з кінцевим строком погашення до 1 року) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 60%)	122,71	146,07
LCR «Коефіцієнт покриття ліквідністю», за всіма валютами (ВВ) та в іноземній валюті (ІВ) (високоякісні ліквідні активи / чистий очікуваний відплив грошових коштів протягом 30 календарних днів: різниця сукупних очікуваних відпливів і сукупних очікуваних надходжень грошових коштів, де сукупні очікувані надходження приймаються в розмірі не більше ніж 75 відсотків сукупних очікуваних відпливів, із застосуванням коефіцієнтів очікуваних відпливів та очікуваних надходжень, установлених Національним банком)		
Мінімальний рівень, який вимагається НБУ з 31 грудня 2018 року:		
LCRBB – 80% за всіма валютами	584,18	–
LCRIB – 50% в іноземній валюті	234,71	–

Аналіз фінансових зобов'язань за контрактними строками до погашення

У наведеній нижче таблиці відображено види і строки погашення фінансових зобов'язань Банку на основі договірних недисконтованих зобов'язань з виплати коштів. Зобов'язання, що підлягають погашенню до 3 місяців, вважаються такими, що підлягають виплаті на найбільш ранню дату. Однак Банк розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат на найбільш ранню дату, коли Банк мав би здійснити відповідну виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, розраховані Банком на основі інформації стосовно вимог виплати вкладів за попередні періоди.

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2018 року	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Усього
Заборгованість перед кредитними установами	3 490 331	3 462 914	13 554 745	11 016 920	31 524 910
Заборгованість перед клієнтами	64 546 324	16 865 964	1 759 024	60 631	83 231 943
Емітовані сврооблігації	1 143 461	14 740 427	32 386 055	3 418 583	51 688 526
Субординований борг	164 786	165 469	3 916 244	–	4 246 499
Інші зобов'язання	76 651	–	–	–	76 651
Зобов'язання кредитного характеру	1 221 375	3 284 934	4 793 284	1 885 805	11 185 398
Усього недисконтовані фінансові зобов'язання	70 642 928	38 519 708	56 409 352	16 381 939	181 953 927

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)**Аналіз фінансових зобов'язань за контрактними строками до погашення (продовження)**

Фінансові зобов'язання Станом на 31 грудня 2017 року	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Усього
Заборгованість перед НБУ	2 424	–	–	–	2 424
Заборгованість перед кредитними установами	2 870 442	3 822 341	11 123 796	11 297 365	29 113 944
Заборгованість перед клієнтами	75 390 099	15 095 359	641 979	107 148	91 234 585
Емітовані єврооблігації	820 966	2 852 408	40 618 000	6 042 044	50 333 418
Субординований борг	148 269	149 055	3 911 103	304 723	4 513 150
Інші зобов'язання	49 343	–	–	–	49 343
Зобов'язання кредитного характеру	1 787 344	3 204 623	1 776 756	394 816	7 163 539
Усього недисконтовані фінансові зобов'язання	81 068 887	25 123 786	58 071 634	18 146 096	182 410 403

У наведеній вище таблиці відображено строки закінчення договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами. Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати всі договірні та умовні зобов'язання до закінчення строку їх дії. З метою обмеження ризику ліквідності, що виникає через асиметричні платежі та дострокове погашення строкових активів і зобов'язань, Банк включає у стандартні договори з клієнтами такі положення, які мотивують клієнтів не застосовувати вищевказані можливості.

Ринковий ризик

Банк розглядає ринковий ризик як сукупність процентного та валютного ризиків, тобто неспроможність забезпечення перевищення доходів (включаючи процентні доходи) над витратами (включаючи процентні витрати) за валютами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку.

Процентний ризик

Банк розглядає процентний ризик як неспроможність забезпечення перевищення процентних доходів над процентними витратами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку з виплати процентів та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку. Банк вважає, що основним джерелом процентного ризику є невідповідність процентних надходжень та процентних платежів за сумами та датами.

Банк розглядає управління процентним ризиком як невід'ємну частину діяльності Банку, включаючи негативний вплив внутрішніх та зовнішніх факторів.

Управління процентним ризиком спрямоване на забезпечення перевищення процентних доходів над процентними витратами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку з виплати процентів та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку, і здійснюється шляхом:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) ключових значень процентного ризику;
- ▶ постійного моніторингу фактичних ключових показників процентного ризику;
- ▶ вжиття ефективних заходів, якщо показники процентного ризику сягають їх критичного та/або граничного значення.

Чутливість консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати) відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, визначений на основі плаваючої процентної ставки за неторговими фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями, наявними станом на звітну дату.

Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках, при незмінному значенні всіх інших перемінних консолідованого звіту про прибутки та збитки (консолідованого звіту про фінансові результати) Банку.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Процентний ризик (продовження)

<i>Валюта</i>	<i>31 грудня 2018 року</i>				
	<i>Основа процентної ставки</i>	<i>Збільшення у базисних пунктах</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>	<i>Зменшення у базисних пунктах</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>
Гривня	НБУ	+100	—	-100	—
Дол. США	LIBOR	+75	(112 513)	-75	112 513
Євро	LIBOR	+75	—	-75	—
Євро	Euribor	+75	13 474	-75	(13 474)
Інше	LIBOR	+75	127	-75	(127)
Інше	Euribor	+25	—	-25	—
Усього			(98 912)		98 912

<i>Валюта</i>	<i>31 грудня 2017 року</i>				
	<i>Основа процентної ставки</i>	<i>Збільшення у базисних пунктах</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>	<i>Зменшення у базисних пунктах</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>
Гривня	НБУ	+100	—	-100	—
Дол. США	LIBOR	+75	(113 265)	-75	113 265
Євро	LIBOR	+75	—	-75	—
Євро	Euribor	+25	(84)	-25	84
Інше	LIBOR	+75	137	-75	(137)
Інше	Euribor	+25	—	-25	—
Усього			(113 212)		113 212

Чутливість капіталу обчислюється шляхом переоцінки доступних для продажу фінансових активів з фіксованою ставкою станом на 31 грудня, з метою оцінки можливих наслідків від припустимих змін процентних ставок. Для цінних паперів, що віднесені до 1 та 2 рівнів ієрархії джерел справедливої вартості активу застосовується метод модифікованої дюрації, для цінних паперів, що віднесені до 3 рівня ієрархії – метод змін кривої дохідності, з наступними припущеннями: для корпоративних облігацій +/-400 б.п., для ОВДП номінованих в національній валюті +/-200 б.п., для ОВДП в доларах США – +/-100 б.п., для корпоративних облігацій 3 рівня ієрархії – зміна процентної ставки +/-20%. Загальний вплив змін станом на 31 грудня 2018 року на капітал Банку складає: (1 269 953) тис. грн. / 1 269 953 тис. грн. (31 грудня 2017 року: (1 427 464) тис. грн. / 1 427 464 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

26. Управління ризиками (продовження)

Процентний ризик (продовження)

Чутливість чистого прибутку/(збитку) від інвестиційних цінних паперів, оцінюваних за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, розраховується шляхом переоцінки фінансових інструментів, що мають фіксовану процентну ставку та переоцінюються через прибутки/(збитки), станом на 31 грудня 2018 року на предмет впливу припустимих змін у процентних ставках з застосуванням методу модифікованої дюрації. Ефект від змін процентної ставки ± 100 б.п. по ОВДП на прибуток Банку становить (965 290) тис. грн. / 965 290 тис. грн. (31 грудня 2017 року: (1 090 306) тис. грн. / 1 090 306 тис. грн.).

Валютний ризик

Банк розглядає валютний ризик як неспроможність забезпечити перевищення притоку грошових коштів в іноземній валюті над відтоком грошових коштів в іноземній валюті (за валютою) у сумі, необхідній для підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку. Банк вважає, що основним джерелом валютного ризику є непослідовність коливань обмінних курсів іноземних валют.

Управління валютним ризиком спрямоване на забезпечення перевищення притоку грошових коштів в іноземній валюті над відтоком грошових коштів в іноземній валюті у сумі, прийнятній для Банку та необхідній для підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку, і здійснюється шляхом:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) ключових значень валютного ризику;
- ▶ постійного моніторингу фактичних ключових показників валютного ризику;
- ▶ вжиття ефективних заходів, якщо показники валютного ризику сягають їх критичного та/або граничного значення.

У наведених нижче таблицях зазначені валюти, що наражають Банк на значний ризик станом на 31 грудня 2018 року, з огляду на неторгові монетарні активи та зобов'язання та прогнозовані грошові потоки. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих поміркованих змін в обмінних курсах іноземних валют до гривні, при незмінному значенні всіх інших змінних у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) Банку (через наявність неторгових монетарних активів та зобов'язань, справедлива вартість яких є чутливою до змін обмінних курсів валют). Вплив на капітал не відрізняється від впливу на консолідований звіт про прибутки та збитки (консолідований звіт про фінансові результати). Наведене у таблиці від'ємне значення відображає потенційне чисте зменшення у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консолідованому звіті про фінансові результати) або у складі капіталу, а позитивні значення відображають потенційне чисте збільшення.

Валюта	31 грудня 2018 року		31 грудня 2017 року	
	Зміна обмінного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування	Зміна обмінного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня/дол. США	+7,00%	(165 460)	+16,00%	(586 391)
Гривня/євро	+10,00%	(18 841)	+21,00%	(67 813)
Усього		(184 301)		(654 204)
Гривня/дол. США	-7,00%	328 399	-16,00%	1 351 862
Гривня/євро	-10,00%	18 841	-21,00%	67 813
Усього		347 240		1 419 675

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань

Рівні ієрархії справедливої вартості

Для цілей розкриття інформації про справедливу вартість, Банк визначає класи активів та зобов'язань виходячи з природи, характеристик та ризиків активу чи зобов'язання та рівні ієрархії справедливої вартості як вказано нижче:

31 грудня 2018 року

Використана оцінка справедливої вартості					
			Оцінка на основі припущень, підтверджених спостережува- ними даними (Рівень 2)	Оцінка на основі припущень не підтверджених спостережува- ними даними (Рівень 3)	Усього
Дата оцінки	Котирувальні ціни активного ринку (Рівень 1)				
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	31 грудня 2018 року	—	131 685	—	131 685
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки: ОВДП	31 грудня 2018 року	—	26 653 561	—	26 653 561
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід: ОВДП	31 грудня 2018 року	—	34 371 218	—	34 371 218
Облігації підприємств	31 грудня 2018 року	—	1 401 274	—	1 401 274
Акції підприємств	31 грудня 2018 року	—	—	16 603	16 603
Інвестиційна нерухомість	1 грудня 2018 року	—	—	1 153 243	1 153 243
Будівлі	1 грудня 2017 року	—	—	1 415 253	1 415 253
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Заборгованість перед клієнтами у банківських металах	31 грудня 2018 року	—	66 045	—	66 045
Активи, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2018 року	4 111 694	14 434 164	—	18 545 858
Кредити та депозити, інша заборгованість кредитних установ	31 грудня 2018 року	—	438 205	—	438 205
Кредити клієнтам	31 грудня 2018 року	—	—	69 630 486	69 630 486
Цінні папери за амортизованого собівартістю	31 грудня 2018 року	—	49 104	—	49 104
Інші активи	31 грудня 2018 року	—	227 301	—	227 301
Зобов'язання, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Кошти інших банків	31 грудня 2018 року	—	24 405 913	—	24 405 913
Заборгованість перед клієнтами	31 грудня 2018 року	—	82 081 788	—	82 081 788
Емітовані єврооблігації	31 грудня 2018 року	41 262 680	—	—	41 262 680
Субординований борг	31 грудня 2018 року	3 448 469	—	—	3 448 469
Інші зобов'язання	31 грудня 2018 року	—	76 651	—	76 651

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Рівні ієрархії справедливої вартості (продовження)

		31 грудня 2017 року			
		Використана оцінка справедливої вартості			
		Оцінка на основі припущень		Оцінка на основі припущень не підтверджених	
		Котирувальні ціни активного ринку		спостережуваними даними	
		(Рівень 1)		(Рівень 2)	(Рівень 3)
		Дата оцінки			Усього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Поточні рахунки в інших кредитних установах у банківських металах	31 грудня 2017 року	—	72 891	—	72 891
Інвестиційні цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки:					
ОВАП	31 грудня 2017 року	—	28 072 289	—	28 072 289
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу:					
ОВАП	31 грудня 2017 року	—	46 698 684	—	46 698 684
Облігації підприємств	31 грудня 2017 року	—	1 540 930	—	1 540 930
Акції підприємств	31 грудня 2017 року	—	—	15 097	15 097
Інвестиційна нерухомість	1 грудня 2017 року	—	—	1 260 398	1 260 398
Будівлі	1 грудня 2017 року	—	—	1 435 699	1 435 699
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Заборгованість перед клієнтами у банківських металах	31 грудня 2017 року	—	118 311	—	118 311
Активи, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2017 року	6 811 780	13 054 437	—	19 866 217
Кредити та депозити, інша заборгованість кредитних установ	31 грудня 2017 року	—	626 848	—	626 848
Кредити клієнтам	31 грудня 2017 року	—	—	68 155 555	68 155 555
Цінні папери, утримувані до погашення	31 грудня 2017 року	—	93 598	—	93 598
Інші активи	31 грудня 2017 року	—	400 758	—	400 758
Зобов'язання, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Кошти інших банків	31 грудня 2017 року	—	23 283 787	—	23 283 787
Заборгованість перед клієнтами	31 грудня 2017 року	—	90 386 165	—	90 386 165
Емітовані єврооблігації	31 грудня 2017 року	42 375 611	—	—	42 375 611
Субординований борг	31 грудня 2017 року	3 677 193	—	—	3 677 193
Інші зобов'язання	31 грудня 2017 року	—	49 343	—	49 343

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки та інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (за винятком акцій), оцінюється по котируваннях на ринку за подібними фінансовим інструментами.

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки, визначено з використанням оціночної моделі, вихідні дані до якої є спостережувальними на ринку (обмінний курс, волатильність курсу, процентні ставки).

Цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, вартість яких визначається за допомогою методики оцінки або моделей ціноутворення, представлені головним чином акціями. Вартість цих цінних паперів визначається за допомогою моделей, які включають виключно дані, що не спостерігаються на ринку. Вихідні дані моделей, що не спостерігаються на ринку, включають припущення щодо майбутніх фінансових результатів об'єкта інвестицій та характеру його ризиків.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань не оцінених за справедливою вартістю

Нижче представлено порівняння фінансових інструментів Банку, які не відображені за справедливою вартістю у консолідованому звіті про фінансовий стан (консолідованому балансі), за категоріями балансової вартості та справедливої вартості. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	31 грудня 2018 року			31 грудня 2017 року		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)
Фінансові активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	18 545 858	18 545 858	—	19 866 217	19 866 217	—
Кошти в інших банках	438 205	438 205	—	626 848	626 848	—
Кредити клієнтам	72 496 358	69 630 486	(2 865 872)	67 607 544	68 155 687	548 143
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	49 855	49 104	(751)	—	—	—
Цінні папери, утримувані до погашення	—	—	—	96 022	93 598	(2 424)
Інші активи	227 301	227 301	—	400 758	400 758	—
Фінансові зобов'язання						
Кошти інших банків	24 405 913	24 405 913	—	23 283 787	23 283 787	—
Заборгованість перед клієнтами	82 097 079	82 081 788	15 291	90 383 189	90 386 165	(2 976)
Емітовані єврооблігації	42 541 905	41 262 680	1 279 225	38 821 831	42 375 611	(3 553 780)
Субординований борг	3 584 690	3 448 469	136 221	3 615 792	3 677 193	(61 401)
Інші зобов'язання	76 651	76 651	—	49 343	49 343	—
Усього невизнані зміни в нереалізованій справедливій вартості			<u>(1 435 886)</u>			<u>(3 072 438)</u>

Нижче описані методики та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у річній консолідованій фінансовій звітності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань не оцінених за справедливою вартістю (продовження)

Активи, справедлива вартість яких приблизно дорівнює балансовій вартості

Вважається, що балансова вартість ліквідних або короткострокових (до трьох місяців) фінансових активів та фінансових зобов'язань приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів за вимогою, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою.

Фінансові інструменти з фіксованою ставкою

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань з фіксованою ставкою, що відображаються за амортизованою вартістю, визначається шляхом порівняння ринкових процентних ставок на дату їх первісного визнання з поточними ринковими ставками, що пропонуються на аналогічні фінансові інструменти. Оціночна справедлива вартість процентних депозитів з фіксованою ставкою визначається на основі дисконтованих грошових потоків із застосуванням існуючих на грошовому ринку процентних ставок за борговими зобов'язаннями з аналогічними характеристиками кредитного ризику та строками погашення. Справедлива вартість випущених боргових інструментів, що котируються на біржі, визначається на основі встановлених ринкових цін. Якщо для випущених цінних паперів, що котируються, не існує ринкових цін, використовується модель дисконтованих грошових потоків на основі кривої доходності за поточною процентною ставкою з урахуванням залишкового періоду до погашення.

Зміни у категорії активів 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю

У таблиці нижче представлено узгодження визнаних на початок і кінець звітного періоду сум за активами 3-го рівня, які обліковуються за справедливою вартістю:

	Збиток визнаний у консолідованому звіті про прибутки та збитки (консо- лідованому звіті про фінансові результати)					Станом на 31 грудня 2018 року
	Станом на 1 січня 2018 року	Прибуток визнаний у консолідованом у звіті про сукупний дохід	Придбання	Розрахунки		
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	15 097	—	2 066	—	(560)	16 603
Інвестиційна нерухомість	1 260 398	(6 127) ^(a)	—	3 081 ^(b)	(104 109) ^(b)	1 153 243
Будівлі	1 435 699	(25 136) ^(c)	—	4 690 ^(a)	—	1 415 253
Усього активи	2 711 194	(31 263)	2 066	7 771	(104 669)	2 585 099

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Зміни у категорії активів 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю (продовження)

	<i>Збиток визнаний у консолідовано му звітті про прибутки та збитки (консо- лідованому звітті про фінансові результати)</i>		<i>(Збиток) визнаний у консолідовано му звітті про сукупний дохід</i>	<i>Придбання</i>	<i>Розрахунки</i>	<i>Станом на 31 грудня 2017 року</i>
	<i>Станом на 1 січня 2017 року</i>					
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	11 690	—	3 519	—	(112)	15 097
Інвестиційна нерухомість	1 344 074	(38 121) ^(а)	—	8 199 ^(б)	(53 754) ^(в)	1 260 398
Будівлі	1 815 850	(105 660) ^(г)	(271 333)	3 400 ^(а)	(6 558) ^(в)	1 435 699
Усього активи	3 171 614	(143 781)	(267 814)	11 599	(60 424)	2 711 194

- (а) Збиток в розмірі 6 127 тис. грн. включає: збиток від переоцінки інвестиційної нерухомості у розмірі 30 359 тис. грн. та 27 тис. грн. списання вартості об'єктів інвестиційної нерухомості включені до статті «Інші операційні витрати», а прибуток від продажу інвестиційної нерухомості у розмірі 24 259 тис. грн. включений до статті «Інші доходи» (2017 рік: збиток від переоцінки інвестиційної нерухомості у розмірі 39 274 тис. грн. включений до статті «Інші операційні витрати», а прибуток від продажу інвестиційної нерухомості у розмірі 1 153 тис. грн. включений до статті «Інші доходи»).
- (б) Придбання інвестиційної нерухомості у розмірі 3 081 включають: 3 081 тис. грн. придбання інвестиційної нерухомості (2017 рік: придбання інвестиційної нерухомості у розмірі 8 199 включають: 1 620 тис. грн. придбання та 6 579 тис. грн. переведення основних засобів до складу інвестиційної нерухомості).
- (в) Розрахунки у розмірі 104 109 тис. грн. включають: 104 109 тис. грн. продажів (2017 рік: розрахунки у розмірі 53 754 тис. грн. включають: 13 709 тис. грн. продажів та 40 045 тис. грн. переведення до категорії основних засобів).
- (г) Збитки у розмірі 25 136 тис. грн. включені: 25 136 тис. грн. до статті «Знос та амортизація» (2017 рік: збиток у розмірі 105 660 тис. грн. включені: 30 902 тис. грн. до статті «Знос та амортизація» та 74 758 тис. грн. переоцінка основних засобів до статті «Інші операційні витрати»).
- (а) Придбання у розмірі 4 690 тис. грн. включають: 4 690 тис. грн. переведення зі складу капітальних інвестицій до категорії основних засобів (2017 рік: придбання у розмірі 3 400 тис. грн. включають: 132 тис. грн. придбання та 3 268 тис. грн. переведення зі складу капітальних інвестицій до категорії основних засобів).
- (ж) Розрахунки включають: 14 тис. грн. списання вартості повністю амортизованих основних засобів та 14 тис. грн. списання амортизації (2017 рік: розрахунки у розмірі 6 558 тис. грн. включають: 6 558 тис. грн. переведення до складу інвестиційної нерухомості)

Прибутки або збитки за активами 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю, які включені до складу прибутків або збитків за звітний період, становлять:

	<i>2018 рік</i>		
	<i>Реалізовані прибутки</i>	<i>Нереалізовані збитки</i>	<i>Усього</i>
Інвестиційна нерухомість	24 259	(30 386)	(6 127)
Будівлі	—	(25 136)	(25 136)
Усього	24 259	(55 522)	(31 263)

	<i>2017 рік</i>		
	<i>Реалізовані прибутки</i>	<i>Нереалізовані збитки</i>	<i>Усього</i>
Інвестиційна нерухомість	1 153	(39 274)	(38 121)
Будівлі	—	(105 660)	(105 660)
Усього	1 153	(144 934)	(143 781)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

27. Справедлива вартість активів та зобов'язань (продовження)

Зміни у категорії активів 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю (продовження)

У таблицях нижче представлено кількісну інформацію станом на 31 грудня 2018 та 2017 років про суттєві неспостережувані на ринку входні дані, що використовуються для визначення справедливої вартості активів, віднесених до рівня 3 ієрархії джерел справедливої вартості:

На 31 грудня 2018 року	Балансова вартість	Метод оцінки	Неспостережуваний параметр	Діапазон значень параметра
Інвестиційні цінні папери за справедливою через інший сукупний дохід	16 603	Дисконтованих грошових потоків	Коефіцієнт ризику	Корпоративні: 0-1,0
<i>Інвестиційна нерухомість:</i>				
- нерухомість	443 714	Порівняльний, комбінація порівняльного з витратним	кв. м	1 тис. грн. – 39 тис. грн.
- земельні ділянки	709 529	Порівняльний	сотка	1 тис. грн. – 2 388 тис. грн.
<i>Будівлі:</i>				
- нерухомість	1 411 913	Порівняльний, дохідний	кв. м	1 тис. грн. – 30 тис. грн.
- земельні ділянки	3 340	Порівняльний	сотка	110 тис. грн. – 286 тис. грн.

На 31 грудня 2017 року	Балансова вартість	Метод оцінки	Неспостережуваний параметр	Діапазон значень параметра
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	15 097	Дисконтованих грошових потоків	Очікувана дохідність Коефіцієнт ризику	– Корпоративні: 0-1,0
<i>Інвестиційна нерухомість:</i>				
- нерухомість	520 298	Порівняльний, комбінація порівняльного з витратним	кв. м	1 тис. грн. – 39 тис. грн.
- земельні ділянки	740 100	Порівняльний	сотка	1 тис. грн. – 2 414 тис. грн.
<i>Будівлі:</i>				
- нерухомість	1 432 359	Порівняльний, дохідний	кв. м	1 тис. грн. – 31 тис. грн.
- земельні ділянки	3 340	Порівняльний	сотка	110 тис. грн. – 286 тис. грн.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

28. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за строками їх погашення або очікуваного відшкодування. Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку стосовно погашення наведена у Примітці 26.

	31 грудня 2018 року			31 грудня 2017 року		
	До одного року	Понад один рік	Усього	До одного року	Понад один рік	Усього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	18 545 858	—	18 545 858	19 866 217	—	19 866 217
Заборгованість кредитних установ	519 294	50 596	569 890	674 958	24 781	699 739
Кредити клієнтам	38 096 596	34 399 762	72 496 358	41 899 861	25 707 683	67 607 544
Інвестиційні цінні папери:						
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	—	26 653 561	26 653 561	416 294	27 655 995	28 072 289
- наявні для продажу	—	—	—	32 505 608	15 749 103	48 254 711
- утримувані до погашення	—	—	—	4 048	91 974	96 022
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	21 306 193	14 482 902	35 789 095	—	—	—
- за амортизованою собівартістю	49 855	—	49 855	—	—	—
Податкові активи	—	161 080	161 080	—	122 321	122 321
Інвестиційна нерухомість	—	1 153 243	1 153 243	—	1 260 398	1 260 398
Основні засоби	—	1 646 109	1 646 109	—	1 641 014	1 641 014
Нематеріальні активи	—	54 266	54 266	—	49 505	49 505
Відстрочені податкові активи	—	2 033 021	2 033 021	—	2 138 292	2 138 292
Необоротні активи, утримувані для продажу	39 614	—	39 614	42 005	—	42 005
Інші активи	2 451 523	—	2 451 523	809 921	—	809 921
Усього	81 008 933	80 634 540	161 643 473	96 218 912	74 441 066	170 659 978
Зобов'язання						
Заборгованість перед кредитними установами	3 059 773	21 346 140	24 405 913	3 011 021	20 272 766	23 283 787
Заборгованість перед клієнтами	81 453 871	709 253	82 163 124	89 951 019	550 481	90 501 500
Емітовані єврооблігації	1 252 106	41 289 799	42 541 905	1 132 329	37 689 502	38 821 831
Субординований борг	132 730	3 451 960	3 584 690	120 550	3 495 242	3 615 792
Резерв під зобов'язання кредитного характеру	72 625	—	72 625	6 168	—	6 168
Інші зобов'язання	423 623	—	423 623	324 948	—	324 948
Усього	86 394 728	66 797 152	153 191 880	94 546 035	62 007 991	156 554 026
Чиста сума	(5 385 795)	13 837 388	8 451 593	1 672 877	12 433 075	14 105 952

Аналіз за строками погашення не відображає історичної стабільності поточних рахунків. Закриття таких рахунків відбувається протягом більшого періоду часу, ніж зазначено у таблицях вище. Ці залишки включаються до сум, належних до сплати протягом одного року.

Заборгованість перед клієнтами включає строкові депозити фізичних осіб. Відповідно до українського законодавства Банк зобов'язаний виплатити вклад із спливом строку, визначеного у договорі банківського вкладу. Повернення вкладників банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу. Банк очікує, що клієнти не будуть вимагати строкових вкладів раніше ніж вказано у договорах, таким чином, ці залишки включені в відповідно до їх контрактних умов погашення.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

29. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Активи за категоріями оцінки станом на 31 грудня 2018 року:

	Активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Активи за справедливою вартістю через прибутки або збитки	Активи за амортизованою собівартістю	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	—	—	18 545 858	18 545 858
Заборгованість кредитних установ	—	131 685	438 205	569 890
Кредити клієнтам	—	—	72 496 358	72 496 358
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	—	26 653 561	—	26 653 561
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	35 789 095	—	—	35 789 095
- за амортизованою собівартістю	—	—	49 855	49 855
Інші фінансові активи	—	—	227 301	227 301
Усього	35 789 095	26 785 246	91 757 577	154 331 918

Активи за категоріями оцінки станом на 31 грудня 2017 року:

	Кредити та дебіторська заборгованість	Активи наявні для продажу	Активи, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням змін через прибутки або збитки	Активи, які утримуються до погашення	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	19 866 217	—	—	—	19 866 217
Заборгованість кредитних установ	626 848	—	72 891	—	699 739
Кредити клієнтам	67 607 544	—	—	—	67 607 544
Інвестиційні цінні папери:					
- які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки	—	—	28 072 289	—	28 072 289
- наявні для продажу	—	48 254 711	—	—	48 254 711
- утримувані до погашення	—	—	—	96 022	96 022
Інші фінансові активи	400 758	—	—	—	400 758
Усього	88 501 367	48 254 711	28 145 180	96 022	164 997 280

На 31 грудня 2018 та 2017 років всі фінансові зобов'язання Банку відображаються за амортизованою собівартістю, за виключенням залучених депозитів в золоті, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

30. Операції зі зв'язаними сторонами

Згідно з МСБО 24 «Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін», зв'язаними вважаються сторони, які знаходяться під спільним контролем, або одна з яких має можливість контролювати або у значній мірі впливати на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При розгляді кожного можливого випадку відносин зі зв'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

Зв'язані сторони можуть здійснювати операції, які не здійснювалися б між незв'язаними сторонами. Умови таких операцій можуть відрізнятися від умов операцій між незв'язаними сторонами.

Обсяги операцій та залишки за операціями зі зв'язаними сторонами являють собою операції з підприємствами, які контролюються державою (прямо чи опосередковано, або такими, що зазнають суттєвого впливу з боку держави), та ключовим управлінським персоналом.

Залишки за розрахунками з ключовим управлінським персоналом станом на 31 грудня 2018 та 2017 років, а також відповідні доходи і витрати за 2018 та 2017 роки, є такими:

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

30. Операції зі зв'язаними сторонами (продовження)

	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	
	<i>31 грудня 2018 року</i>	<i>31 грудня 2017 року</i>
Кредити клієнтам, загальна сума	429	18
Мінус – резерв під зменшення корисності	(14)	(2)
Кредити клієнтам, чиста сума	415	16
Поточні рахунки	11 181	5 560
Строкові депозити	13 160	9 134
Заборгованість перед клієнтами	24 341	14 694
Інші зобов'язання	5	12
	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	
	<i>2018 рік</i>	<i>2017 рік</i>
Процентний дохід за кредитами	25	27
Процентні витрати за депозитами клієнтів	(708)	(852)
Комісійні доходи	16	16
Курсові різниці	(187)	(241)

У 2018 році, сукупна сума винагороди та інших виплат ключовому управлінському персоналу склала 49 107 тис. грн. (платежі до недержавного пенсійного фонду – 424 тис. грн.) (2017 рік: 29 913 тис. грн. (платежі до недержавного пенсійного фонду – 301 тис. грн.)).

В ході звичайної діяльності Банк укладає договірні угоди з українським урядом та підприємствами, які контролюються державою прямо чи опосередковано, або такими, що зазнають суттєвого впливу з боку держави.

Банк надає таким підприємствам повний спектр банківських послуг, зокрема кредитування, розміщення депозитів, надання гарантій, операції з цінними паперами, розрахунково-касові операції.

Залишки за операціями з підприємствами, які контролюються державою, що є суттєвими з огляду на балансову вартість, станом на 31 грудня 2018 року були такими:

<i>Клієнт</i>	<i>Галузь</i>	<i>Грошові кошти та їх еквіваленти</i>	<i>Кредити клієнтам</i>	<i>Заборгованість перед клієнтами</i>	<i>Заборгованість перед кредитними установами</i>	<i>Видані гарантії</i>
Клієнт 1	Державні підприємства	–	–	3 074 872	–	–
Клієнт 2	Державні підприємства	–	–	1 695 382	–	–
Клієнт 3	Сільське господарство та харчова промисловість	–	–	17 149 604	–	–
Клієнт 4	Сільське господарство та харчова промисловість	–	1 452 146	–	–	–
Клієнт 5	Видобувна галузь	–	14 301 076	790 050	–	–
Клієнт 6	Видобувна галузь	–	2 162 457	997 126	–	–
Клієнт 7	Енергетика	–	6 886 921	1 524 272	–	–
Клієнт 8	Фінансові послуги	2 952 279	–	–	–	–
Клієнт 9	Фінансові послуги	–	–	–	452 367	–
Клієнт 10	Машинобудування	–	2 453 169	–	–	469 462
Клієнт 11	Машинобудування	–	–	–	–	196 526
Клієнт 12	Торгівля	–	–	1 452 994	–	777 844
Клієнт 13	Торгівля	–	–	–	–	714 369
Клієнт 14	Торгівля	–	–	–	–	84 490
Клієнт 15	Транспорт та зв'язок	–	1 302 138	564 863	–	–
Інші	–	–	864 381	6 635 272	–	–

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

Залишки за операціями з підприємствами, які контролюються державою, що є суттєвими з огляду на балансову вартість, станом на 31 грудня 2017 року були такими:

Клієнт	Галузь	Грошові кошти та їх еквіваленти	Кредити клієнтам	Заборго- ваність перед клієнтами	Заборго- ваність перед кредитними установами	Видані гарантії
Клієнт 1	Державні підприємства	—	—	3 546 848	—	—
Клієнт 2	Державні підприємства	—	—	1 191 285	—	—
Клієнт 3	Сільське господарство та харчова промисловість	—	—	26 893 949	—	—
Клієнт 5	Видобувна галузь	—	16 863 172	—	—	—
Клієнт 6	Видобувна галузь	—	769 062	—	—	—
Клієнт 8	Фінансові послуги	7 936 394	—	—	—	—
Клієнт 9	Фінансові послуги	—	—	—	442 939	—
Клієнт 7	Енергетика	—	5 520 516	—	—	—
Клієнт 10	Машинобудування	—	2 531 403	—	—	210 247
Клієнт 12	Торгівля	—	—	1 328 284	—	650 402
Клієнт 13	Торгівля	—	—	—	—	724 156
Інші	—	—	—	8 765 303	—	—

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2018 року, за суттєвими операціями з підприємствами, які контролюються державою, Банк визнав 2 986 770 тис. грн. (2017 рік: 2 275 983 тис. грн.) процентних доходів, в тому числі за операціями з депозитними сертифікатами НБУ строком до 90 днів — 37 246 тис. грн. (2017 рік: 180 682 тис. грн.) процентних доходів, а також 1 418 820 тис. грн. (2017 рік: 1 778 541 тис. грн.) процентних витрат.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 років інвестиції Банку в боргові цінні папери, випущені урядом або підприємствами, які контролюються державою, були такими:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	26 653 561	28 072 289
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	—	48 253 645
Інвестиційні цінні папери, утримувані до погашення	—	96 022
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	35 784 441	—
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	49 855	—

Інформація щодо балансової вартості ОВДП, які включені до інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки та до інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, розкриті в Примітці 12.

Протягом дванадцяти місяців, що закінчилися 31 грудня 2018 року, по операціям з ОВДП Банк визнав 3 869 019 тис. грн. (2017 рік: 4 827 725 тис. грн.) процентних доходів, за операціями з іншими інвестиційними цінними паперами 263 582 тис. грн. (2017 рік: 313 358 тис. грн.) процентних доходів.

31. Достатність капіталу

Банк здійснює активне управління рівнем достатності капіталу для захисту від ризиків, притаманних його діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням нормативів, встановлених НБУ та Базельською угодою щодо капіталу 1988 року.

Основною метою управління капіталом Банку є забезпечення дотримання зовнішніх вимог стосовно капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних нормативів капіталу, необхідних для провадження діяльності та максимізації акціонерної вартості.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та характеристиках ризиків, пов'язаних з його діяльністю.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше)

31. Достатність капіталу (продовження)

Норматив достатності капіталу згідно з вимогами НБУ

Норматив достатності капіталу Банку був таким:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Основний капітал	7 266 802	6 217 716
Додатковий капітал, розрахований	3 880 435	4 141 885
Додатковий капітал, який враховується до розрахунку капіталу (обмежений сумою основного капіталу)	3 880 435	4 141 885
Усього регулятивний капітал	11 147 237	10 359 601
Активи, зважені за ризиком	87 452 131	74 469 796
Норматив достатності регулятивного капіталу	12,75%	13,91%

Регулятивний капітал включає капітал першого рівня (основний капітал), що складається з оплаченого зареєстрованого статутного капіталу, резервних фондів за вирахуванням очікуваних збитків, та капітал другого рівня (додатковий капітал), що складається з резерву переоцінки активів, поточного прибутку, субординованого боргу та нерозподіленого прибутку. Для цілей розрахунку регулятивного капіталу капітал другого рівня обмежений сумою капіталу першого рівня у розмірі до 100%.

Норматив достатності капіталу згідно з Базельською угодою 1988 року

Показник достатності капіталу Банку, розрахований згідно з положеннями Базельської угоди 1988 року, становив:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Капітал першого рівня	8 632 895	13 145 892
Капітал другого рівня, розрахований	2 587 524	4 426 458
Капітал другого рівня, який враховується до розрахунку капіталу	2 587 524	4 426 458
Усього капітал	11 220 419	17 572 350
Активи, зважені за ризиком	87 646 914	80 802 113
Показник достатності капіталу першого рівня	9,8%	16,3%
Показник достатності капіталу, усього	12,8%	21,7%